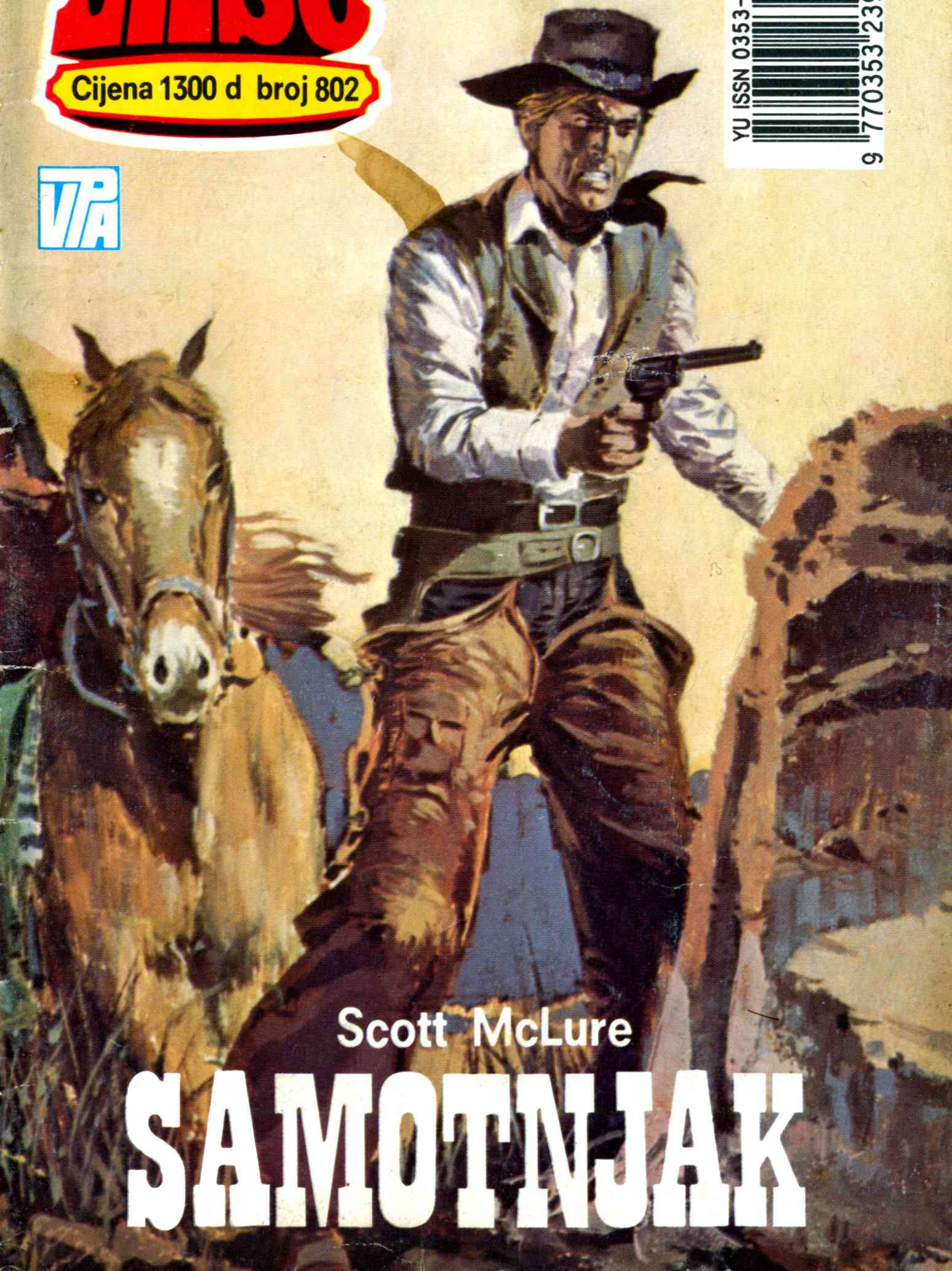

WESTERN ROMAN
LASO
Cijena 1300 d broj 802

Scott McLure

SAMOTNJAK

Scott McLure

SAMOTNJAK

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašiček
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak)

– OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman) Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NISPRO

»Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Scott McLure: Samotnjak
Naslov originala: The Loner
Copyright: VPA
Recenzija: Miroslav Kiš
Prijevod: Mirta Jusić

Laso broj 802 izlazi 24. 2. 1989.
u nakladi od 60.000 primjeraka

U samu zoru Dan Barter promoli glavu ispod pokrivača i zaškilji. Jučer, kada je stigao do Singer Rivera, već je bilo prilično mračno, a nakon deset sati u sedlu bio je sretan što je naišao na pitku vodu i ravan travnati teren na kome se mogao ulogoriti preko noći. Već je mjesec dana jahao kamenitim predjelima prošaranim šiljatim stijena-
ma i divovskim vododerinama.

Vatra se već bila ugasila, što se uostalom moglo i očekivati.

Prošle noći nije trošio mnogo vremena na večeru. Čim se pobrinuo za konja, uvukao se pod pokrivač i ubrzo zahrkao. Sada su mu leđa govorila da baš nije često mijenjao položaj tijela noću. Promeškoltio se da olakša bolove. Okrenuvši se na drugu stranu, nađe se oči u oči s cijevi vinčesterke.

Dan brzo zatvori oči. Kad ih ponovo otvori, bio je siguran da ovo nije ružan san. Puška se nije pomakla ni za milimetar.

— Ne ostaneš li na miru, uspavana ljepotice, prosvirat ću ti tikvu! Biraj! O tebi ovisi!

Sjedokosi čovjek s puškom ustobočio se čvrsto i nepokolebljivo, bio je u odjeći skupljenoj valjda na otpadu. Njegov glas kao da mu je dolazio iz čizama.

I

Pušku je držao u visini boka.

Dan je šutio. Nije se ni micao jer mu je njegovo dvadesetpetogodišnje životno iskustvo govorilo da je bolje tako.

— Da se razumijemo — reče ljudeskara. — Izvuci ruke, pospanče, samo polako.

— Bolje da napuniš olovom tu šugavu glavu, tata — reče drugi glas.

Dan se trgne, prvo stoga što je glas dolazio iza njegovih leđa, a onda i zato što je bio ženski. Čovjek je prekine:

— Pusti, Shanny! Nije on jedan od njih.

— Kako znaš? Mogao bi biti bilo tko.

— Čekaj da vidimo — reče čovjek s puškom. — Spavaču, pokaži ruke!

Dan je uvijek otpasivao revolvere prije spavanja jer se nije volio valjati u snu po njima. Jedan je stavljao pod pazuh, i to pod desni, jer je bio ljevak. Tako je sada mirno počeo izvlačiti ruke. No, kada je začuo zvuk repetiranja puške iza sebe, nije se baš nasmiješio.

— To je već bolje — reče naoružani čovjek kada mu je Dan pokazao prazne šake.

Pristupivši korak bliže, sagne se i naglo povuče pokrivač s

Dana. Zadovoljno zagunda i poče se uspravljati, no djevojčin glas zapara mu uši:

– Tata, korice su mu prazne!

Dan munjevito posegne rukom preko prsa i dohvati skriveni revolver. Istovremeno zabije petu u meko tlo i odgurne se ustranu.

Čovjek s puškom ostade zbunjnjen samo djelić sekunde, a onda opali. Zrno zazviždi kroz travu i zarije se u zemlju nekoliko centimetara od Dana. Još uvijek se kotrljajući, Dan ramenom udari o stijenu i uhvati se za nju desnom rukom. Okrene se prema djevojci.

Ona je stajala korak dalje, ne-naoružana. Imao je samo toliko vremena da to zapazi, kadli se njegov protivnik ponovo pomakne. Dan uperi prema njemu revolver i vikne:

– Baci to!

Čovjek je trenutak oklijevao.

Lice mu se natmuri, a kraj usnica mu se pojaviše dvije duboke brazde. Iznenada baci pušku, ali mu desna ruka poleti prema revolveru o boku. Dan namjerno opali tako da metak prozviždi tik do protivnika.

– Ruke uvis!

Ljudeskara nevoljko podiže ruke do visine ramena.

– Ti, curo, k njemu! Pokreni se, hajde, brže!

Kako se djevojka nije ni pomakla da se pridruži ocu, Dan joj zaprijeti oružjem.

– Trkom!

Ona se primakne k ocu.

– Ovako je već bolje – zakima Dan, pa zlovoljno procijedi:

– Lijep par! Otac i kći, pretpostavljam. Tko ste vi?

Prije nego što je čovjek išta uspio reći, djevojka ga upozori:

– Nemoj ništa reći, tata!

Dan se zagleda u nju. Na mršavom tijelu visili su muški dronjci, no nisu mogli sakriti da se pod njima krije žena. Nije nosila šešir, a njena kosa boje maslačka bila je čvrsto spletena i uvijena oko glave. u modrim očima sjale su iskre bijesa, a usne boje trešnje bile su prkosno napućene. On joj se obrati:

– Ne morate mi ništa reći, gospodice. Sačuvajte sve za suca.

– Gospodine – počeo čovjek – nismo mi učinili ništa što bi se ticalo suca...

– Prekini, tata! On samo obmanjuje.

Zavlada tišina.

Dan Barter uzdahne i približi im se. Bilo mu je pomalo hladno i sjetio se da još nije popio kavu. Pride djevojci i zabode joj cijev revolvera u rebra. Ona se trgne i Dan prvi puta ugleda strah u njenim očima.

– Jeste li naoružani, gospodice?

– Nisam.

– Hoćete li da vas ja pretražim? – upita je on, a onda doda mirnije: – Spreman sam vam povjerovati na riječ, ako mi dokažete da ste dobra djevojčica. Ne trpim zločeste cure!

– Miči taj pištolj od mene, ti... ti majmunčino!

– Nemoj, Shanny – ukori je otac – ne razgovara se tako s ljudima. Vidite, gospodine, Shanny ne nosi pištolj.

– Pa što je onda ta izbočina u njenoj košulji?

– Što vas se tiče! – odsiječe djevojka.

– Gospodice, bolje da što brže bacite što je u toj košulji –

reče Dan i još je malo podbode revolverom u rebra. – Idemo!

Ona preko volje zavuče ruku u otvor košulje i izvuče stari derindžer. Čim je bio vani, dohvatila ga je Danova šaka i odbacila podalje.

– Tako – reče Dan vedro.

No istog trenutka zahvati ga bijes jer ga je djevojka počela grepsti noktima. Stresao ju je sa sebe, braneći se slobodnom rukom, ne ispuštajući u isti čas iz vida njenog oca. Puška nije bila daleko, a i pištolj je pao blizu, no čovjek je stajao poput stijene.

– Polako! – reče Dan.

Iznenada privuče djevojku k sebi tako da su joj noge zalomale nekoliko centimetara iznad zemlje. Svega nekoliko koraka od njih valjala se rijeka. Dan ponese djevojku prema njoj i naglo je ispusti. Hvatajući zrak, djevojka se sruši u rijeku, a voda pljusne visoko.

– Ohladite se, gospođice! – reče Dan.

Zaputi se prema djevojčinom ocu koji ga je ozbiljno promatrao.

– Tko ste vi? – upita.

– Zovem se Homer Warren. I znajte, gospodine, da niste smjeli to učiniti. Shanny je grozna kad...

– Zašto ste me napali, Warren?

– Mislili smo da ste netko drugi – reče čovjek, no oči mu pobjegoše u stranu.

– Niste baš spretni u laganju, Warren. Zbog čega ste me napali? Zbog pokrivača? Novaca? Ne bi se baš mnogo pomogli.

– Zbog konja – promrmlja Warren, očiju uprtih u zemlju.

Dan baci pogled prema svom

konju koji je pasao među rijetkim drvećem u podnožju brda.

– U mom kraju vješaju konjokradice, Warren.

– Aha... – reče Warren i podigne pogled – a tu kod nas mora se krasti da bi se preživjelo.

– Nemoj mu ništa reći, tata, nemoj mu reći ništa!

Obojica su se okrenula. Djevojka se dizala dolje na obali. Bila je manja nego što se činila prije. Bila je blatnjava, sva mokra, pokunjena.

Dan je mirno upita:

– Onda, gospođice, jeste li se ohladili? Nadam se da jeste...

– Ti, nitkove jedan! – zasikće djevojka – Smrdljivi tvorcu!

– Warren, gdje živite? U blizini? – obrati se Dan čovjeku.

– Ne. Daleko odavde. U brdima – zabaci Warren glavu. – U Black Buttesu.

Dan se smrkne.

– Pa što radite ovdje? Vučarite se okolo i kradete konje?

– Vidjeli smo da ste se ulogorili. Vidjeli smo i konja. Mislili smo ga ugrabiti – reče Warren. – Onog trenutka kad ste onako munjevito zgrabili revolver, znao sam da ste ili revolveraš ili dobar čovjek. Čini mi se da se ne borite samo iz objesti, a ni za novac, jer bi me inače dosad već ubili, umjesto što me ispitujete. Ubili biste me, a djevojku odveli.

– E, morao bi i mene ubiti! – zagalami Shanny, a Dan jedva suzdrži smiješak.

– Baš ste drski, vi gorštaci. Gdje je tu najbliži predstavnik zakona?

– Zakon? – osmijehne se Warren. – Dolje u Ochreu imaju šerifa.

– Kako je to daleko?

– Petnaest kilometara. Put je malo niže, uz rijeku. Mislio sam da ste onamo krenuli.

Dan ne reče ništa. Pogleda prema djevojci. Ona je pokušala iscijediti vodu iz kose koju je raspustila, pa joj padala u slapovima na ramenima. Naredi joj:

– Zapali vatru!

Shanny ga zaprepašteno pogleda.

– Ja? Ja da zapalim vatru za tebe?

– Ili to ili idemo prema Ochreu i šerifu.

Warren usklikne:

– Pružate li vi to nama priliku, gospodine?

– Prvo, želim saznati više o vama, Warren – objasni Dan, a onda doda sa sa smiješkom – i o ovoj vašoj prgavici. Gdje su vam konji?

– Skriveni su među drvećem, tamo iza onih zelenih stijena.

– Opreznost, je li?

– Moj gospodine, moramo biti takvi. Tako je to ovdje kod nas.

Dan povikne:

– No, upali tu vatru, djevojko. Skuhat ćemo kavu, a ti ćeš se moći osušiti.

Prije nego što je Shanny stigla išta reći, njen otac zavapi:

– Učini kako ti je rekao, ako ne zbog sebe, onda zbog Petea!

Djevojka počne nevoljko skupljati grančice, a Warren se okrene k Danu.

– Žene su ponekad pravi vragovi. Često žalim što nemam sina.

Dan posegne iza leđa ljudske i izvuče oštar nož iz korica za njegovim pojasom. Zataknuvši ga za vlastiti pojas, reče:

– Možeš pokupiti svoje oru-

žje, ali pažljivo, inače ću se predomisli u pogledu onoga šerifa iz Ochrea.

– Ne bih ja vas prevario – reče čovjek brzo, a Dan kimne:

– Na posao!

Homer Warren poče skupljati razbacano oružje. Pažljivo ga složi na hrpicu, pa se vrati do Dana. Protrlja dlanove i podigne pogled prema Danu.

– Ne ljutite se? – upita.

Dan samo zamrmlja i okrene se k djevojci.

– Što je s tom kavom?

Shanny Warren je načas okrenula namrgođeno lice od vatre.

– E pa, ne mogu natjerati vatru da zakuha brže nego inače.

– Warren, sjednite tamo da vas mogu držati na oku.

Kada ga je Warren poslušao, Dan ga upita:

– Čime se bavite tamo gore, u planinama?

– Životarimo. Pomalo obrađujemo zemlju.

– Orađujete zemlju?

– Imamo mnogo zemlje – naceri se Warren. – Uzgajamo kukuruz ili slično kada nam se hoće. Inače se samo motamo onuda.

– Zvuči kao da ste milijunaši.

– Nemoj mu ništa reći, tata – reče djevojka po tko zna koji put, bacajući suho granje na vatru. – On je sigurno neki ušljivi predstavnik zakona.

– Vi ste nešto veoma osjetljivi kada se spomene zakon – reče Dan. – Koliko vas ima u obitelji?

– U obitelji! – slegne Warren ramenima – Samo Shanny i ja. Majka joj je davno umrla.

– Živate li vas dvoje tamo sami?

– Nije baš da smo sami. Ima tamo još ljudi.

– Nešto kao naselje?

– Da, može se tako reći.

– Da se vi možda tamo ne krijete?

– Tata! – bijesno će djevojka. – Nemoj mu ništa reći! Uostalom, kava je gotova.

– U pravo vrijeme – reče Dan. – Tamo ćeš naći lončiće i ostalo.

Shanny stisne usnice, ali ipak dohvati dva lončića, napuni ih i doda muškarcima. Dan je uzeo, ali je Homer odbio.

– Prvo ti popij, kćeri! Pričekat ću.

Pijući gledala je Dana neprijateljski preko ruba lončića. On je svoj lončić brzo iskapio i odmah ga pružio da ga ponovo napuni. Tek kada je ispio i drugi lončić, nasloni se zadovoljno.

– Ovo mi je baš prijalo – reče prijazno, dok su ga Warrenovi promatrali. – A sada da vam nešto kažem. Tražim jednog čovjeka.

Warrenovi se značajno pogledaju. Shanny reče:

– Znala sam da je on neki čovjek od zakona.

– Nije tako – ispravi je Dan i ispruži noge da mu bude ugodnije. – Budući da živite u blizini, mislim da bi mi mogli pomoći.

– Ne možemo mi nikome pomoći – reče djevojka. – Siromašni smo i ne možemo nikome ništa pružiti, čak ni pomoć.

– Još si uvrijeđena jer sam te bacio u vodu – kimne Dan.

Ona brzo povuče noge pod sebe. Još je bila mokra, ali toplina vatre ipak je polako činila svoje. Dan nastavi:

– Čuo sam da čovjek koga tražim živi sada ovdje negdje.

Zove se Maveen. Spade Maveen. Znate li ga?

Mrtva tišina. Gledao je čas oca, čas njegovu kćer. Šutjeli su. Zakimao je kao da nije ni najmanje iznenađen.

– Dakle, ne kanite govoriti. Šteta! – reče i ustane. – Čini se da je vrijeme da izvršim svoju građansku dužnost, premda sam ovdje samo prolaznik. Morat ću vas predati vlastima u Ochreu. Hajdemo!

Homer Warren skoči.

– No, čekajte malo, gospodine! Čekajte! Moja kći i ja možda bismo vam ipak mogli biti od pomoći. Nema potrebe da odmah tako...

– Dakle, ipak poznaješ Spadea Maveena?

– Načuo sam nešto – oklijevaio je Warren.

– Čemu da ga zavaravamo, oče – odjednom će djevojka. – Maveen nije više naš prijatelj, nakon što me onako uvrijedio.

– Imaš pravo – reče Warren.

– Čini se da ga vas dvoje dobro znate – reče Dan. – Gdje je? Gore u Black Buttesu s drugim vašim »milijunašima«?

– Mota se ovuda – odgovori Warren neodređeno. – Recite, zašto ga tražite, gospodine... oprostite, čak ne znam ni vaše ime...

– Nema tu nikakve tajne – reče Dan žustro. – Ja sam Dan Barter, putnik. Inače sam miroljubiv, sve dok me netko ne pokuša ubiti i drpiti mi konja. Trenutno najviše želim susresti se s čovjekom zvanim Spade Maveen. Vi znate gdje je i odvest ćete me k njemu. Ako ne – on se opasno naceri – još uvijek nam ostaje onaj predstavnik zakona u Ochreu.

– Čini se da nemamo izbora, kćeri – reče Warren.

– Baš tako – reče Dan. – Onda, gdje ćemo ga naći?

– Odvest ćemo vas tamo, ali moramo vas upozoriti da je put težak.

– Do Ochrea je još teži, zar ne? – doda Dan.

Skupio je svoje stvari, dok je Homer čučao, smrknut, buljeći u prazno. Shanny je stajala uz vatru, sušeći odijelo i uvijajući kosu na potiljku.

– Otiđite po konje, a djevojka će pričekati ovdje, samnom – reče Dan Warrenu.

– Zar nam ne vjerujete?

– Ne baš mnogo.

– Znači, neću dobiti natrag pušku? Ali, gospodine, bez nje se osjećam kao gol.

– Dobit ćete je kasnije.

Homer je doveo konje. Dan je za to vrijeme osedlao svog konja. Shanny ga je mrko promatrala. On razgrne vatru, pokupi oružje njenog oca i zatakne ga u navlaku na svome sedlu.

– Dobro! Uzjašite!

Vinuli su se u sedla i pojahali s Homerom na čelu. Jašući jedan iza drugoga uskim zavojitim planinskim puteljkom, napuštali su riječnu dolinu.

II

Nisu prošli ni jedan kilometar kadli hitac iz sakrivene puške pogodi Shannynog konja i ovaj padne trzajući se.

Dan Barter bio je visok i težak, ali se mogao kretati brzo kao munja. Sada je baš to bilo potrebno. Stegnuvši koljenima velikog konja, zajedno s njim se strmoglavi ustranu, između dviju velikih stijena obraslih mahovinom. Padne iz sedla upravo

u trenutku kada je konj prestao kliziti i jednim trzajem izvuče pušku iz navlake. Baci se potrbuške na obližnju stijenu, naci-lja i zapuca.

Znao je samo toliko da je pucanj došao s desne strane. Ispred njega, u uvaljenoj travi među zakrčljanim drvećem, Shannyn konj je malaksavao.

Djevojka je ležala bez svijesti nekoliko koraka dalje. Podalje uz stazu Homer Warren umirivao je svog konja, pokušavajući ga skloniti u grmlje.

Nevidljiva puška opali ponovo. Homer se instinktivno pogne i povuče, ali je Dan uspio spaziti trag metka koji je prozviždao nisko kroz travu i završio negdje u žbunju. Bio je očito namijenjen Warrenovu konju. Na tu pomisao Dan stisne zube. Dakle, te su protuhe htjele oca i kćerku uhvatiti žive.

Dan nacilja i opali. Metak je samo okrznuo krčljivo drvo koje je raslo među kamenjem s druge strane puta. Taj je pucanj trebalo da izmami paljbu protivnika.

Neko vrijeme sve je bilo tiho, a onda je paljba zaista počela.

Meci su fijukali nad Dano-vom glavom. Sada mu je bilo jasno da nema posla samo s jednim napadačem. Stade se verati po stijeni. U jednoj je ruci držao pušku, dok mu je druga služila za ravnotežu. Zastao je samo na časak, da opali hitac, a onda se spusti niz drugu stranu velike stijene i pognut požuri kroz travu da dođe do Shanny Warren. Uhvati je za remen na trapericama i uprti na rame. Zaroni među žbunje, istovari djevojku, a onda se brzo vrati.

Dok je prinosio pušku rame-nu, zastade.

Začuo je kako se gore uz stazu krši granje. Znači, Homer je ipak uspio naći zaklon za sebe i konja. Tada mu padne na pamet da mu je oduzeo oružje. A taj čovjek bio mu je sada potreban.

Pogleda zatim preko ramena na drugu stranu, gdje je malo-prije ostavio Shanny. Ona je piljila zbunjeno u njega, klečeći na jednom koljenu. Kosa joj je bila raskuštrana.

— Ostani na zemlji ako želiš biti živa — dobaci joj.

Bio je sretan kada je vidio kako ona opet nestaje u visokoj travi, pa je pošao dalje.

Kretao se nečujno, a djevojčine oči, široke na blijedom licu, pratile su ga opčinjeno. Dan se probio duboko među suho grmlje. Kamenje ga je sakrivalo od pogleda napadača. Naslonio je pušku na drvo i u džepu košulje potražio šibice. Djevojka se naprezala da vidi što on radi. Dan zapali šibicu i prinese je hrpici lišća koju je skupio sa zemlje. Čim se pojavio plamen, baci hrpicu tamo gdje je grmlje bilo najgušće. Ono odmah plane.

Djevojka nije stigla ni trepnuti, a Dan je već nestao.

Dok je dim sukljao, on se probijao kroz žbunje uz stijenu. Vidjela ga je opet samo na trenutak, a onda je nestao u grmlju s druge strane puteljka.

Čula je napadače kako viču. Puške ponovo opališe. Povukla se dublje u travu, dok su meci zujali okolo. Vatra je izazvala oštru paljbu, no djevojka posumnja je li Dan bio dovoljno lukav.

Ubrzo više nije imala razloga za sumnju. Dan je iskoristio onih nekoliko prvih trenutaka, jer su napadači, umjesto da pa-

ze na svoje skrovište, pažnju usmjerili prema iznenadnom požaru. Preskoči puteljak i nađe se pokraj zasjede. Ugleda dva privezana konja.

Bacao je poglede amo i tamo.

Konačno spazi jednoga od dvojice napadača kako izlazi iza stijene. Nije nosio šešir i na trenutak se mogao vidjeti odsjaj sunca u njegovoj sijedoj kosi. Okrenuo se da vikne nešto svoje skrivenom ortaku.

No odjednom je ugledao Dana koji je stajao izvan grmlja s puškom uperenom u njega. Jedan tren starac je bio osupnut, a onda uz psovku opali. Promašio je Dana za nekoliko pedalja.

Ponovno je opsovao i bacio pušku ustranu. Razdaljina je bila pogodna za borbu revolverima.

Izvuče oba revolvera. Lijeva ruka već je bila spremna da okine, no Dan se pomakne u pravi čas, tako da je ramenom udario o stijenu. Povuč obarač.

Sjedokosi čovjek zatetura, podigne ruke, koljena mu klecnuše, a on se stropošta u prašinu.

Dan Barter brzo se okrene prema gomili kamenja. Drugi napadač sjurio se dolje, no kada je ugledao svog druga mrtvoga u travi, sledi se. Okrene glavu i ugleda Dana. Dan mu zaprijeti puškom.

— Baci oružje! — zagrmi.

Čovjek iskoristi priliku i nestane među grmljem. Nešto kasnije pojavi se ponovo u Danovom vidokrugu, na konju. Danova se puška trgne, no ipak ne okine. Konj i jahač već su nestali.

— Blesavi idiote! — vikao je na njega Homer Warren izlazeći iza stijene uz stazu. — Za ko-

ga vruga si ga pustio da pobjegne?

Dan zakoči pušku i zakorači prema mjestu gdje je ležao čovjek sijede kose. Na časak pregleda tijelo, pa se uspravi i pogleda prema Homeru.

– Nešto vas muči, gospodine Warrene?

– Pustio si toga kauboja, toga ubojicu, samo tako...

– Kauboja?

– Znam ga. To je Hoop Jagger, jedan od jahača s »Coldstreama«. Prokleti ubojica...

– Objasnite mi neke stvari – prekine ga Dan. – Naprimjer, jesmo li mi sada na području koje pripada ranču »Coldstream«?

– Čini se da jesmo.

– Rekli ste da se čovjek koji je pobjegao zove Hoop Jagger. A tko je ovaj?

– Čini se da je to Kotcheff. On već godinama jaše za Phila Gallerya. Gallery je vlasnik »Coldstreama«. Čujte, Barteru, zašto ste me ostavili bez proklete puške? Mogli smo ih obojicu slistiti.

– To bi onda bila dvostruka greška – reče Dan hladno – A zašto su vas uopće ta dvojica htjela uhvatiti žive?

– Čini se, htjeli su nagradu.

– Kakvu nagradu?

– Naše su glave ucijenjene. Glave svih nas s planine. I zakon i rančeri su protiv nas.

Uto im se pridruži Warrenova kći. Izgledala je lošije nego prije. Mrgodila se na Dana, a kada je ugledala čovjeka u travi, prišla je bliže.

– Kotcheff! – usklikne.

– Aha! – kimne njen otac. – On je ubio mladog Paddera u borbi ispred Tinkettle Cricka. On bi i pakao rasturio, taj Kot-

cheff. Sada će lijepo njega rasturiti crvi.

– Nema smisla da dalje gubimo vrijeme ovdje. Warrene – prekine ga Dan. – Dovedite konje!

– Moj je uginuo. – reče Shanny. – Bio je to dobar konj. Tata, što ćemo?

– Koliko je blizu taj »Coldstream«? – upita Dan.

– Pa sad smo na njemu...

– Mislio sam na same zgrade.

– Uopće nisu daleko, Tamo. Smatrate li možda da će se Jagger vratiti s pojačanjem?

– A što vi mislite? – odvrati Dan. – Moj je osjećaj da rančeri neće mirno prijeći preko ovoga.

– A sada imaju još jednoga da ga love – doda Homer. – Vas!

– Ubio sam Kotcheffa u samoobrani...

– Dokažite to! Pazite, čovječe, ovi rančeri neće vam dati mogućnost ni da dokažete da ste muškarac, bijelac i Amerikanac. Ako vas ulove, objesit će vas prije nego što stignete zazvižducati.

– Ali po zakonu... – počeo Dan.

– Zakon! Jest, oni imaju šerifa u Ochreu. Zove se Rumer Boyd. Ali on jaše zajedno s rančerima.

– Osim toga – dometne Shanny – sad kad ste proglašeni jednim od nas, moj gospodine, šerif će vas ubiti čim vas vidi, bez obzira na to što ste uradili.

Dan joj ne odgovori nego samo naredi:

– Dovedite konje! Shanny, ti ćeš s ocem!

– Da zajedno jašemo? Čekaj malo, pa...

– Bi li radije išla pješke?

– Da si pravi muškarac, ti bi išao pješke.

– Čini se da nisam – reče Dan – i ne kanim hodati. Krenimo!

Konačno su došli do kamenitog terena, a i drveće je bilo znatno bujnije.

Danovo izvježbano oko već je uspjelo zapaziti jedva vidljive tragove na pjeskovitom tlu. Homer Warren je još neko vrijeme vodio malu družinu uz podnožje planine, a onda skrene na jednu čistinu. Homer reče nešto kćerki koja je sjedila iza njega, a ona odmah skoči s konja. Warren se obrati Danu:

– Dug je put još pred nama.

Dan ne pokaza ni najmanju namjeru da sjaše.

– Vi s planine znate kamo se treba skloniti...

– Što je u tome loše? Želimo ostati ovakvi kakvi smo sada, naime: živi. Bit će vam bolje da sjašete, gospodine.

Dan slegne ramenima i spusti se na zemlju. Olabavi kolan, a konj se strese i popraska ga kapljicama znoja. Dan pričvrsti uzde za sedlo tako da se konj mogao kretati naokolo, ali ipak ne predaleko.

– Koliko nam još ostaje do skrovišta? – upita on.

– Onoliko koliko bi gladan lešinar preletio. Još nekoliko kilometara.

– Bilo bi dobro da raščistimo neke stvari.

Homer ga pogleda jednim okom preko povelike cigarete koju je motao.

– Naprimjer?

– Naprimjer, nemam namje-

re ujahati ravno u zamku, u planinsko skrovište odmetnika. Znaate vi dobro koga ja hoću i vi ćete mi ga pribaviti.

Homer je plagano motao cigaretu između palca i kažiprsta.

– Mogli ste odmah znati da to nije moguće... – promrmlja on.

– On hoće Spadoa Maveena – javi se kćerka. – No, daj mu ga! Jedan od njih dvojice sigurno će poginuti, a ja neću žaliti ni za jednim od njih.

– Zgodno – reče Dan – no nije baš ženski način razmišljanja. Zar se nikad ne stidiš svojih opakih misli?

Djevojka se udalji i poče gladiti kosu prstima. Homer upali cigaretu, otpuhne dim i reče ozbiljno:

– Barteru, kažem vam da neće ići. Ali možemo vas bez poteškoća uvesti u skrovište kao prijatelja...

– Baš vam hvala.

– Pa spasili ste Shanny život. Nisam namjeravao držati govor o tome, no vi ste, kako bilo da bilo, spasili ovu moju prgavu djevojčicu i zahvalan sam vam zbog toga.

– Pustite to!

– Ako bolje razmislim, spasili ste i mene. Čak da sam i imao revolvere, imao bih male izgleda. Nisam više onako brz kao što sam bio. Da nije bilo vas, poginuo bih tamo maloprije.

– Odužit ćete mi se kada mi predate Maveena.

– Dovraga, kako da to učinim, tvrdoglavi momče! Već sam vam rekao da vas mogu uvesti, ali...

– Ne idem unutra – presiječe ga Dan. – Dovedite me do skrovišta, udite i izvedite Mave-

ena. Lako ćete smisliti neku izliku. Kad se pojavi, vas dvoje nestanite, a njega prepustite meni.

– Namjeravate li ubiti Maveena?

– Možda.

– A poznaje li on vas?

– Znao je mog oca – objasni Dan. – Možda bi bilo dobro da vam ispričam o Maveenu. I o mome ocu. On je specijalni agent prijevozničke kompanije. Godinama je bio njihov najbolji agent. U Sageu je pratio pošiljku novca Federalne banke Zapada. Za tu banku radio je i neki čovjek po imenu Linus Porter, a on je bio u dosluhu s Maveenom.

– Kada je to bilo? – upita Homer.

– Ne tako davno. Svakako prije nego što sam i ja počeo raditi za kompaniju.

– Također kao specijalni agent?

– Ne. Nisam išao stopama svog oca. Neke specijalne pošiljke pratio sam kao revolveraš, ali uglavnom sam radio u sjedištu kompanije, bio sam zapravo jedan od šefova. Porter i Maveen su namjeravali oteti pošiljku novca u Sageu. Da bi ispalo bolje za njih, namamili su moga oca u stupicu. Trebalo je sve izvesti tako kao da on stoji iza te pljačke. Tata ih je prozreo kada je već bilo prekasno. Krenuo je za Porterom i Maveenom. Oni su ga dočekali i ulovili u unakrsnu vatru. Moj jadni otac umro je osramoćen. Još danas mnogi u Sageu vjeruju da je on sudjelovao u pljački.

– Maveen i Porter su uspjeli pobjeći?

– Samo Maveen. Linusa Portera su ulovili. Poslali su ga u

zatvor Flagstaff. Prije nekoliko mjeseci iznenada su ga pustili i u svom pokušaju da stigne Maveena on se domogao Sandalwooda.

– Je li ukradeni novac bio kod Maveena?

– Trideset tisuća u vrijednosnim papirima. Sakriveno. Ja sam stalno pratio Portera. Dočekao sam ga u Sandalwoodu.

– Sudeći po onome što je učinio tvom ocu, sigurno si ga ubio.

– Nije bilo potrebno. Ionako je bio na umoru. Dobavio se u zatvoru neke plućne bolesti. Zato su ga i pustili prije isteka kazne. Prije nego što je umro, hvatajući zrak, uspio mi je reći tko je bio drugi sudionik pljačke u Sageu. Nije se znalo sve dotada.

– I tako sada tražiš Maveena – reče Homer. – Pratio si ga sve dovde?

– Nije bilo lako. Dosta je vremena već prošlo od pljačke. Skrivao se pod nekoliko različitih imena. No nije prestao ubijati, tako da je ipak ostavljao za sobom tragove. Konačno sam čuo da su ga vidjeli u okrugu Singer, tu oko Singer Rivera. I evo me!

– Znači, dobrano si narogušen na Maveena da ga izrešetaš mecima – primijeti Homer.

– Jedino ako me baš izazove. Inače, želio bih ga odvesti natrag u Sage živoga.

– Zašto? Tvoj stari je mrtav i...

– Već sam vam rekao da još uvijek smatraju da je bio u vezi s onom pljačkom. Želim mu vratiti časno ime.

Homer tiho zazviždi. Shanny je nepomično piljila u zemlju.

– A plijen? – nastavi Dan. –

Maveen je sigurno većinu plijena dobro sakrio i sada čeka priliku da se probije možda do Kanade ili na jug u Meksiko. Oni vrijednosni papiri bili su obilježeni i brojevi su zapisani. Tu i tamo je ponešto unovčio, ali samo male iznose. Provjerio sam. Slutim da se ne usuđuje promijeniti sve. Sigurno je blago negdje zakopao i čeka priliku.

— To nema smisla — reče Homer. — Priznajem da poznajem Maveena. U najmanju ruku, poznajem čovjeka čije je ime Spade Maveen, ali možda to nije onaj kojega tražiš...

— To ćemo uskoro vidjeti.

— Ako je doista taj, zašto, dovraga, još čuči u Buttesu, iako zna da ga gone? Ako je plijen kod njega, što ga sprečava da ne krene na sjever ili jug?

— Ja znam — javi se Shanny i oba je muškarca upitno pogledaju. — Ne miče se zato što je bacio oko na mene.

— Proklet bio! — zagrmi Warren. — Znao sam da je jednom spustio svoju šapetinu na tebe, a ti si mu dobro zarila nokte u njušku, ali ovo...

— Ima toga još — nastavi Shanny mirno. — Spade želi da odem s njim. Jednom je nešto nabacio o nekom novcu koji je »stavio na stranu«. Pokušao me navesti da se pokolebam na sve mile načine. Jednostavno ne vjeruje da neću s njime prijeći rijeku. Ohol je i zao. Pokvaren. Katkad mi kaže da će me odvesti mimo moje volje. Čeka. Čekat će i dalje.

Homer je buljio pred sebe i crven od ljutnje mumljao nešto sebi u bradu. Dan se obrati djevojci:

— Je li ti ikada što rekao o Sageu?

Ona zaniječe glavom.

— Je li ikada natuknuo da je prekršio zakon i da se skriva zajedno s velikim plijenom?

— Nikada nije rekao nešto takvo. Rekla sam ti sve što znam. Tata ti je pravo rekao: možda on nije taj koga tražiš. Možda samo gubiš dragocjeno vrijeme.

— Ipak ću pokušati.

— E, ne računaj na našu pomoć — naljuti se Shanny. — Sada si u bijegu jednako kao i mi. Sada si i ti prijestupnik!

— Svejedno ću pokušati.

— Dobro, ali jedno je sigurno! — zaprijeti mu ona prstom. — Možeš prekrižiti s time da mene i oca predaš šerifu u Ochreu! Objesit će te!

— Shanny, pretjeruješ! — reče Homer i ustane.

— Samo mu kažem kako jest! Tata, zašto da mu pomazemo? Ako on dočeka Maveena u zasjedi...

— Jesam li spominjao ikakvu zasjedu? — upita Dan s hladnim prizvukom u glasu. — Kakva zasjeda?

— Ako Maveen pogine, mi ćemo biti krivi. Maveen ima prijatelje.

— Pomoći ćeš ti meni, Shanny — mirno reče Dan. — Mrziš ga.

— Što si ti meni?

— Ali ti si protiv Maveena. Upotrijebit ćemo te kao mamac. Nitko neće biti povrijeđen i ja ću Maveena u miru odvesti. Ako pak nije taj kojega tražim, lijepo ću se povući.

— Nisam ja nikakav mamac! — poviče Shanny. — Nećeš ti mene koristiti...

— Vidjet ćemo kad dođe vri-

jeme za to. — prekine je Dan i zaputi se prema svom konju. — Ne brini! Nitko neće biti povrijeđen. Samo me odvedite do doline i učinite kako sam rekao.

Upravo je htio dići nogu da se vine u sedlo, kadli se Shanny stvori kraj njega. Prije nego što se uspio snaći, ona mu otme revolver. On zamahne prema njoj rukom, ali se ona izmakne.

— Ha! — dahtala je. — A sada, gospodine Barteru? Hoćete li odavde odjahati sami ili da vas ucmekam?

Dan ju je gledao, no ona je čvrsto uhvatila revolver objema rukama, spremna da zapuca. Dan je pokušao urazumiti.

— Ovim ništa ne bi dokazala, Shanny. Ako okineš, mogla bi promašiti...

— Neću, bez brige!

— Slušaj, curo, ako me promašiš, bit će nevolje.

Počeo je polako pružati desnu ruku, tako da je ne potakne da u panici povuče okidač.

— Hajde, daj mi ga! Bolje nego da netko nastrada.

— Ja sigurno neću stradati — reče ona, a lice joj je bilo nape-to, čelo joj se počeo rositi znojem. — Nerado ovo činim, Barteru, ali otišao si predaleko. Brojat ću do pet. Ako još budeš tu stajao, prosvirat ću ti glavu!

— Shanny, zar ti nije jasno da ovako ne možeš pobijediti...

— Jedan! — počne Shanny odlučno.

— Ako sada odjašem, uvijek se mogu vratiti i...

— Dva! — nastavi Shanny, a glas joj nije ni najmanje drhtao.

— Homere, ona je vaša kći, učinite nešto! — pokušao Dan.

— Tri!

— Homere!

Homer Warren je treptao očima kao da se upravo trgao iz sna. Konačno uzdahne:

— Shanny, nemoj tako.

— Natrag! — poviče djevojka.

— Četiri, Barteru! Uzjaši!

— Dobro! — reče Dan.

Pomakne se kao da će zajahati, ali se okrene brzo kao pantera. No Homer je bio još brži. Zaleti se na Shanny i sruši je na zemlju. Revolver joj ispadne i opali, na svu sreću, uprazno.

— Žene! — negodovao je Homer dok je hvatao dah.

Sagne se da dohvati revolver, ali u trenutku kad su mu se prsti našli na njegovoj dršci, Danova golema čizma priklješti ih u prašini.

— Ovo ću ja uzeti — reče Dan.

Čim je odmaknuo nogu, Homer se brzo povuče. Dan poku-pi revolver i uperi ga u Shanny, koja se zgurila pognute glave. Homer zavapi:

— Ne, Barteru!

— Baš šteta što nemam više metaka — reče Dan.

Djevojka ga pogleda kroz zavjesu kose. Nije pokazivala nimalo straha, iako ju je zapravo gušio. Dan se okrene od nje da spremi revolver.

— Ipak će biti po mome.

— Barteru — povuče ga Homer za lakat — recimo da smo sada poravnali račune.

Dan ga pogleda.

— Je li to zato što ste je upravo spriječili?

— Pa ona bi vas uistinu ucmekala!

— Homere, morat ćete učiniti nešto s tom curom. Ne biste je smjeli tako puštati.

— Znam. Vrlo je vatrena. Oduvijek je bila takva. Na maj-

ku je. Vraška cura! Barteru, sad možete ići.

– Ne! Idemo svi!

Dan odjednom svrati pažnju s njih na okolicu i stade slušati. Ruka mu napipa dršku revolvera. Homer otvori usta da nešto kaže, ali Dan sjevne očima i on odmah odustane od toga.

Kroz tišinu do njih dopre tihi šum, kao da se neki jahač šuljao u blizini. Istog trena Dan priskoči svom konju i spusti šaku na njegove nozdrve.

Homer se odšulja prema mjestu gdje je bio vezan njegov konj i nabci mu kaput na nozdrve.

Čekali su napeto. No ništa. Tišina. Onda opet šum, no nešto dalje. Dan glavom pokaže djevojci.

– Idi, pogledaj!

Shanny se odšulja. Dan je promatrao drveće. Djevojka se pojavila tiho kako je i nestala. Pride k Danu.

– Otišli su. Bila su četvorica.

– Ako odu prema sjeveru, imat ćemo gadnih problema – napomene Warren.

– Otišli su niz planinu – izvijesti Shanny. – Odustali su.

– Ti rančeri nikad ne odustaju – javi se otac. – Ti uzjaši, a ja ću pješke dok ne odmaknemo s ovog prokletog mjesta.

Shanny je jahala prva, a njen je otac hodao uz konja. Dan ih je pratio. Stalno je okretao glavu amo i tamo, tražeći nema li čega sumnjivog u žbunju. Prošli su rub planine bez ikakvih smetnji.

Homer je išao pješke sve dok nisu došli do malog klanca koji je vodio u srce planine. Tu je uzjahao iza kćeri. Put je bio tako zaklonjen da je sličio na tu-

nel. Homer se stisnuo na sedlu iza kćeri i potjerao konja.

Staza je vijugala sve dok se iza jednog zavoja konačno nije pojavilo dnevno svjetlo. Tu je grmlje bilo gušće. Kako se se penjali, tako su postepeno stijene klanca zamjenjivali planinski jasen i omorika. Staza se opet poče spuštati.

Homer dohvati uzde i povuče ih. Čekao je da ga Dan sustigne. Kada je dojahao do njih, reče mu:

– Gotovo smo stigli.

– Kakvo skrovište! – zagunđa Dan.

– Pa nismo se ovamo došli skrivati zbog ljepote prirode. Isto tako ne želimo ni da nas iznenade nekakvi uljezi. Tu je prolaz – pokaže na usjeklinu u stijeni. – Širok je točno toliko da jahač može proći. Ovdje uvijek ostavljamo nekoga na straži. Ostanite tu i budite mirni!

– Ostaje i Shanny. Sjašite oboje – reče Dan.

Djevojka je šutjela stisnutih usana, ali se Homer usprotivi:

– Ne mogu ostaviti ovdje svoju djevojčicu.

– Idite po Maveena! Onog trenutka kad se on pojavi, djevojka je slobodna.

Homer uzdahne i sjaše, pa se okrene da pomogne kćeri, no ona iznenada skoči i poče trčati prema živici. Dan skoči sa sedla i potrči za njom. Uhvatio ju je već nakon nekoliko koraka. Zgrabi je za ramena i okrene prema sebi.

– Ti ne odustaješ tako lako! – nije mogao sakriti tračak divljenja u tamnim očima, niti se mogao suzdržati da se ne nasmiješi. – Reci, odakle ti tolika snaga?

Odvede je natrag do konja. Homer je stajao pokunjeno.

– Dobro, smjestit ćemo se tamo, ispod one stijene. Krenite, Warren! – reče Dan.

– A moji revolveri?

– Shanny će ih ponijeti kad je pustim.

– Teško je s vama, Barteru!

– Točno – složi se Dan. – Kad me netko napadne, postajem gadan. A sada, krećite! Vrijeme odmiče.

On odvede djevojku i konja u grmlje, a Homer krene kroz usjeklinu. Ubrzo je nestao u tami.

Dan je posjeo Shanny na čistinicu među grmljem. Dobaci joj uzde, a sam se nasloni na stablo i smota cigaretu. Dok ju je stavljao u usta, pogledom je provjeravao okolicu. Nadvijena stijena bila je veća nego što mu se u početku činilo. S malo veće udaljenosti izgledala bi kao čvrst kameni zid.

– Tko je pronašao ovo mjesto?

– Barun – odgovori djevojka neprijazno i Dan podiže obrve.

– Tko to?

– Mi ga tako zovemo. Zapravo se zove Jack Larmour. On je glavni.

– Meni se čini – nasmiješi se Dan i nakrivi glavu – da ti nisi ni upola toliko loša koliko se prikazuješ. Nego, koliko ljudi ima taj vaš Larmour?

– Stalno odlaze i dolaze – slegne ona ramenima. – Ponekad se nađe i preko trideset ljudi... i žena.

– Trideset!

– Onda opet broj padne na deset. Sad nas je oko dvadesetak.

– Sve prijestupnici?

– Pa nismo valjda ovamo došli zbog zdravlja! Rančeri su krivi. Tata nikada u životu nije učinio ništa loše sve dok ga Gallery i njegovi ljudi nisu otjerali.

– Želiš li time reći da su Larmour i njegovi ljudi nedužni doseljenici koje su rančeri otjerali s onu stranu zakona?

– Nisam tako rekla.

– Ima svakakvih, zar ne? Ima ljudi kao što je tvoj otac, ali ima i drugih...

– Ima više onih drugih, kao što je Spade Maveen, naprimjer. Ubojice.

Dan ponovo pogleda u grmlje. Ruka mu potraži revolver čim je Homer Warren istrčao iza stijene. Dok se bacao na tlo, Homer prosikće u pola glasa:

– Bolje da odmah mijenjate plan. Jedan od ljudi koji su bili na straži zamijetio nas je dok smo prolazili klancem. Upravo sam razgovarao s Klineom, on stražari ovdje. Čim sam ušao, sjurio se sa svoje promatračnice. Odmah me upitao gdje su mi ostali. Benno je stražario tamo vani. On je vidio da nas je bilo troje i to odmah dojavio ovima ovdje. Kline kaže da Larmour šalje ovamo naoružane ljude da brane ulaz. Kline je bio vrlo nepovjerljiv, čak zao. Morao sam izmisliti da je vašem konju kamen ošteti potkovu. Rekao sam da ste tu vani samo ti i Shanny. Što se toga tiče, morao sam mu reći istinu, shvaćate?

– To katkad treba učiniti – zagunda Dan.

Palčeve je zatakao za pojas i razmišljao. Otac i kći su ga promatrali. Shanny primijeti:

— Sada nećeš uspjeti izvući Maveena na prijevaru. Plan ti je propao. Odlazi dok još možeš. Ako ostaneš, probušiće te bar na tri mjesta, a ja te neću oplakivati.

— Bez pretjerivanja, Warrene — obrati se Dan Homeru. — Što ste rekli stražaru o meni?

— Rekao sam mu da ste nam pomogli u borbi s onima s »Coldstreama«. Istina je, Bartoru! Mogu im jamčiti za vas ako pristanete na priču koju sam im ispričao. Tako ćete doći do Maveena.

— Imali ste priliku da me ulovite u zamku — reče Dan tiho.

— Možda čak i sada lažete. No, vjerujem vam. Vodite me!

III

Duboko u srcu planine krila se kotlina. Bila je manje-više pravilnog kružnog oblika, jedino je na sjevernoj strani imala usjeklinu. Iznad drugog kraja usjekline nadvila se stijena koja je tvorila prirodan ulaz kroz koji su mogli proći konji i stoka — naravno samo ako su ljudi koji ih vode znali za nj.

Čovjek je, doduše, mogao ući u kotlinu i s bilo koje druge strane, ali pod uvjetom da je bio spretniji od divokoze. Jer, oko kotline su bile stijene, oštre i uspravne, uzdignute prema nebu. Nikada ni jedan kopač zlata nije zagrebao po ovim stijenama, niti se tko usudio udariti motikom u zemlju, posijati što god ili pustiti stoku da ovdje pase. Bila je to ničija zemlja, stjenovita divljina, šikara opletena divljom lozom i puna trnja. Škanjci mišari klizili su nečujno zrakom od litice do litice, orlovi

vili gnijezda u vrtoglavim visinama, a divlje mačke naganjale zečeve. Zimi su stijene bile skrivene pod snijegom i ledom.

Zelenila je bilo samo na širokom dnu kotline.

Iz stijene su izbijala dva izvora od kojih je voda dalje vijugala i činila potočić koji je prokrčio put sve do dalekog Singera Rivera u dolini. Trava je izdaleka izgledala zelena i sočna, no izbliza je bilo vidljivo da je trava slaba.

Tamo gdje je tlo bilo najravnije podignuta je ograda unutar koje su stanovnici ove neobične kotline pokušavali gajiti kukuruz. Dalje niz potok bili su koralni konji, a iza njih, među stijenjem, uz južni zid kotline, uzdizale se kolibe.

Zgrada, veća od svih ostalih, dominirala je ovim predjelom. Pružala se u širinu, a s jedne je strane imala neobičan toranj. Za divno čudo, bila je uredno prekrivena daščicama. Nalazila se podalje od ostalih kućeraka i imala svoj vlastiti koral.

Čovjek koji je upravo bio u njenom koralu očigledno je bio vlasnik te zgrade. Onako jak i visok, šepirio se i izvisoka gledao oko sebe. Kada mu se konj pokušao izmaknuti, s lakoćom ga je svladao. Jack Larmour navikao je da sve bude po njegovom, radilo se o konjima ili ljudima. Odveo je konja do ograde.

— Barune! — poviče neki čovjek koji je trčao od novijeg dijela kuće, podignutog na kraju korala; bio je debeo, a lice mu je bilo znojno. — Ulaze!

Čovjek zvan Barun nemarno prebaci uzde preko ograde i provuče se kroz nju.

– Baš sam htio odjahati tamo. Čini se da neću morati.

On ode do kraja korala i zagleda se preko ravnice. Grupica jahača primicala se naselju. Barun se namršti.

– Koliko je stranaca?

Lopez, debeljko, brisao je lice rukavom košulje.

– Samo jedan.

– I sva ta gužva zbog jednog čovjeka? – podrugljivo upita Barun. – Idi odveži mog konja!

Konjanici su se približavali s Bennom na čelu. Izgledao je snažan i opasan s ožiljkom u kutu usana. Homer Warren jahao je odmah za njim, a Dan Barter, tiho, uz bok Homeru.

Shanny je skliznula iz sedla očeva konja čim su ušli u kotlinu i odmah otišla u njihovu daščaru na rubu naselja.

Dan zamijeti da je grupica ljudi, koji su odmah na znak uzbune, požurili k ulazu u dolinu, bila vrlo šarolika. Dvojica su bili već stariji ljudi, ostali mlađi, okretniji i brži, no svi mračni tipovi, razbojnici, kriminalci, prognani na sam rub civilizacije Zapada. Držali su se po dalje od njega, ali su ga stalno imali na oku. Sigurno im je Homer nešto povoljno rekao o njemu, inače bi se drugačije ponašali.

Dok su gazili preko potočića, Homer okrene glavu prema Danu.

– Ja sam učinio koliko sam mogao – reče. – Nadam se da vam je jasno da se odsada možete osloniti samo na sebe samoga...

Dan samo potvrdi glavom.

– Ionako vam ne bih mogao pomoći – nastavi Homer. – Ako se Maveen i pojavi...

– Pustite to! – trpko će Dan.

– Vi ništa niste čuli, ništa ne znate!

– Tako je najbolje – odahne Homer.

Sjahali su pred Barunovom kućom. Dan se znatiželjno ogledavao.

Kad su mu noge dotakle zemlju, krug ljudi već ga je opkolio. Osjećao je njihovu napetost, iako u njihovom pristupu nije bilo neprijateljstva. Benno reče glasno:

– Reći ću mu da smo stigli.

– Zna već – odvratí debeli Lopez škiljeći na Dana s ruba gomile. – A tko je ovaj uopće?

Vrata kuće se otvoriše i na njima se ukaza Barun. On se zaustavi na uskom trijemu, prekriži ruke i pogleda dolje prema ljudima. Njegove oči proučavale su Dana prividno nezainteresirano.

– Da čujem što je bilo?

– Bio sam vani – reče Benno – upravo sam gonio jelena, kad...

Dalje se nije čulo od smijeha i zadirkivanja njegovih drugova. Lopez je bio glasniji od ostalih:

– Kao i uvijek, Benno! Jednog lijepog dana zbilja ćeš nabasati na pravog jelena i usrati se od straha!

Benno mu zaprijeti, dok su se drugi još jače smijali. Jedino Barun nije mijenjao izraz lica.

– Možeš izlaziti koliko hoćeš – reče – to je tvoja stvar. Možeš i goniti što god hoćeš, ali tako ti svega, ne smiješ mi ništa dognati ovamo unutra!

– Bilo mi je čudno da čovjek i žena jašu u istom sedlu. Bili su predaleko da bih prepoznao Homera Warrena i Shanny. Bili su s ovim tipom. Spustio sam se

bliže i vidio da je stranac, pa sam upozorio Sonnya Klinea koji je bio na stražarskom mjestu.

– Dobro, dovedite ga ovamo – reče Barun. – Da ga vidimo!

Gurnuli su Dana naprijed.

On otrese sa sebe njihove ruke i približi se podnožju stepenica koje su vodile na trijem.

Barun ga je gledao odozgo. Bio je to visok čovjek od tridesetak godina, jak, ali ne debeo. Lice mu je bilo ravno, a Danu se činilo i priprosto. Kosa mu je bila boje pijeska, a na licu i rukama vidjele su se pjegice.

– Tko si ti?

– Zovem se Dan Barter.

– Što radiš u Buttesu?

– Krenuo sam u Ochre, ali sam putem sreo Warrena i pitao ga za čovjeka kojega tražim. On mi reče da je tu. Natjerao sam ga da me dovede ovamo da vidim je li to zaista taj čovjek.

– Natjerao si ga?

Homer Warren istupi.

– Tukli smo se oko mojeg revolvera – reče on. – Bio je preokretan za mene.

Gomilom se razliježe neugodno mrmljanje. Barun se nasloni podlakticama na ogradu trijema.

– E, ovo postaje sve zanimljivije! Homere, želiš li reći da te ovaj stranac savladao?

– Bila je to poštena borba – reče Homer i s nelagodom se stade premještati s noge na nogu. – Poslije mi je još bilo drago što je Barter bio s nama, iako su moji revolveri bili kod njega. Napala su nas, naime, dvojica s »Coldstreama«.

– Gdje? – bilo je pitanje ispaljeno kao hitac.

– Blizu raskršća nedaleko od

mjesta gdje rijeka zavija oko zapadne granice »Coldstreama«.

– Koja su to dvojica bila?

– Kotcheff i Jagger. On ih je pobijedio, a Kotcheffa je u i ubio.

– Ubio ga je! – zasjale su Barunove oči. – E, to je već nešto. Pričaj mi o tome, stari moj!

– Nema se što pričati. Poslije smo krenuli u planinu.

– Vidim da ti je Barter vratio revolver – primijeti Barun.

– Da, prije nego što smo ušli ovamo. Barune, ne znam što on namjerava, ali znam da je spasio glavu i meni i mojoj maloju. A oslobodio nas je i one napasti, Kotcheffa, koji je toliko puta pucao na naše momke.

– Dobro, dobro – reče Barun i obrati se Danu: – Pristupi, stranče!

Dan se popne stpenicama. Barun se okrene prema njemu. Stajali su veoma blizu jedan sučelice drugome.

– Ti si novajlija u ovim krajevima?

– Da, nisam prije dolazio ovamo.

– Goni li te tko?

– Ne toliko da bi bilo vrijedno spomena.

– Ubio si rančarovog revolveraša. Znaš li što to znači? Od sada je tvoja glava ucijenjena. Progonit će te i kada ti se približe odstrijelit će te kao divljač. A možda će te prije toga držati neko vrijeme u hladnoj ćeliji, da te jednog lijepog jutra objese.

– Namjeravate li vi to mene zastrašiti, gospodine? – nasmiješi se Dan.

– Moje je ime Jack Larmour. Zapamti ga, stranče?

– A odakle vam ime Barun?

– Jednom je netko izmislio

da dolazim izdaleka, odanle gdje imaju kraljeve, barune i to-me slično. Prišli su mi tu titulu i tako je ostalo. Čak me i zabav-lja. Možeš me zvati kako god ti drago dok si ovdje, no nadam se da to neće biti dugo. Možemo te skrivati koliko želiš, pod uvje-toma da se ponašaš pristojno. Naša zajednica ima određena pravila. Sve se dijeli i svima se dijeli podjednako. To se tiče i rada i zajedničkih poslova. Neki momci imaju ovdje i žene, a kad su one u pitanju, pravila su vrlo stroga!

– To se mene ne tiče – odgo-vori Dan. – Samo se vi i dalje brinite za svoje ljude na svoj način, gospodine.

– Znači, nećeš se uključiti?

– Tako nekako.

– Procijenio sam te dobro još od samog početka. Nisi ti tip prijestupnika.

– Mislim da nisam.

– I nisi bio, ali sve dok nisi ubio Kotcheffa! Ali, objasni mi jednu stvar: ako nisi agent i ako se dosada nisi ogriješio o zakon, odakle onda ona pucnjava?

– Kotcheff i njegov drug za-skočili su nas na putu.

Warren vam je točno ispri-ćao.

Barunovo veliko, glatko obri-jano lice nije odavalo ništa. Čak je djelovalo prijatno.

– Zasada si im umaknuo i ovdje si na sigurnom. No, kažeš da ne namjeravaš ostati dugo. Zar misliš da možeš potući ran-čere s »Coldstreama«?

– To neće biti potrebno. Otići ću.

– Pa tko je onda u pitanju?

– Jedan kojega zovu Mave-en.

Larmour klizne pogledom

preko Danova ramena na go-milu ljudi koji su stajali i pro-matrali ih, pa reče dubokim glasom:

– Ne vidim ga ovdje. Lopez – vikne. – Gdje je Spade Ma-veen?

Lopez istupi naprijed, važan.

– Izišao je s Vilom još prije podneva! Uvrtio je sebi u glavu da će se uspjeti probiti oko pla-nine, pa izbiti na Smokey Flats sa sjevera.

– Nikad mu to neće uspjeti! Taj Maveeen je lud! – poviče jedan od mlađih ljudi.

– Dobro – oglasi se Barun i okrene k Danu: – Nemaš sreće, stranče, zar ne?

– Želim razgovarati s Mave-enom – odgovori Dan mirno.

– To je naša privatna stvar.

– Ima ovdje stvari koje ne di-jelimo. Jedna od njih su i nesre-đeni privatni odnosi. No imamo i jedan zajednički problem, a to su rančeri iz doline. Kada smo god u prilici, potprašimo im malo pete. Pristupi k nama, Barteru! Uključit ćemo te u sve što radimo, a od vremena nađe se i bogatog plijena. Bi li jahao s nama?

Dan odmahne glavom.

– Kad završim s onim što sam naumio ovdje obaviti, odla-zim, i to sam.

– Kako želiš. Jedino te upo-zoravam: kad odlučiš otići, sjuri se niz planinu što brže možeš i nestani iz ovog kraja. Rančeri sigurno već češljaju teren u pot-razi za tobom. Ne želim da ije-dan od tih kojota zavija u blizi-ni našeg skrovišta. Čisti se odavde što prije!

– Želite li da odem odmah?

– Sam si protiv petnaestori-ce. Ako ja kažem da se čistiš,

onda tako mora i biti. No možeš ostati još malo. Nikada ne tjera-
mo nekoga odavde ako mu je
potjera za petama. Ali držat ćeš
se naših pravila!

Larmour dade Homeru znak
da pride.

— Imaš li slobodan krevet za
noć ili dvije?

— Kreveta nemam, ali imam
dosta pokrivača.

— Nešto te muči?

— Da. Moja mala. Dan joj se
nikako ne sviđa, a znaš kakva je
u takvim slučajevima.

— Znam, pravi je vrag. Dobro,
ako ga Shanny ne podnosi, mo-
rat će se sâm pobrinuti za sebe.
Je li, Barteru? I zapamti: ovdje
postoji samo jedan šef, a to sam
ja! Neka ti bude na pameti i ne-
ćeš imati problema. No prestu-
piš li samo malo tu granicu...

— doda i njegov prst prijede
preko grkljana. — Shvaćaš?

— Da.

— Odlično.

Barun se okrene i uđe u kuću
tresnuvši vratima. Ljudi krenu-
še za poslom. Jedino se Lopez
zadržao. Pričeka da Barter uđe
u Homerovu kolibu, a onda se
polako zaputi prema stražnjoj
strani kuće. Oprezno otvori vra-
ta. Barun se odmah oglasi odo-
zgo:

— Lopez, ti si? Dodi gore!

Lopez zatvori vrata i popne
se škripavim stubama.

— Barune, jesi li ti pri zdravoj
pameti? — upita debeljko.

— Malo će tko žaliti Kotche-
ffa — odvrati Barun naslonjen
podlakticom na prozorski okvir.

— Ali iako više nije bio od neke
pomoći, još je uvijek za Galler-
ya obavljao najprljavije poslo-
ve. Sad kad ga nema, bit će tri-
put teže probiti se kroz Singer
Valley.

— Bar jednom nismo mi krivi
— primijeti Lopez zadovoljno.

— Čudna je ta tvoja logika,
prijatelju — reče Barun. — Dan
Barter je ubio Kotcheffa, a sada
je kod nas. To nas svrstava u isti
koš.

— Ako nas on dovodi u ne-
zgodnu situaciju, onda... — po-
če Lopez.

— Ne može nas uvaliti u veću
nezgodu nego što smo bili prije
njegova uplitanja.

Barun zašuti i zagleda se
kroz prozor.

— Dakle, vratio se — reče.

— Spade?

— Spade Maveen. Naš divlji
dječak s divljim revolverom.
Eno, upravo je ujahao. Čuj —
okrene se Barun k Lopezu — ti
se razumiješ u ljude. Kako ti se
čini Barter?

— Svatko tko se uspije odu-
prijeti Jaggeru i Kotcheffu, još
ih i pobijediti, očito je sila.

— Sviđa ti se?

— Bilo bi sjajno imati ga na
svojoj strani u pucnjavi.

— Što misliš, zašto traži Ma-
veena?

— Možda su stari drugovi.

— Zar Barter i Maveen? —
nasmije se Barun. — To je kao
da si mene i Phila Gallerya pro-
glasio starim prijateljima! Ne!
Moj mi nos govori da je Maveen
prevario Bartera u nekom po-
slu. Čini mi se da je Barter je-
dan od onih što bi plivali preko
nabujalih rijeka i prelazili pre-
ko najneprohodnijih planina da
se domognu onoga što žele.

Barun ponovo pogleda kroz
uski prozor.

— Maveen upravo pušta ko-
nja u veliki koral. Idi, porazgo-
varaj s njim.

— Da ga upozorim?

— Upozoriti je možda prejaka

riječ. Samo neka se pričuva.

Lopez side niz stube vukući noge.

Barun ponovo pogleda van, a onda se popne na kat. U potkrovlju je bila prostorija ostakljena prema sjeveroistoku, odakle je uglavnom uvijek puhalo, dok su ostale tri strane bile otvorene. Bila je kružnog oblika, a jedini namještaj u njoj bila je stara stolica za ljuljanje. Barun se smjesti u nju i poče se ljuljati. Noge ispruži, a na licu mu se pojavi spokojan izraz.

U kući je bilo tiho. Larmour je živio sam. Svoju posljednju ženu ostavio je još u Abilaenu, devet godina prije nego što je ubio dvojicu čuvara zakona u Sonori i sklonio se u planine.

Dva ili tri puta na tjedan dolazila mu je jedna od žena iz naselja da počisti kuću. Obroke je uglavnom pripremao sam, a samo je ponekad to činio Lopez.

U naselju je, osim Shanny Warren, živjelo još pet žena. Svaka od njih rado bi napustila čovjeka koji ju je doveo u skrivenu dolinu, kada bi je Larmour pozvao da s njim dijeli dom, ali je on više volio živjeti sam.

Nakon nekog vremena Larmour se prestade njhati. Ustane i nasloni se na ogradu. Pogled na ostale stanovnike planske kotline davao mu je osjećaj moći. Iz svog gnijezda na vrhu kuće imao je dobar pogled s kraja na kraj cijelog svog područja.

Zamijetio je da su se ljudi odmaknuli od velikog korala u kojemu je trčala većina konja. Dalje od korala paslo je malo stado.

Barunov pogled odluta sa stoke na grupicu kobilu. Kraj

jedne od njih raspoznao je Spadea, a do njega debelog Lopeza. Stajali su mirno. Čekali su.

Barun je znao da čekaju da Dan Barter izide iz Warrenove dašcare. Nasmiješio se pomišivši na borbu koja predstoji. Namjesti se udobnije. Volio je gledati ljude kako se tuku i kako umiru, ako treba.

IV

U Warrenovoj kućici Dan je također čekao.

Homer uđe užurbano s viješću da je Spade Maveen već krenuo od korala. Dan ga je dočekao mirno zavaljen, uz šalicu kave koju je sam sebi skuhao. Shanny se durila u stražnjoj sobi.

– Lopez je razgovarao s Maveenom. On sigurno zna za tebe

– obavijesti Homer Dana uz zabrinuti pogled.

– Ako zna išta više od toga da sam tu, zna od tebe i Shanny.

– Znaš dobro da mala nije nosa promolila otkako smo došli.

– Onda si možda ti razgovarao s njim.

– Zašto bih? Ako se želiš boriti s njim, neću te sprečavati. On mi ništa ne znači. Jedino, ako ubiješ Maveenu unutar dvorišta, živjet ćeš samo deset sekundi dulje od njega.

– Zar je tako popularan?

– Ne. Momci to rade samo tako, reda radi. To ih održava na okupu.

Dan ustane, pride k prozoru i povuče trošnu zavjesu ustranu.

– Je li već stigao? – upita ga Homer.

– Tu je. Čini se, čeka.

– Kladim se da Lopez ne bi dopustio Maveenu da dođe ova-

mo prolijevati krv. On voli da se sve obavi kako treba.

– Lopez je velika zvjerka kod vas?

– Blizak je Larmouru.

– A Maveenu?

– Nitko mu još nije sudio, bar ne kod nas. On je ubojica...

Dan se okrene prema njemu. Usnice su mu bile stisnute. Homer doda u pola glasa:

– ...ali pretpostavljam da to dobro i sam znaš, po onome što je priredio tvome ocu.

Dan potvrdi i krene prema vratima.

Danova šaka bila je na kvaci, kadli iza sebe začuje neki zvuk. Ne okrećući, progovori:

– Warren, svjestan sam toga da riskiram okrećući ti leđa.

– Ne brini zbog mog oca. Radije se brini zbog mene!

Dan se okrene. Shanny je stajala na drugom ulazu u sobu.

Bila se presvukla u haljinu, a kosu skupila na zatiljku. Haljina od šarene pamučne tkanine već je dobrano izblijedjela, ali je Shanny u njoj izgledala ženstvenije.

– Htjela si me ubiti s leđa?

– Dugujem ti nešto, Barteru.

– Za ono što sam te bacio u rijeku? – nasmije se on. – Dobro, imaš se zašto ljutiti. Izidi prije mene, tako da te imam na oku.

Homer mu užurbano pride.

– Barteru, mislim da nema potrebe da...

– Čekaj, pusti Shanny da se izjasni. Onda, curo? Hoćeš li izići, tako da te vidim?

– Ne bih ti pucala u leđa – reče ona uzbuđeno. – Ako te ikada budem željela ubiti, bit će to sprijeda.

– Ja ću paziti na nju, Barteru.

– Da, pripazi dobro.

Odjednom do njih dopre glas izvana:

– Barteru! Jesi li unutra?

Dan pogleda Warrena, pa Shanny. Zatim im okrene leđa i otvori vrata.

Približavala se večer. U ovoj dolini zalazak sunca donosio je neobične crvene sjene, pa je izgledalo da se okolne stijene približuju. Obrisi koliba, konja, stoke i ljudi već su bili nejasni.

Spade je bio još dovoljno jasan. Stajao je blizu Warrenove kolibe, a Lopez samo malo dalje. Maveenova je strpljivost bila pri kraju. On ponovo poviče:

– Barteru, moram li ući po tebe?

Tada spazi Dana. Brzina kojom je izletio iz kuće natjerala je Spadea da zatrepće, a ruka mu dotakne dršku revolvera. Nastavi zajedljivo:

– Mene tražiš? Pa tu sam! Koga vruga me tražiš?

Ljudi iz okolnih koliba su pridolazili. Dan ih je mogao osjetiti, iako su mu oči bile uperene u ubojicu njegova oca. Zbog slabe svjetlosti nije dobro vidio detalje. Spade je bio čovjek srednjeg rasta s dugim rukama. Stajao je čudno, kao mačka u trenutku skoka.

– Najprije želim znati tko si

– dovikne mu Dan.

– Dodi bliže i dobro pogledaj!

– Ionako ne bih prepoznao tvoje lice, Maveene. Znam te jedino iz lošeg opisa.

– Ovo zvuči kao riječi nekog predstavnika zakona.

– Nisam ja nikakav čovjek od zakona. Ja sam Dan Barter.

– Nikad u životu nisam čuo za tebe.

Dan mu se približi. Kad se zaustavio, upita ga:

– Jesi li ti Spade Maveen?

– Točno.

– I još ne znaš tko sam?

– Zašto bih te, dovraga, znao? Prema onome što sam čuo od ljudi, došao si ovamo zbog mene. Čuo sam i da si pucao dolje na putu. Treba li nekako povezati te dvije činjenice?

– Samo se jedna stvar uklapa, a to je tvoje ime.

– Ja nisam poznat kao strpljiv čovjek. Ili mi reci što hoćeš ili se...

– Jesi li ikada bio u Sageu?

Tajac. Vrata kolibe iza Danovih leđa bila su čvrsto zatvorena, ali su se na prozoru vidjela lica. Svuda oko njega stajali su Larmourovi ljudi i čekali da vide razvoj događaja.

Toranj na Barunovoj kući bio je prazan. Barun je sišao poslije zalaska sunca. Stajao je na trijemu i također čekao.

– Možda sam bio u Sageu – reče Spade opreno – a možda i nisam. Što se to tebe tiče?

– Promisli malo bolje i sjetit ćeš se moga prezimena.

– Tvoje prezime ne znači mi ništa – reče Maveen, a prsti mu istovremeno jače stisnu dršku revolvera.

– Očito, sjetio si se moga oca. Ubili ste ga Linus Porter i ti.

Maveena prođu srsi. Nije to bila savjest, nju već odavno nije imao, nije to bilo ni praznovjerie, ali glas Dana Bartera zazvučao mu je kao pogrebno zvono.

– Lažljivče! – vikne i povuče revolver.

I Dan izvuče svoj revolver. Čudno je zapucao, nekamo ustranu. Naime, u slučaju Spadea Maveena nije pucao s nam-

jerom da ubije. Nije još bio siguran da je to pravi čovjek. Jedino je bilo sigurno ime. Ali mnogo je ljudi nosilo ista imena. Moglo se dogoditi da postoje dva Spadea Maveena na Zapadu, čak u Montani. Sve od Sagea pratio je siguran trag; sve je ukazivalo da je to pravi čovjek, ubojica njegova oca. Ipak je morao biti potpuno siguran.

Koliko je god Maveen bio brz, njegov je metak ipak kasnio. Danov se metak zabio u Maveenov revolver upravo u trenutku kada ga je vukao iz korica. Pogodio je bubanj i odbio revolver ravno u Maveenov bok. Maveenov je metak odletio nekoliko desetaka centimetara od Dana.

Maveenova se ruka izvila od udarca. Posrne psujući i ispusti oružje. Dan mu se hitro približi.

– Ruke uvis! I pođi u kolibu!

– naredi mirno.

Nakon nekoliko trenutaka oklijevanja Maveen ga poslušao i krene posrćući.

Dan ga je pratio. Iza njega, u sumraku, nepomično su stajali Barunovi ljudi, sve dok jedan od njih nije prišao mjestu gdje je Maveen odbacio revolver. Potraži ga u tami, podigne i počne znatiželjno ispitivati.

Dan otvori vrata udarcem noge. Homer i njegova kći ukipili su se u polutami sobe.

– Upalite svjetiljku! – reče Dan.

Shanny je prva skočila da mu udovolji.

– Sjedi tamo! – naredi Dan.

Spade se s kiselim izrazom na licu spusti na stolicu. Plamen u svjetiljci je blještao, pa Shanny smanji stijenj.

Pojavi se malo dima koji se brzo razišao.

— No, da čujemo. Bio si u Sageu? — započne Dan.

— To tvrdiš ili me pitaš? Pa što ako sam i bio u Sageu?

— Jesi li poznavao Linusa Portera?

— Itekako sam ga znao. Prokleti lažljivac! Prevario me jednom.

Dan mirno ali odlučno nastavi:

— Imam pouzdane obavijesti da ste ti i Porter isplanirali da ubijete mog oca. Sve je bilo podrobno razrađeno i pažljivo provedeno. Ubili ste ga!

— Slušaj, Barteru, mogu ti pogledati u oči i reći da nikada u životu nisam čuo ni za tebe ni za tvog staroga.

— Dokaži da ga nisi ubio — ustrajao je Dan.

— A ti dokaži da jesam! — odgovori Maveen brzo.

Neko je vrijeme vladala tišina. Dan izvuče revolver.

— Po svemu sudeći, morat ću primijeniti zakon.

— Govoriš kao budala! I ti si, kao i ja, u bijegu — odvрати Spade.

— Onda možemo bježati zajedno. Lijepo niz padinu, pa natrag po tragovima, sve do Sagea. Postoje svjedoci koji su bili prisutni kada je umirao Linus Porter. Staviti ćemo to pred sud.

Maveen se nasmije da bi sakrio strah koji ga je sve više obuzimao.

— Ne možeš mi ništa dokazati. Ni sada ni poslije.

— Hajde da odmah počnemo s dokazima — reče Dan, a onda se obrati Homeru: — Dovedi konje!

— Dane, ne želim sudjelovati u ovome.

— Učini kako sam ti rekao. Dovedi konje!

— Ja ću ih dovesti — oglasi se Shanny i približi stolici na kojoj je sjedio Spade Maveen. — Sjećaš li se kako si me iskoristio, Maveene? Bilo je gadno. Ja nikada ne zaboravljam. Zato se i radujem što te Barter pritegnuo i što te očekuje konopac. S užitkom ću otići po konje.

— Ona klizne kroz vrata u mrak. Homer se približi svjetiljci.

— Dane, namjeravaš li još noćas sići niz planinu?

— Da.

— Meni je svejedno. No kažem ti da ti samome to neće uspjeti.

— Mogu bar probati.

— Pokušaj ipak razgovarati s Barunom.

— Ovo je moja i Maveenova stvar. Nitko se nema pravo miješati.

— Moglo bi se ticati i ljudi koji žive ovdje! — reče Homer nervozno — Dane, moraš nekako izaći iz ove doline, je li ti to jasno?

— Nikada on neće proći — reče Maveen grubo. — Imam ja tu prijatelje. Neće ti uspjeti!

— Ako me tvoji prijatelji pokušaju spriječiti, loše će se provesti. Ustaj!

Maveen ustade trljajući mjesto na boku gdje ga je udario revolver. Mrštio se. Homer još jednom pokuša odvratiti Dana od njegova nauma.

— Pusti, Dane! Za tvoje dobro. Molim te, nemoj naljutiti Baruna.

— Ja se brinem za svoje stvari! — reče Dan nepokolebljivo.

Vrata se tog časa otvore i Shanny uđe, rumena i zadovoljna.

— Pripremila sam konje. Čekaju iza kuće — reče i približi

se Danu. — Baš si sila, Barteru. Ne zaboravljam da jednom ja i ti moramo izravnati račune, ali zasada možeš slobodno ići.

— Hvala još jednom — reče Dan i revolverom mahne Maveenu da krene. Vodi nas, Shanny — doda djevojci.

Ona iziđe kroz stražnju sobu i otvori stražnji izlaz.

— Zrak je čist — reče, okrene glavu i usmjeri pogled ravno u Danove oči. — Mogla bih ti pokazati put niz planinu.

— Ne želim te uvlačiti u ovo — reče Dan, pa podbode Maveena revolverom u leđa.

Otišli su do mjesta gdje su bili privezani konji. Bilo je vrlo tamno. Nekoliko prozora na kolibama bilo je osvijetljeno. Dan osjeti da ga je netko uhvatio za lakat. Bila je to Shanny.

— Kreni ravno, a onada nalijevo i uz rub obronka. Tako ćeš izbjeći njegove prijatelje. Čekaju te s druge strane potoka.

Maveen se oglasi iz mraka:

— Kad se vratim, obračunat ću se s tobom!

— Kreni! — naredi mu Dan.

Njegov je konj pratio Maveenova u stopu. Nastavili su ravno dok nisu došli do stijena. Dan je više mogao osjetiti nego vidjeti okomite stijene kotline. Skrene konja ulijevo.

Potkove su zveckale po kamenju neprirodno glasno u tišini. Dan se nagne naprijed i udarcem požuri Maveenovog konja. Oba su konja potrčala zajedno. Prije nego što je Dan stigao zamijetiti, bili su već kod uskog klanca koji je vodio do slobode. Nije oklijevao. Radio je ono što je već prije bio odlučio. Vodio je ubojicu na suđenje.

Nije bilo nikoga ispred njih u

prolazu. Ipak je Maveen iznenada povukao uzde i okrenuo se u sedlu. Dan bijesno zaustavi konja.

— Spade, ne treba mi nikakav izgovor da te ubijem! — upozori ga.

— Čekaj, budalo! Ona prokleta Warrenova mala zaboravila ti je reći: noću čuvamo dolinu žicom.

— Žicom?

— Razapeta je preko prolaza tako da se konj saplete. Na svakom kraju vezane su prazne konzerve, koje zazvekeću kada tko naleti na žicu.

— Na sve mislite!

Dan se okrene u sedlu. Bilo je odviše tamno da bi se išta vidjelo. Nekako mu se tišina činila još opasnijom od mraka, jer je znao da ga u tami čekaju naoružani ljudi.

— Prekini žicu, Spade! Ukloni je!

— Ne mogu. Postavljena je danju, kada se povlači posljednji stražar. Ne mogu učiniti ništa u mraku — govorio je Maveen uzbuđeno i glasno.

— Sigurno znaš gdje je. Stani kad stignemo do nje.

Oprezno su se kretali naprijed. Maveen iznenada opet povuče uzde.

— Tu smo!

Dan nije mogao vidjeti žicu. Brzo skoči, omotavši uzde oko zapešća. Sagne se i zaista nađe na žicu razapetu preko uskog prolaza.

— Budi miran! — naredi Dan Maveenu.

Posegne prema sedlu i stade pipati ispod njega da nađe kliješta za žicu. Dok ih je on vadio, Maveen potjera konja naprijed, tako da ovaj naleti na Danovog.

Dan se okrene držeći kliješta u lijevoj ruci. Maveen navede konja ravno na njega, tako da se morao baciti ustranu.

Na sreću, promašio je žicu za nekoliko centimetara. Otkoturao se natrag i zategnuo uzde konja koji se propinjao. Maveen ga je pokušao udariti ponovo, no Dan je uspio održati ravnotežu i zveknuti kliještima njegovog konja po nozdrvama. Dok se konj njišteći povlačio, Dan uhvati Maveena za nogu i izbaci ga iz sedla. Kad se ovaj podigao, grebući oko sebe, Dan i njega udari svom snagom kliještima.

Sve je to trajalo nekoliko minuta. Iz tame se odnekud razliježe povik. Dan je znao da je njegovo vrijeme isteklo. Napokon prereže žicu, zatakne kliješta za pojas i skрати uzde konja. Maveen je ustao.

— Zajaši! — naredi mu Dan, zgrabi Maveena i gurne ga prema sedlu.

— Nikada ti neće uspjeti! Proklet bio! — mrmljao je Maveen pipajući da nađe stremen.

Čuo je kako su konzerve zveknule kada je Dan presjekao žicu. Znao je da su njegovi drugovi na oprezu i da osluškiju svaki šum. Smjesti se u sedlu, a onda obuhvati čvrsto nogama konja, jurne naprijed.

Dan je to očekivao, pa još dok je zabacivao drugu nogu preko sedla, potjera konja da presiječe Maveenu put. Konji su se opet sudarili na uskom prostoru. U jednom trenutku Maveen je bio u prednosti, ali sada je i Dan bio u sedlu. Njegov revolver zasja na zvjezdanoj svjetlosti.

— Sam si to htio, Maveene! Morao se pokoriti. Krenuli su

dalje kroz uski prolaz, jedan za drugim.

Odjekne pucanj puške i metak im zazviždi nad glavama. Dan pogne glavu i protiv svoje volje. Maveen pobjedonosno poviče:

— Oni odabiru umjesto tebe, Barteru.

— Svejedno idemo dalje — reče i ponovo udari Maveenovog konja koji pojuri naprijed.

Visoke stijene kanjona kao da su se spajale nad njima. Dan se prisjeti da put pravi oštar zavoj u blizini ulaza, ispod nadvijene stijene. Bilo je to prirodno mjesto za zasjedu; još jedna od prednosti što su ih imali prije stupnici iz kotline.

Kad su bili na okuci, dočeka ih drugi pucanj. Ovaj puta došao je iza njih.

Dan je čuo kako se izbačena čahura odbija od stijene kanjona. Kao i prethodna, i ova je udarila visoko. Pretpostavio je da su ovi hici bili samo upozorenje. Napadači su se očito bojali da ne pogode Maveena.

Konji su prošli ispod stijene koja se nadvila tako nisko da je Danu gotovo skinula šešir s glave. Konačno su izišli. Bilo je lijepo opet vidjeti zvijezde. Maveen je očajnički pokušavao umaknuti, ali je Danov revolver izgledao suviše prijeteće.

— Dosta mi je upozoravanja. Slijedeći put pucam!

— Proklet bio! Što misliš, tko si ti? — procijedi Maveen.

— Nisam tvoj sudac. Ja te samo vodim na suđenje. No, natjeraš li me, ubit ću te!

Rekao je to tako uvjerljivo da se Maveen vratio na put bez govora.

Dan potjera konja bliže k Maveenovom. Sjaj zvijezda činio se

sada svjetliji. Dan je htio sići s planina što prije. Za njega je to bilo nepoznato područje i dobro je znao da tu nije imao mnogo izgleda.

Neko su vrijeme išle šutke, a onda Dan naredi Maveenu da skrene ulijevo.

– Jesi li blesav – usprotivi se ovaj.

– Poslušaj me!

Maveen slegne ramenima i poslušno skrene. Danov konj ga je pratio. Uskoro je vidio i razlog: u gustoj šikari bila je čistina s kamenjem naslaganim u hrpu.

– Ravno unutra! – naredi Dan.

Nastavili su još malo, a onda Dan uhvati Maveenove uzde i zaustavi oba konja.

– Sjaši!

Maveen sklizne iz sedla. Dan ga je pratio pogledom i revolverom. Unutra je bilo tamnije i Maveen nije sumnjao u njegove namjere.

– Pridrži konje! – naredi Dan i Maveen uzme uzde bez riječi. – Ovdje ćemo malo pričekati. Ako tko naiđe, a ti ga pokušaš dozvati, ode ti glava!

– Zašto me nisi ubio dok si imao priliku?

– Ti dobro znaš zašto.

– Kažem ti ponovo: nikada me nećeš uspjeti dovesti do Sagea.

Dan ne reče ništa.

Čučao je na petama, nekoliko koraka od Maveena i konja. Tako se smjestio da je Maveena imao na oku. Iza njega vidio je stazu kojom su Barunoyi ljudi morali proći ako iziđu iz doline.

– Ne poznaješ ti ovaj kraj – započne Maveen i namjerno napravi stanku, ali je Dan šutio.

– Jesi li ikada bio u Ochreu?

Oni pucaju na članove društva iz Barunove »tvrđave« čim ih ugledaju u gradu. Pucaju na takve kakvi smo ja i ti!

– Pričanje ti ide od ruke, ali trošiš dah bez potrebe.

– Baš si zapeo da me odvedeš dolje. Ali zašto da idemo baš preko Singera? Slušaj! Znam jednu stazu preko vrhunca. Vodi ravno u Boshen. Nije daleko. Put je naporan, ali ne bismo morali kroz Singer. Što misliš o tome, Barteru? Da pokušamo putem preko Boshena?

Dan je promatrao gusto grmlje. Njegove su oči sjekle tamu. Konačno pogleda Maveena.

– Ne dolazi u obzir ni jedan drugi put osim ovoga – reče. – Njime sam prošao barem jednom. Ako pokušaš umaknuti, pokopat ću te ovdje.

Maveen utihne i stisne se.

Uto do njih dopre prigušeni topot konja koji su se polagano približavali. Dan ustane s revolverom u ruci. Maveen ga je promatrao. Morao bi nekako upozoriti svoje prijatelje, a ipak je htio ostati živ. Znao je da će ga Dan odmah ubiti izazove li najmanju buku.

Njegovi su drugovi jahali. Kretali su se u tišini, ne razgovarajući. Jedino je topot konja i povremeno zveketanje opreme odavalo da netko ovuda prolazi. Dan je naćulio uši, ali nije mogao odgonetnuti koliko ih je. Pretpostavljao je da ih nema više od četiri ili pet.

Bilo ih je dovoljno da zaustave Dana Bartera. Poznavali su planinu tako dobro kao i stanovnici Ochrea svoju glavnu ulicu. Kretali su se sigurno. Računali su na Barterovu nepažnju, znajući da će im biti pre-

pušten na milost i nemilost kada se domognu doline.

No nisu računali na Danovo lukavstvo. Zaustavio se i pritažio. I sada je on bio iza njih. To mu je savršeno odgovaralo.

Ostao je pritajen još dobrih pola sata. Konji su bili mirni, Maveen još mirniji, no odjednom više nije mogao izdržati.

— Zar ćemo ostati ovdje cijelu noć? — procijedi.

Dan se tek tada pomakne, ali tako nečujno da ga Maveen neko vrijeme nije mogao nazreti u mraku. Onda podigne slobodnu ruku i rukavom obriše oči. Naporno buljenje u mrak i čekanje teško je podnosio. Oštro reče:

— Uzjaši!

— Pa ti si zbilja lud! — zapanjni se Maveen. — Čuo si ih kako silaze niz planinu. Zar ćeš ih slijediti? Oni će te čekati. A znaš li što će ti učiniti kad te se dočepaju.

— Uzjaši! — ponovi Dan.

Maveen je u mraku nekako uspio pronaći sedlo i smjestiti se u njemu kako treba. Raspoloženje mu se počelo popravljati. Čak je počeo fićukati dok su se izvlačili iz grmlja.

Nastavili su put u tišini.

Spustili su se sve do onog mjesta gdje su Dana i Warrenove napali revolveraši s „Coldstreama“. Dan je odlučio da ondje prenoće. Odsedla konje, veže ih dugim konopcem i pusti ih da šecū uokolo. Nije imao sa sobom hrane, ali to ga nije smetalo, a za Maveenove potrebe nije se brinuo. Nije se usudio zapaliti vatru jer je pretpostavljao da je potjera u blizini, negdje na putu između planine i rijeke. Naredi Maveenu da se nasloni na drvo i zaveže ga za nj.

Rupcem koji je Maveen nosio oko vrata zapuši mu usta.

Pošto je sve to obavio, smjesti se uz obližnje drvo, udobno podvije ruke i za pet minuta već je spavao.

V

Shanny Warren sjedila je kraj hladnog štednjaka kad se njen otac vratio. Dok je zatvorio vrata, pogleda ga upitno, ali nastavi šutjeti.

— Što radiš tamo? — upita je Homer mrzovoljno. — Nisi skuhalo kavu?

— Nisam.

— On spusti ruku na ploču štednjaka i uzvikne:

— Nebesa! Pustila si da se vatra ugasi! Što je to s tobom, kćeri?

— Ima li novosti?

— Novosti? Pa koga sad zanimaju novosti?

— Mene. Bio si kod Baruna. O čemu se pričalo?

— O svačemu. Ali ja hoću kavu. I to odmah!

Razdraženo se kretao po prostoriji, bacao drva u peć i raspirivao vatru. Shanny ga je zlovoljno promatrala. Na koncu on nestrpljivo upita:

— Misliš li stajati tu cijelu noć i promatrati me? Budi malo od koristi!

Ona preko volje ode do smočnice i donese suho meso i kukuruzni kruh. Dok je postavljala stol, ponovo upita:

— Dakle, o čemu ste pričali kod Baruna?

— Ne znam.

Kasnije, nakon večere i šalice kave, Homer je već bio bolje raspoložen. Ugodno se zavalio i zamolio još jednu šalicu, sada već prijateljskim tonom. Izvadi

nož, odreže duhana i stade ga žvakati.

– Je li i Barun otišao? – upita Shanny.

– Za Maveenom? – nasmije se Homer. – Ima on pametnijeg posla. Pošle su samo usijane glave: Sonny Kline, Milt Gruber, Seth Liass i Al Perone.

– Lijepo društvo! – podrugljivo će Shanny, no ubrzo joj se pojavi strah u očima. – Oni ludaci toliko vole potezati okidač da su u stanju zapucati na prvu divlju mačku koja šušne kraj njih i vratiti se ovamo hvaleći se da su ubili Bartera. Što je rekao Barun?

– Za ime svijeta, kćeri! Barun uvijek nekog vruga priča! – reče Homer, ali ulovi izraz na Shannynom licu i doda promijenjenim tonom: – Neka sam proklet ako ti nisu zabrinuta za onog Dana Bartera!

– Zašto bih bila zabrinuta?

– Stalno zapitkuješ. Imam osjećaj da si se zagrijala za tog Bartera otkako je pobijedio Maveena. Čini se da si zahvalna Barteru. Ali uopće te ne krivim. I meni se svidio. Mogao je biti opak prema nama kad smo mu pokušali ukrasti konja, ali nije. Baš je čovjek!

Shanny nasloni ruke na stol i približi glavu očevoj.

– Tata, što se događa? – upita. – Ne bi li mi ipak rekao?

– Najprije, momci su pronašli Bartera dok je vodio Maveena kroz klanac. Opalili su nekoliko puta da ih zaustave, ali je Barter nastavio dalje. Većina ih se vratila ovamo. Četvorica od onih koje sam nabrojao kupili su konje, osedlali ih i odjahali za bjeguncima. Barun je bio protiv toga.

– E, to sam htjela znati! – usklikne Shanny.

– Griješiš ako misliš da će sad Barun krenuti za revolverašima da spasi Barterovu kožu. Nije ga briga za Maveena, ali ne želi izgubiti san ni zbog Bartera. Zabrinut je jedino da li bi to moglo našoj dolini donijeti nevolje.

Shanny se okrene i nezainteresirano slegne ramenima. Homer ispljune sažvakani duhan u pljuvačnicu koja je bila uz zid.

– Čini se da te to ne brine, kćeri moja. Kažem ti da bi to moglo biti loše za sve nas.

– Kako to misliš?

– Najprije je ubijen Kotcheff. Pravo olakšanje, ali Gallery će biti veoma bijesan zbog toga gubitka. A sada svađa među našim ljudima. I tu bi moglo biti nevolje.

– Misliš li time da su naši ljudi na Barterovoj strani?

– Neki su za njega, a neki protiv. Za Maveena se ne bi moglo reći da je bio omiljen.

– Nadam se da će ga Barter ubiti – reče Shanny uzbuđenim glasom. – Odnosno, nadam se da će Maveen pokušati pobjeći i da će ga Barter morati ubiti.

– Veoma si sve to primila k srcu. Ljubav, mržnja! Uvijek si sve duboko proživljavala.

Promatrao je ispod oka kćerku kako obavlja kućne poslove. Nakon nekog vremena ona ode do prozora i proviri van.

– Vani je tako tiho.

– I treba da bude tako. Larmour je možda gore na svom smiješnom tornju i bulji u mrak. Ostali su vjerojatno u krevetima.

– Svjetla se vani kreću. Ljudi su nemirni.

– To su sigurno žene sa svjetilkama. Dovršavaju nešto u dvorištima. Večeras su svi poslovi kasnili jer se pojavio Barter.

Shanny se okrene. Oči su joj sjale.

– Tata, jesi li ikada vidio takvog čovjeka?

– Možda je samo imao sreću. Nemoj potcjenjivati Maveenu. U Barteru ima neke mekoće. Zbog toga bi mogao biti malko sporiji kada dođe do okršaja, i to bi ga moglo stajati glave.

Shanny ponovo slegne ramenima i nastavi gledati kroz prozor. Homer je glasno razmišljao:

– Ako naš Maveen jest onaj kojega Barter traži, onda je pravi nitkov. Onako prevariti agenta koji je pošteno obavljao posao u prevozničkoj kompaniji i još ga ubiti! Ne čudim se što se Barter toliko ljuti. No možda je uhvatio i pogrešnog čovjeka! Zgodnu je pričicu ispričao o Maveenu i pljački u Sageu. Ako je istinita, znači da Maveen negdje drži skriveno pravo bogatstvo. Pitam se koliko ljudi osim nas zna za to. Koliko je ono rekao? Trideset tisuća dolara?

Shanny priskoči k stolu i zaprijeti ocu prstom.

– Tata! Ne misliš valjda tražiti to blago?

– Odakle ti samo ta misao? Ne znam čak ni gdje da počnem tražiti.

– Znam da ipak misliš o tome. Tata, zar ti nije bilo dosta? Imam dovoljno iskustva da znam da nema smisla pokušavati obogatiti se na lak način.

– Ti to nazivaš lakim načinom? Dići trideset tisuća dola-

ra Maveenu pred nosom, to je tebi olako? Ja bih to nazvao teškim poslom!

– Ti misliš da Maveen nosi to blago sa sobom?

– Sigurno ne. Nije imao prilike spakirati ništa osim sebe samoga dok ga je Barter podbadao revolverom. No dobro, dosta šale! I prestani me tako gledati! Maveen je to blago ukrao, nije li tako?

– I ti sad misliš da je sasvim ispravno ukrasti ga njemu?

– Ukrasti! Grom i pakao! Kad bih samo znao gdje ga je sakrio!

– Nemoj više razmišljati o tome, tata – oštro će Shanny.

– Barter je rekao da je plijen još uvijek kod Maveena – mrmljao je Homer. – Sasvim je razumljivo da bi morao biti tu negdje.

– Što onda ne odeš ravno do kolibe koju je dijelio sa Sonnyem Klineom? Idi, pretraži je!

– Pretjeruješ!

– Gdje bi još moglo biti? Maveen ga sigurno nema kod sebe. Sigurno ga je negdje zakopao, kao što si rekao. Što te sprečava da ga potražiš sada kad nema ni Maveena ni Klinea.

– Znao sam da ćeš se na koncu ipak složiti sa mnom.

– Da ti pravo kažem, znaš li što će te spriječiti u potrazi za skrivenim blagom? Ja!

Homer je pogleda i zaprijeti joj objema šakama.

– Misliš li upravljati mojim životom?

– Sve ću učiniti da opet ne uletiš u neku nevolju.

– A dolje, kad smo našli Bartera kako spava uz Singer River i njegovog dobrog konja kako pase i izaziva da ga otmeš, nisi me pokušala spriječiti.

– To je bio drugačiji slučaj – reče Shanny.

– Vraga drugi! Da smo mogli, digli bismo mu konja. A uze ti Maveenu blago bila bi krađa?

– To je drugo, kažem ti! Sada mi je žao što sam željela da uzmemo Barterovog konja.

Upravo u tom trenutku otvoriše se ulazna vrata. Na vratima je stajao Larmour i smiješio se. Na sebi je imao odijelo od finog crnog sukna, a preko trbuha visio mu je zlatan lanac džepnog sata. Zalupi vratima i pogleda ih.

– Što to čujem? Malo obiteljsko uvjeravanje? – upita. – Tvoj se glas razliježe daleko u ovoj tišini, Warren. A ti, Shanny? Ne bi li bilo vrijeme da odrasteš i naučiš se vladati sobom?

– Ako ste se smucali oko naših vrata... – započne Shanny.

– Nije se trebalo smucati. Čulo se sve do potoka.

Homer je izgledao zaplašen. Sjetio se svega što su on i kćerka izrekli o Maveenu i njegovu plijenu. Ali Shanny se iznenada nasmije.

– Gospodine Larmoure, ako ste nas čuli, u što sumnjam, niste čuli ništa što se ne bi smjelo viknuti i s ruba kotline tako da svi čuju.

Barun slegne ramenima kao da se predaje. Ali su mu oči plamtjele od znatiželje. Volio je biti obaviješten o svemu što se dešavalo u dolini. Čuo je, doduše, njihove povišene glasove, ali mu je uspjelo razabrati samo nešto od onoga kada je Homer spominjao Maveenov plijen i nekoliko riječi o Barterovom konju i pokušaju krađe.

– Noćas se u cijeloj dolini osjeća komešanje – reče.

– Kao što si rekao na sastanku... – započne Homer.

– Sastanku? – blagonaklonog ga Barun odmjeri od glave do pete. – Mi ovdje ne držimo sastanke, Warren. Svatko od nas može slobodno raditi što hoće; može doći i otići kada želi. Kao Kline i ostali noćas. Krenuli su za onim mladim revolverašem...

– Barter je imao razloga da se onako ponaša – počeo Shanny uzbuđeno.

– Bartner nije naš prijatelj – prekine Warren kćerku – ali nam je spasio živote kad su nas napali pokvarenjaci s »Coldstreama«. Barune, sjedni malo s nama! Kćeri, hajde pristavi kavicu!

– Hvala, ne bih! – podiže Barun ruku. – Ne bih ostao.

– Pa što si uopće dolazio? – upita Shanny nervozno.

– Kćeri! – usklikne Homer molećivo.

– Pusti je! – reče Barun. – Svi znamo kakva je. Zapaljiva i nagla. Večeras ima dobar razlog da bude razdražena. Konačno, njen dragi možda je sada već sav u komadićima.

– Nije on njen dragi! – usprotivi se Homer. – Sreli smo ga jutros...

– ...tako što ste mu pokušali zdipiti konja – nadopuni ga Barun. – No nisam mislio na njega. Shanny, Maveen ti se udvarao, zar ne?

– Osjećaji nisu bili obostrani. – odsiječe djevojka i zamahne kosom. – Mrzila sam Maveena iz dna duše.

– Sjećam se – potvrdi Barun glavom – da je postojao neki sukob između vas dvoje. Svejerno, Maveen je možda u grdnoj nevolji. Jesi li svjesna toga?

– Jesam, i baš mi je drago.
– Što da radimo s tom tvojom malom, Homere? – upita Barun. – Prevelika je za batine, a osim toga je i žensko. Što kažeš na to da je stavimo zajedno s momcima tamo gdje sam postavio stražu?

– Postavio si tamo stražu večeras? – usklikne Homer.

– Ne mogu riskirati. Ne sviđa mi se ono što se večeras dogodilo. Potjera s »Coldstreama« možda i ovog trenutka luta planinom, a sasvim je moguće da naši momci izazovu pucnjavu.

Barun ode polako do štednjaka i okrene mu široka leđa, razdvojivši krajeve kaputa da se ogrije. Shanny je osjećala kao da su njegova vanjska pojava i njegova nutrina u protuslovlju. Larmour joj više nije izgledao kao razbojnički vođa, nego više kao jedan i prazan opsjenar u odijelu koje ulijeva poštovanje.

– Momci bi trebali da nađu Bartera i Maveena prije nego što stignu u dolinu – prekine Homer tišinu. – Ona je za Bartera ničija zemlja.

– Da – složi se Barun.

– Ljudi iz doline Singera – napomene Shanny – nikada se nisu uspjeli probiti do naše doline, čak ni onda kad su poslali ljude plaćene da nas nađu. Zašto bi im onda sada uspjelo?

– Draga moja – reče Barun – stvari nisu nikada iste. Upravo smo u vremenu promjena.

– Je li to ono što tražiš po cijele dane s one tvoje kule? Promjene? – nervozno upita djevojka.

– Večeras se neobično ponašao – odvrati Barun, a onda upita odlučno: – Zbog čega je Barter tražio Maveena?

– Dovraga – zamuca Homer – znaš da je Maveen ubio Danovog oca! Ili bar Dan tako tvrdi.

– Dobro, ali što je bilo razlog tog ubojstva? Moram to znati.

– Odakle da mi to znamo? – plane Shanny. – Dan sigurno ima neki razlog.

– A vi ih znate! – bio je Barun nepokolebljiv. – Ne zavijaljavaj me više. Recite mi sve što znate.

– Ne moramo ti ništa reći! – preduhitri Shanny oca.

– Možda si u pravu – reče Barun – ali nema razloga da me se bojiš.

– I ne bojim te se! – Barun krene prema vratima, otvori ih i pogleda van, a onda doda ne okrećući se:

– Možda se isplati raspitati se zašto se Maveen morao skrivati i zašto mu je tako opasan čovjek kakav je Barter bio za petama. – Brzo se okrene. – Saznat ću ja zašto. To mi uvijek uspijeva. A kad bolje razmislim, vrijeme je da zauvijek završim s ovim mjestom – nasmije se, ali taj smiješak nije bio iskren. – Bilo je to dobro skrovište, ali ja volim promjene. Promijenit ću ga prije nego što mi počne gristi živce.

VI

Dan Barter se probudio sat prije zore. Kao i uvijek, istog se trenutka potpuno razbudio. Uzme revolver ispod pazuha i otkotrlja se prema svom zarobljeniku.

U početku nije mogao razaznati Maveenove obrise u mraku. Zatvori oči, pa ih ponovo otvori. Kad je počeo raspoznavati oblike, ugleda u podnožju

drveta, gdje je sinoć ostavio Maveena, veliku tamnu hrpu. Činilo se da Maveen još čvrsto spava.

Dan spremi revolver i uspravi se na još ukočene noge. Zrak je bio hladan i on se strese. Protegne se i razgiba prste da bolje potjera krv žilama. Krene prema mjestu gdje je ležao Maveen.

– Hej, Maveene!

Nije bilo odgovora. Sagne se da ga prodrma za ramena.

– Ustaj! – ponovi, ali nije bilo odgovora.

Dan iznenada osjeti kako se dvije snažne šake stežu oko grla. Dok se povlačio unatrag, Maveen ustane i zaleti se u njega. Dan se sruši na tlo, ali čim je dotakao zemlju, pripremi se za protunapad. Njegova se desna ruka podiže i rašireni prsti zarišu se u Maveenovo lice, a lijeva se obaviye oko njegova tijela.

Maveen se izvine unatrag, okrećući glavu da se otme Danovoj ruci. Nastavi stiskati šake oko Danova grla. Dan se baci svom snagom ustranu i povuče Maveena za sobom. Dok su padali, Maveen se uspije izvući iz stiska Danove šake, no ovaj ga udari šakom u trbuh. Maveen se presavine od boli. Dan ga podiže, uhvativši ga za košulju, te ga ponovo udari objema šakama, na što ovaj izgubi svijest.

Dan se odmakne. Njegova široka prsa neravnomjerno su se nadimala.

Gledao je onesviještenog Maveena, zamišljeno tarući šaku o dlan druge ruke.

Polako krene prema konjima. Oni su stajali jedan uz drugoga spuštenih glava. Povjetarac je šušкао među lišćem. Dan po-

gleda prema nebu i zapazi prve blijede nagovještaje svjetla.

Odveže čuturu sa sedla i vrati se do Maveena. Otčepi čuturu i izlije bar pola vode na Maveenovu glavu. Ovaj je pomalo dolazio k svijesti.

– Kako ti je uspjelo? – upita Dan.

Maveen je još neko vrijeme šutio. Bilo mu je zlo. Dan mu pruži čuturu i ovaj potegne iz nje, pa se ponovo stropošta na deblo kraj kojega je proveo noć. Uže kojim je bio vezan bilo je presječeno.

– Diži se na noge! – zapovjedi mu Dan oštro.

– Idi dovraga!

Dan mu pride i grubo ga podiže.

– Proklet bio! Smrvljen sam. Ubojico! – siktao je Maveen.

Dan se nasmiješi. Oči su mu se već privikle na slabo svjetlo i dobro je vidio tragove udaraca na Maveenovom licu.

– Ubojica! To je preteška riječ. O tebi ovisi hoću li te ubiti ili ne – reče Dan.

– A koga se vrata ne vratimo? – promrmlja Maveen. – Čak ako i dopremo do rijeke, od onih ljudi dobit ćemo samo – konopac!

– Razmislio sam o tome – reče Dan. – Osedlaj konje!

Maveen otetura do konja, odveže ih i stane im stavljati ormu. Dan ga je promatrao s revolverom u ruci. Svjetlo je svakog trenutka bivalo sve jače.

– Sići ćemo s puta prije nego što dođemo do rijeke. Sjećam se mjesta gdje me je napao Homer Warren. Nadam se da ću naći odvojak koji vodi iznad rijeke, pa prema zapadu. Ako budemo išli tim smjerom, zaobići ćemo

dolinu i lako stići do puta za Rains ili bar dovoljno blizu njega da znamo kamo idemo.

— Znam ja kamo mi idemo — procijedi Maveen pritežući kolane. — Idemo ili ravno Galleryu na nišan ili onoj rulji kojoj je Boyd platio da nas uhvate i objese.

— Požuri s poslom! — opomene ga Dan. — Nisi još rekao kako si se oslobodio.

— Lako. Napipao sam oštar okrajak grane iznad mjesta gdje si me privezao za deblo. Mislim da mi je trebalo preko sat vremena da njime prepilim konopac. Poslije sam olabavio rubac i čekao da dođeš po mene.

Krenuli su. Maveen je opet jahao prvi.

Svitalo je i ptice su se počele glasati visoko na granama drveća.

— Samo ravno — uputi Dan Maveena — kao da ideš prema rijeci. Reći ću ti gdje treba skrenuti.

Spade Maveen ne odgovori ništa. Jahao je pognute glave. Koji trenutak prije toga zapazio je između drveća kako se nešto kreće ravno prema njima. Dan Barter nije mogao ništa zapaziti jer mu je Maveen zaklanjao pogled.

Prošli su još desetak koraka.

Maveenova su usta bila suha. Tijelo mu je bilo napeto. Smatrao je da će imati nekoliko sekundi vremena prije nego što Barter stigne zapucati.

Bez upozorenja tri jahača stvoriše im se pred očima. Bili su to Gruber, Lias i Perone.

Maveen se bacio sa sedla čim je prvi metak zaparao tišinu.

Dan je prekasno ugledao trojicu jahača. Ipak potjera konja

naprijed da iskoristi Maveena kao štit između sebe i napadača. Na njegovu nesreću, Maveen se već bio bacio iz sedla i kotrljao po zemlji. No njegov konj zaklonio je Dana točno toliko koliko mu je trebalo da svog konja skrene u žbunje.

Jedan od trojice ponovo opali. Zrno se zabije u granu nekoliko pedalja od Danove glave. On se povuče još dublje u žbunje i okrene. Lias je upravo jurio njega, podižući pušku. Dan je stajao tako da su mu se ramena i glava dobro vidjeli. Njegova se ruka podiže, revolver iz nje opali, a Lias odbaci pušku i previje se u sedlu. Koju sekundu još se držao u njemu, a onda se stropošta.

Druga dvojica su se povlačili.

Gruber je bio na udaljenijoj strani puta, a Perone na bližoj. Borio se s konjem i konačno ga uspio natjerati u guštik. Uto Liasov konj izleti odande, lomatajući stremenima. Jedna ukočena ruka, još uvijek podignuta, odavala je gdje je ležao Lias.

Perone zastade. Mislio je da je pravi trenutak, pa pritisne obarač revolvera. Iza njega začuje se Gruberov povik:

— Pazi lijevo, glupane!

Perone se okrene u sedlu. Krajičkom oka uhvati Dana kako se drži za najnižu granu drveta. Opali, no Dan je već bio visoko u krošnji. Perone ipak nastavi pucati. No konj mu se spotakne o izbočeni korijen. Iako izvan sebe od straha, Perone skoči na noge kao da ga je tlo peklo, pa potrči na čistinu uz puteljak i pokuša uloviti Liasovog konja za uzde. U trenutku kada se htio domoći sedla, začuje hitac s donje strane puta. Okrene se.

Ugledao je petoricu jahača kako su se raštrkali u trku. Njihov vođa ponovo opali i Perone osjeti oštru bol u ramenu. Čuo je Grubera kako viče:

— To su oni s »Coldstreama«!

Ali ga Perone nije čekao. Probijao se između kamenja i grmlja, podbacajući bezdušno konja.

Taman je pomislio kako je između sebe i svojih progonitelja stvorio dragocjenu prednost, kadli ispred sebe ugleda još jednog konja. Usta mu se osušiše u trenu, no odahne kada shvati da je čovjek koji se pokušava uzverati u sedlo — Spade Maveen. Bez riječi su požurili dalje i zaustavili se tek kada su stigli do kamenitog terena na kojem nisu ostajali tragovi.

Čekali su cijeli sat, pa kada su se uvjerali da nitko nije krenuo za njima, krenuše jedan za drugim nizbrdo.

Miltu Gruberu bilo je teže nego njima, ali je bio brz i domišljat. Kada je vidio da Perone bježi ne obazirući se na njega, potjera konja dublje u grmlje, umjesto na otvoreno. Sakrije se u mokru paprat među kamenjem u blizini malog vodopada i tamo se pritaji.

Nakon nekoliko sati, kada je bio siguran da je opasnost prošla, uzjaše i krene kozjom stazom ravno u planinu. Bio je siguran da se tim putem nitko neće usuditi krenuti za njim.

Kauboji s »Coldstreama« pronašli su Barterovog konja. U grmlju su našli tijelo Setha Li-asa. Pregledali su pažljivo tragove oko tog mjesta i zaključili da se jedan od odmetnika sigurno još krije u blizini. Raspo- redili su se i počeli ga tražiti.

Dan je ostao visoko u krošnji. Više od dva sata promatrao je kauboje kako se muvaju naokolo.

Kada su odlučili otići, već je bilo prošlo podne, a sunce je nemilice peklo. Već su bili umorni od traženja. Dan je promatrao iz svoga gnijezda kako pritežu kolane na konjima, gase vatru, razgrću pepeo i uzjahuju. Bilo mu je žao što odvođe i njegovog konja i sve što je posjedovao. U tom trenutku najvećim gubitkom činila mu se četurica za vodu. Jezik mu je već bio otečen od žeđi, a usne ispucane. Poče se micati da ublaži bol u ukočenim udovima. Pod čizmom se odlomi grana uz tresak koji je proparao tišinu.

Kauboji, koji još nisu bili daleko, odmah su pojurili natrag.

Dan je padao s grane na granu, ali se na jednoj ipak uspio zadržati. Već je čuo kako se netko šulja između grmlja. Dok je još imao vremena, promotri preko ramena okomite litice i puteljak koji je vijugao uz njih. Najbliža točka bila je udaljena dvanaestak metara od drveta, ali je to bila samo gola zemlja. Znao je: ako oстане na drvetu, neće moći iz klopke. Nije bilo drugog izlaza nego — potrčati.

Čuo je prvi pucanj kada je bio na pola puta prema stijenama. One su mu se činile kilometar daleko. Blještale su na suncu kao prividenje.

Sabere se, izvadi revolver i počeo bježati u izlomljenoj crti. Iako ispaljen u trku, njegov precizno usmjeren metak zabode se u trbuh jednog progonitelja, čije tijelo sklizne u prašinu. Hoop Jagger pokuša se baciti u zaklon, ali i njega okrzne zrno i

na tjemenu mu se pojavi krv. To ga razbjesni. Ali činjenica da je Dan ispucao sve metke ipak ga odobrovolji, tako da uspije umiriti ruku i nanišaniti.

Metak pogodi Dana u rame i on izgubi ravnotežu. Našavši se u visokoj travi, otkotura se u stranu, bliže stijenama. Znao je da nema više vremena ponovo napuniti revolver, a isto je tako bio svjestan toga da su progonitelji primijetili da više nema metaka.

Osjećao se bespomoćnim.

– Imam ga! – zaurla Hoop Jagger.

Ispod Dana bila je strma padina koja je vodila u ponor, iznad njega samo okomite stijene, a iza njega revolveri četvorice razjarenih ljudi. Njegova se spodoba za trenutak jasno ocrtavala na plavetnilu neba. Revolver Hoopa Jaggera opali, a Danova čizma oklizne se na glatkom šriljevcu i on nestane u ponoru.

Jagger zine od iznenađenja, a ostala trojica naguraše se oko njega.

– Uopće ne znam jesam li ga pogodio – reče Jagger.

– Nije važno, ionako je otišao ravno u pakao – naceri se Hallows.

Krenuli su da potraže put i uvjere se je li Dan zaista mrtav. Išli su kroz visoku travu i šikaru. Nisu mogli dalje od visoke stijene koja im je priječila put.

– Sigurno postoji put koji zaobilazi stijenu – zagunda Jagger.

– Sad bi trebalo da nam oni razbojnici pokažu put – našali se Hallows. – Oni poznaju ovdje svaki kamen, kao što je poznam dlan svoje žene.

– Sigurno su prošle mnoge

godine otkako te taj dlan posljednji put pogladio – doda Taylor.

Bili su još pod dojmom pucnjave i šalili su se da se rastresu. Hodali su vukući noge i usput punili oružje.

– Idi po konje, Same! – odjednom reče Jagger.

– Misliš, da se vratimo? – iskosa ga pogleda Sam Romsey.

– Nema smisla da se cijelim putem vraćamo pješke – reče Jagger, nervozno i osjetljivo. – Dovedi ih do ove ravne stijene. Zaobiđi grmlje i čekaj.

Romsey slegne ramenima i pođe. Ostali su vrludali iza Jaggera. Izgubili su svako zanimanje za Bartera.

Jedino je još Jagger htio u ponor. On najednom uzvikne i potrči naprijed. Ostali su dotrčali za njim i našli ga kako stoji na samom rubu strme padine i gleda dolje.

– Tamo! – pokaže Jagger. – Kružili smo, ali smo ipak našli trag. Evo odakle je skliznuo.

– Gadan pad! – protumači Hallows.

Padina je na tom mjestu bila vrlo strma. Ostatak raspukle stijene bio je izlizan od kiše i sunca, a kržljiva stabla stajala su razasuta tu i tamo po njoj. U dubini kanjona ljeskao se vijugavi potočić. Iako je sunce bilo na vrhuncu neba, u kanjonu je bilo mračno.

– Gadan pad! – ponovi Hallows i pljuče u dubinu.

– Vidiš li ga uopće, Hoope? – upita Taylor.

Jagger je još koji trenutak gledao, a onda se povuče i samo odmahne glavom. Obrati se ostalima, pokazavši zube: – Jednog ću dana odjahati na

dno kanjona i uz potok potražiti ostatke onog smrdljivog tvora. Ostavit ću ga na nekoj stijeni da mravi i lešinari mogu dovršiti ono što je ostalo od njega.

Okrene se i uputi posljednji pogled u dolinu. Krv se već sa-sušila na njegovom tjemenu.

– Barter za Kotcheffa – pro-cijedi. – Sad smo kvit! Možemo ići.

VII

Kada se osvijestio, Dan je u prvi trenutak pomislio da je sav slomljen.

Nije baš vjerovao u čuda, ali ono što mu se dogodilo kada je pao s ruba provalije, nije se moglo drugačije objasniti.

Ležao je u mračnoj i vlažnoj pukotini koja je sličila na rupu. Napinjao je mozak pokušavajući se svega sjetiti: Hoop Jagger, pucanj, ranjeno rame. Bilo je pretamno da detaljnije pregleda rame, no nesnosna bol upozorila ga je da nije nimalo dobro. Osim toga, bio je izgiban po cijelom tijelu, a poderna odjeće još se jedva držala na njemu. Zaključio je da je bar dio okomitog pada prošao koturajući se po kamenju i odbijajući se od grmlja.

Trebalo mu je skoro jedan sat da prikupi snagu i odluči vratiti se na gornji rub pukotine, ne bi li nekako promotrio okolicu i vidio isplati li se penjati do vrha odakle je pao ili se pak spustiti do dna provalije.

Penjao se postrance, služeći se zdravom rukom i pazeći da ne miče ranjenim ramenom.

Napredovao je polako i znoj mu je ulazio u oči i pekao ga.

Svako malo se zaustavljao da dođe do daha i srce mu se umi-

ri. Trebalo mu je preko jedan sat da se dovuče do cilja. Kada je konačno lijevom rukom dohvatio rub raspukline, odahnuo je.

Nakon što je opet pribrao snagu, odluči krenuti prema dnu klanca. Pažljivo se spuštao, klizajući raširenih nogu po strmini, prema kamenoj izbočini desetak metara niže. Ispod nje je vidio drugu izbočinu; na njoj je rasla trava. Kamen mu je gulio kožu, dlanovi su mu gorjeli. U početku mu se činilo da će silazak biti dosta lak, no odjednom je počeo klizati sve brže, dok se klizanje nije pretvorilo u padanje.

Udario je glavnom o nešto i izgubio svijest.

Kada je opet došao k svijesti, osjeti kako ga netko lupka po obrazima i pokušava mu ugu-rati među usnice grlić čuturice.

– Kako se osjećate? – dopre do njega glas.

Dan otvori oči i odmah ih razrogači. Pred njim je bila djevojka.

Ona se samo smiješila. Dan zgrabi čuturicu lijevom rukom i pohlepno potegne iz nje.

– Nemojte tako naglo – upozori ga djevojka.

Dan joj vrati čuturicu. Čučala je kraj njega i pregledavala ga. Već se hvatao mrak i jedva se išta vidjelo.

– Čini se da je bilo gadno – reče djevojka i nastavi: – Čula sam prasak grana. Bila sam tamo dolje uz potok. Vidjela sam kroz drveće kako se nešto ruši. Pa odakle ste to pali, zaboga?

– Odanle – s mukom Dan pokrene glavu i pogleda prema gore, gdje se u polumraku kroz lišće jedva naziralo stijenje i obrisi planine.

– A gdje vam je konj?
– Gore, pretpostavljam – reče on, promeškolji se i digne na lakat da bolje vidi djevojku. – Kako to da ste se našli ovdje?

– Sreća za vas. U jadnom ste stanju.

Nagnula se nad njega da bolje vidi ranu, dok je on ponovo povuko gutljaj iz čuturice.

– Od metka? – upita ona.

– Mislim da je prošao skroz. Čini mi se kao da mi je odnio komadić...

Ona ga je promatrala, dok joj se blijedo lice ocrtavalo u polutami. Iza nje konj je pasao.

– Možete li hodati?

– Mogu bar pokušati...

Ona se nasmiješi i on uhvati okom bljesak njenih bijelih zuba. Kosa joj je bila tamna, a oči široke.

– Da, da, imali ste sreću. Pali ste mi, takoreći, pod noge – reče djevojka. – Tražila sam nekoga.

– Zvuči kao da je u blizini neko naselje.

– Ne. Uopće nema ljudi u blizini. Najbliže je imanje Barryevih. Ondje sam namjeravala prenoćiti. Kod svoje prijateljice Louelle Barry.

– Koliko je to daleko?

– Nekoliko kilometara. Znam da treba ići uz rječicu i kasnije skrenuti prema istoku. Tamo se izbija na put.

Dan otprije još jednom, pa začepi čuturicu.

– Nikako mi ne ide u glavu zašto bi djevojka poput vas lutala zabitnim krajem.

– Pa rekla sam vam, tražim nekoga.

– Zvuči luckasto.

– Možda sam doista luckasta.

Promatrao ju je. Još su uvijek bili blizu jedno drugome. Ona reče blago:

– Prošli ste kroz sito i rešeto, zar ne?

– Čini se. Ali kao što ste rekli, imao sam sreću. A pao sam sa zaravni na vrhu...

– Čak odanle? – upita ona u nevjerici. – Pa niste valjda!

– Jesam. Izgubio sam se. Neki su me ljudi napali i branio sam se. Bježao sam pješice. Kad sam došao do ruba provalije, čini se da sam se poskliznuo...

Govorio je odlučno, ne dopuštajući da djevojka zamijeti kako oklijeva i smišlja što će reći. Znao je: sve dok je u okolini Singera, mora dobro paziti što govori, jer bi ga nepažnja mogla stajati glave.

– Skliznuli ste odande?

– Da. Sve dovde! – reče on i zašuti na nekoliko trenutaka. – U svakom slučaju, dobro bi mi došla mala pomoć, ako mi je možete pružiti. Naprimjer, da me primite na svog konja do puta za Barry.

– Pobrinut ću se ja za vas – reče ona vedro. – pokušajte ustati.

On se uspravi, ali posrne. Morao se uhvatiti za nju.

– Dobra ste vi djevojka – reče on. Kako vas zovu?

– Ja sam Olga Kotcheff.

Dan zabezeknuto raširi oči, ali ih odmah skupi, da djevojka ništa ne zapazi.

Uskoro su izbili na put koji je vijugao od grada prema rijeci i zavijao oko podnožja gorja. Tu se prostirao »Tumbling T«, Durkinov ranč, koji se po veličini mogao takmičiti s rančom »Coldstream«. Malo imanje Barryevih nalazilo se na njegovu putu.

Kuća bila je podignuta na terenu koji se uzdizao iznad široke ravnice.

Louella Barry bila je udovica nekadašnjeg upravitelja ranča »Tumbling T«. Kada je Greg Barry poginuo u stampedu, Cab Durkin dao je Louelli ovu kuću koja se nalazila na poštanskoj liniji za Ochre, a uz nju i nešto zemlje. Učinio je to da olakša sebi savjest, jer se osjećao dužnikom prema Barryevima.

Louella je bila visoka i čvrsta žena oštrog jezika. Uzgajala je koze, što je Durkina uzrujavalo, jer su one stalno bježale, uništavale ogradu, činile štetu i plašile mu junad na ranču. Louella je bila veoma ponosna na svoje koze i nije se nimalo plašila Durkina. I tako nitko nije dirao ni nju ni koze.

Kada je začula zvuk kopita i pse koji laju, dohvati sa zida staru vinčesterku pokojnog muža, napuni je i otvori vrata. Vani je bilo mračno.

– Tko je? Gukni ili ću te rasturiti olovom!

Konj se primakne svjetlu koje je dolazilo kroz otvorena vrata i Louella opazi da nosi dvostruk teret.

– To sam ja! Olga!

Louella spusti pušku.

– Za ime svijeta! Kakvu to lovinu nosiš?

– Čovjeka.

– A čime si ga ulovila? Lasom?

Olga ne reče ništa, već samo skoči s konja. Louella odloži pušku i pride.

Louellina dnevna soba bila je opremljena prilično neuobičajeno za taj kraj. Na jednom kraju bili su velika sofa i četiri naslonjača od pruća. Na stolicu ispod portreta pokojnog Grega

Barrya stajala je svjetiljka s kristalnim cilindrom. U sredini je bio velik stol pokriven crvenim stolnjakom s resama, a uz drugi zid – košara u kojoj se ugnijezdila stara, narogušena kvočka, žmirkajući pospano uokolo. Uz košaru je stajala bačva u kojoj je nekada bila melasa, a sada su u njoj bile mekinje za koze. U zraku se osjećao miris koza.

Olga i Louella pogle su Dana na sof.

Louella ga je pošteno »obradila«. Cijelog ga je oprala, pregledala mu natučena mjesta na tijelu i stavila melem na rane.

– Što je dobro za koze, dobro je i za ljude – reče. – Od ovoga će mu rane zacijeliti prije nego trepneš.

Zatim je prigrijala juhe. Zajedno su ga nahranile, poslije čega je Don tvrdo zaspao.

Kada se probudio, osjećao se snažnijim. Louella je bila prebacila preko njega mekan pokrivač i to mu je godilo. Čuo je Olgu kako govori:

– Hodala sam uz svog konja cijelim putem od kolibe starog kauboja i nisam našla nikakav trag.

– Djevojko, ti si luda i tvrdoglava. Još jučer sam ti rekla da samo gubiš vrijeme. Ubojica je već daleko i na sigurnom.

– Ili je u Larmourovom skrovištu.

– Da, možda je i ondje – složi se i Louella. – Ti razbojnici! Neka samo pomole noseve ova-mo, potprašit ću ih olovom tako da im nikada više ne padne to na pamet!

– Hoop Jagger je rekao da je bio s Warrenovima. A oni nisu razbojnici poput Baruna ili Milta Grubera.

– I što bi to trebalo da znači?
– upita Louella.

– Warrenovi i njihovi prijatelji bili su samo sitni farmeri
– odvrati Olga.

– Misliš da ja to ne znam? – reče Louella. – Bili su moji prijatelji prije nego što se Homer počeo opirati Philu Galleryu na krivi način. Gallery ga je istjerao i oteo mu zemlju.

– Sjetila sam se toga – reče Olga – i pretpostavila da je čovjek koji mi je ubio oca bio prijatelj Homera Warrena.

– Taj ubojica mogao je biti bilo tko – odlučno će Louella.

– Ali, Hoop Jagger je rekao da su Warrenove prije toga vidjeli kako sami silaze s planine.

– Pozna je li Hoop sve odmetnike koji se smucaju s Barunom? Kažem ti da si glupa! zavaravaš se da je ubojica još u blizini samo zato što ne možeš jednostavno ujahati u ono njihovo skrovište i pogledati je li tamo.

– Moguće je da je još tu. Jagger je rekao da je ubojica stranac.

– Svi su stranci kada prvi put dođu u Singer. Ali on više nije stranac. Sad ga znaju, čak ga traže! – reče Louella, ispruži ruku i potapša njome Olginu.

– Znam kako ti je. Izgubiti oca na takav način! Ali, bit će loše ako dopustiš da to ovlada tobom. Vjeruj mi, draga, ne činiš ni sebi ni drugome dobro time što se potucaš po planini i tražiš ubojicu.

– Danas sam sišla s planine. Tražila sam mjesto gdje bi se bjegunac mogao sakriti. Bila sam i uz rječicu, ondje kamo nitko ne zalazi.

– Nitko?

Tišina. Dan ju je osjećao kao da je opipljiva. Kad je podigao kapke, našao je obje kako zure u njega. U očima Olge Kotcheff pročitao je stravu. Ipak reče veselo:

– Jedino što ste mogli naći uz tu rijeku mogla je biti budala poput mene koja je pala s vrha planine.

Tišina je potrajala cijelu minutu. Louella progovori, tek toliko da prekine tišinu i napetost:

– Čini se, mladiću, da ste se dobro izudarali.

– Veoma sam vam zahvalan što ste se pobrinuli za mene, gospodo.

– Zovem se Louella Barry. Ako želite ozdraviti, opet ležite smjesta! Donijet ću vam još malo juhe.

– Trebao bih svoju odjeću – reče Dan.

Louella napući usne, ustane i pride sofi. zabrinuto mu pregleda rane, pa reče:

– Moram priznati da ste jaki. Da, vrlo jaki! Kako je rana? Boli li?

– Proći će – nasmiješi se Dan i pogleda rame i nadlakticu koje je Louella zamotala u čisto laneno platno što je mirisalo na kamfor. – Mogli biste nad vrata objesiti bolničku ploču, gospodo Barry.

– Stalno liječim koze – reče Louella raširivši ruke. – Ali rijetko dolazim u priliku da liječim ljude. Osjećate li se što bolje?

– Molim svoju odjeću!

– Dobro, donijet ću vam je. Ona ode u drugu sobu, gdje je objesila odjeću nakon što ju je oprala. Dan se okrene i spazi kako ga Olga napeto promatra.

– Tko ste vi?
– Zovem se Dan Barter.
– Baš ste mi mnogo rekli! –
odvrati ona i primakne mu se s
napetim izrazom na licu. – Oni
ljudi na koje ste naletjeli tamo
gore na planini... Tko je to bio?

– Neke svađalice.
– Barteru, jeste li već ikada
bili u ovom kraju?
– Nisam – odmahne on gla-
vom.

– Zašto ste došli ovamo?
– Došao sam u potrazi za ne-
kim.

– Kako se zove?
– Previše pitate, gospodice.
– Ako želite sebi dobro, reci-
te mi.

– Znam da vas brine tko sam
i kamo spadam. Vjerojatno me i
povezujete s onim odmetnici-
ma...

– Zar nisam u pravu?
– Ja nemam potrebe skrivati
se i ni od koga ne bježim.

Louella uđe u sobu s Dano-
vom odjećom.

– Uskoro ćete opet biti na
nogama, brz i čio kao moje ko-
ze. No bilo bi pametno da se
najprije jednu noć pošteno od-
morite.

– Moram ići dalje.
Žene su izišle da se on može
obučiti. Kretnje su mu bile spore
i oprezne. Kada je bio odjeven,
pridružio se ženama u susjed-
noj sobi, gdje su njih dvije raz-
govarale. Čim je on ušao, one
su zašutjele.

– Čini se da ću biti primoran
obaviti zamjenu s vama. Jedino
što imam za zamjenu jest moja
riječ. Trebam konja!

– Zar mislite odjahati? –
upita Louella.

– A što bih drugo?
– I baš vam treba konj?

– Pa da! To je nekako uobi-
čajeno – nasmije se on. – Ima-
te li volje posuditi mi jednoga.
Ili ću morati pješaćiti.

– Nemate konja. Nemate re-
volvera. Pretučeni ste namrtvo.
Gospodine, počinjem misliti da
sam vas pogrešno procijenila
– govorila je Louella. – Mislim
da biste mogli biti jedan od Ba-
runovih ljudi. Neki novajlija za
koga još nismo čuli.

– Pogrešno!
Olga podiže glavu i odlučno
ga pogleda.

– Hoćete li mi iskreno odgo-
voriti na jedno pitanje?

– Potrudit ću se.
– Jeste li jahali s Homerom
Warenom?

Dan je stajao vrlo mirno.
Obasjavala ga je svjetlost svje-
tiljke.

Iako ga je cijelo tijelo boljelo,
mozak mu je radio besprijekor-
no. Znao je da mora otići, i to
hitno. Za to su mu trebali konj i
oružje. Znao je da bi lako savla-
dao obje žene i dobio ono što je
htio, unatoč svim svojim ozlje-
dama. A mogao ih je i lažima
privoljeti da mu pomognu i
mirno odjahati. Ipak je odlučio
reći istinu.

– Da, jahao sam s nekim sta-
rim liscem koji se tako zvao.

Louella, očito iznenađena,
sklopi košcate ruke i ostane
ukočeno stajati. No Olga Kot-
cheff istog trena skoči na dru-
gu stranu sobe. Kad se okrenu-
la, u rukama je držala pušku.

– Ruke uvis!
Dan polagano digne jednu
ruku.

– Bolje ne mogu – reče. –
Morao bih skinuti zavoje s dru-
ge ruke.

Djevojka mu se približi. Oči su joj sijevale.

– Pođi k zidu! – naredi.

On krene prema njoj, ali mu ona zaprijeti puškom. Dan je poslušao i krene natraške prema zidu. Tamo stane. Gledao je Olgu mirno i nekako dobroćudno. Louella se približi Olgi.

– Dakle, jahao si s Warrenom – rekla je Olga, ali više kao tvrdnju, a ne kao pitanje. – Ti i Warren i Warrenova kći. I ona je bila tamo, zar ne?

– Bila je – kimne Dan.

– Bili ste u planini. Trojica s »Coldstreama« borila su se s vama i...

– Ne. Oni su nas zaskočili i napali iz zasjede – ispravi je Dan mirno.

No njegov glas nije ju nimalo umirio. Priđe mu i prisloni cijev puške na njegove grudi.

– Ubojico!

Dan Barter je to i očekivao. No Louella na vrijeme otme djevojci pušku i baci je ustranu.

– Čekaj, draga! Čekaj! Zar hoćeš okaljati ruke njegovom krvlju? Time ništa ne bi postigla.

– Ali njegove su okaljane krvlju moga oca!

– Stoj! – vikne starija žena i postavi se između djevojke i Dana. – Ne pokušavam poštediti njegov život, nego želim saznati o njemu nešto više, prije nego što posegnem za onom opasnom stvarčicom. No, hajde, buđi dobra! Olga, srce, smiri se!

Dan je zamijetio da se Olga trese. Progovori čvrstim glasom:

– Ako biste me saslušale, objasnio bih vam kako se sve uistinu dogodilo.

Louella se polagano okrene.

Obje su ga gledale razrogačenih očiju. Puška nije bila daleko od njih. Dan je bio svjestan toga da je još bila napeta.

– Čini se da je vaš otac bio jedan od one trojice koji su nas dočekali u zasjedi na planinskom putu i zasuli mecima. To je prava istina, svidjela se ona vama ili ne. Ja nisam ni odmetnik ni razbojnik. Došao sam u ovaj kraj u potrazi za jednim čovjekom. Warrenovi su me napali i htjeli mi ukrasti konja. Ja sam ih osujetio u tome. Od Warrenovih sam doznao gdje se krije Maveen, čovjek koji mi je ubio oca. Prisilio sam ih da me odvedu u planinu u svoje skrovište, da nađem Maveena. Bili smo na putu prema skrovištu kad su nas napala tri čovjeka za koje sam tek kasnije doznao da su s »Coldstreama« i da već dugo vode rat s Barunovim ljudima. Sve što sam tada znao bilo je da mi meci zuje nad glavom i da je konj Warrenove kćeri uginuo. Ni ona ni njen otac nisu imali oružja, jer sam ih razoružao. Odgovorio sam na pucnjavu, branio sam se. Uspio sam se približiti jednome od trojice. Bilo je: ili on ili ja. Čini se da sam bio za trunku brži.

– Priznaješ... ubio si ga... mog oca si ubio... – prošapće djevojka, sva blijeda.

– Warren mi je rekao da se zvao Kotcheff. Do tada nisam to znao, niti sam ga poznavao. Bilo je, kao što sam rekao: ili on ili ja.

– A drugi? – upita Louella.

– Hoop Jagger? Pustio sam ga.

– Ti si ga pustio! – poviče djevojka na njega. – Tko si ti da jašeš naokolo i ubijaš nevine ljude?

— Polako! Samo polako! — reče Louella i dohvati kundak puške. — Ljudi od zakona pobrinut će se za njega. Ne ti. Znam točno kako se grozno osjećaš, ali ti nisi zakon. Pusti ga zasada.

— Cijeloga dana sam ga tražila — reče Olga. — I jučer. Jahala sam oko podnožja i po dnu onog klanca. Hoop je rekao da je ubojica bio stranac. Mogao se pritajiti bilo gdje, prema onome što sam pretpostavljala. I imala sam pravo!

Ona pokrije dlanovima lice. Dan je vidio kako suze teku ispod njih.

— Rekao sam vam da nisam prekršio zakon. Još uvijek to tvrdim. Ubio sam vašeg oca u poštenoj borbi, u samoobrani. Spreman sam ići na sud zbog toga, jer nisam kriv.

— Mladiću, jeste li svjesni toga što govorite? — upita Louella.

— Ne bojim se ničega što bi mi se moglo dogoditi na suđenju. Došao sam ovamo da uhvatim Maveena i odvedem ga na sud. No ako Olga misli da će joj biti lakše ako me preda sudu, dragovoljno ću se predati vašem šerifu.

— Louella — reče Olga oštro — pazi na njega dok ja odjašem po pomoć. Zakuni se čašću da ga nećeš pustiti da pobjegne.

— Neće pobjeći! — kimne Louella.

— Neću ni pokušati — reče Dan.

Olga krene prema vratima. Louella se odjednom osvrne prema njoj i reče joj:

— Olga! Je li ti jasno kako će mu Phil Gallery presuditi?

— Ovo se ne tiče Gallerya, već suda — odvratila Olga.

— Misliš, šerifa Boyda? — nasmije se Louella. — Zar misliš da će Rumer Boyd postupiti po zakonu?

— Ubio je mog oca! Ide na sud zbog toga!

Rekavši to, Olga se okrene i požuri iz kuće. Louella se, smrknuta, okrene prema Danu.

— Mladiću, bilo bi dobro da sjednete i saberete se. Vjerujte mi, trebat će vam to uskoro.

VIII

Phil Gallery, vlasnik ranča „Coldstream“, bio je te noći kod šerifa Rumer Boyda, kada je Olga Kotcheff ujahala u grad.

Nakon pucnjave na rubu kanjona Hoop i njegovi drugovi odjahali su odmah u Ochre da izvijeste o tome svog šefa. Gallery se požalio svom prijatelju šerifu da su mu dozlogrdili Barun i njegova banda. Kotcheffovo ubojstvo bilo je kap koja je prelila čašu. Odmetnike je trebalo istjerati iz njihovog skloništa, na bilo koji način.

— Pokušali smo, no pri tome su neki poginuli — reče Rumer Boyd, koji nije bio voljan za otvorenu borbu s Barunovim noćnim jahačima. — Trebalo bi im rastjerati skrovište.

— Baš to ćemo morati i učiniti — reče Phil Gallery, koji još nije prešao četrdesetu. — To je jedini način.

— Ali isprobali smo već sve moguće načine, Phile! Usadili su se u onu prokletu dolinu kao čep u bocu. A svaka boca koju sam dosada vidio imala je samo jedno grlo.

— Prerezat ćemo mi to grlo! Sve ovo dosad bile su samo čarke. Svakako da postoji samo jedan ulaz u njihovu dolinu i tako

to moramo prihvatiti. No ovoga puta upotrijebit ćemo cijelu malu vojsku.

— Slušaj, Phile, znaš da imam poštovanja prema tvojim zamislama...

— I bolje da imaš — namrgođeno će Gallery.

— Dobro, ali odakle ti ta tvoja vojska? Ili nisam dobro čuo ili sam te pogrešno razumio.

— Pokupit ćemo svakog čovjeka iz Ochrea koji može jahati i pucati. Pokupit ćemo sve kauboje i jahače iz cijele doline Singer. Razbit ćemo im skrovište.

— To smo pokušavali i prije...

— Ali nikada s takvom snagom. Što misliš, koliko ljudi iz Ochrea možemo naoružati na brzinu?

— Prokletstvo! Odakle ja to znam? Ono što znam sa sigurnošću jest da uopće nije važno koliko ćemo pušaka dovući u planinu. Kroz uski prolaz koji vodi u dolinu može se progurati jedan, najviše dvjica jahača u isti mah. Dogodit će se isto što se događalo i prije. Razbojnici će ubijati jednoga po jednoga.

— Sigurno da ćemo izgubiti nekoliko ljudi, onih koji prvi prođu — reče Gallery ravnodušno. — Prirodno je da se to dogodi. Netko mora biti prvi.

— I nakon što njih tako pobiju, što onda?

— Poslat ćemo sljedeću grupu. Ako i to ne bude dosta, poslat ćemo i treću. Uostalom, možda ćemo to olakšati s pomoću malo eksploziva.

— Eksploziv! — usklikne šerif zjapureno — Dovraga! Kad sam ga htio upotrijebiti prije samo nekoliko mjeseci, ti za to nisi htio ni čuti!

— Tada sam mislio da je takvo što preopasno na tako uskom prostoru. Sada sam se predomislio.

— Zbog Kotcheffa? Čini se da te veoma pogodilo što je nastradao.

— Ušuti i slušaj me! Nemoj to širiti dalje, ali ja zaista znam da moram izgubiti nekoliko ljudi da bih ušao u sklonište. Nikada dosad nitko nije uradio tako nešto, svi smo se bojali izgubiti živote. Ovaj put moramo ih žrtvovati, a upotrijebit ćemo i eksploziv.

— Kad bi prolaz bio širi, lakše bismo ih napali.

— Ako nam pođe za rukom da ubacimo pedeset ljudi u dolinu, kunem se da će u roku od jednog sata biti mrtvi svi koji su uz Baruna.

Rumer Boyd obriše znojne dlanove o debela stegna.

— Phile, imam osjećaj da si u pravu.

— Sigurno, kažem ti! Ovaj će puta upaliti. Može se dogoditi da izgubimo čak deset ili petnaest ljudi, ali ćemo onom smrdljivom tvorcu Larmouru oderati kožu jednom zauvijek.

— A kako bi bilo da ga uhvatimo živoga, dovedemo u grad i priredimo pravu predstavu prije nego što ga objesimo. Taj Barun postao je nekakav junak u narodu. Pogotovu među ženama. Nitko ga nije vidio. Postao je legenda. Hajde da napravimo predstavu prije nego što ga smoždimo!

Gallery ustane i protegne duge ruke.

— Polako, prijatelju! Ne smiješ zaboraviti jednu stvar. Ja sam vidio tog Baruna. Nego iziđi i počni skupljati vojsku.

Šerif ustane, poravna hlače i krene prema vratima. Ona se upravo tada otvoriše i Olga Kotcheff uđe. Malo je zastala kad je na slaboj svjetlosti ugledala Phila Gallerya.

– Šerife!

– Tu sam, gospođice.

Glas Rumer Boyda bio je suzdržljiv. Kao i većina ljudi u tom gradu, ni on nije bio nači-
sto što se tiče Olge Kotcheff. No Gallery je stupio naprijed i uhvatio ga je za ruku. Bila je to prijateljska kretnja, ali Olga kao da se skupila u sebe zbog toga. On reče ugodnim dubokim glasom:

– Olga, zlato, gdje si bila? Pitao sam za tebe u salunu, ali nitko mi nije znao reći kamo si nestala.

– Bila sam vani. Nastavila sam potragu za ubojicom svoga oca i našla sam ga. Zove se Dan Barter, ranjen je i nema oružja.

Boyd zakorči prema njoj, ali Gallery ga zaustavi i obrati se djevojci:

– Stanite, šerife! Olga, gdje je sada taj čovjek?

– U kući Louelle Barry. Ona ga čuva! Phile, želim da ga dovedete ovamo na suđenje. Pošteno suđenje, dakako!

– Šerife, skupljajte potjeru!
– vikne Gallery.

– Svakako, šefe!

Boyd krene prema vratima, ali se ispred njih još okrene.

– A što je s vojskom? – upita.

– To kasnije. Najprije idemo po ubojicu. Krenimo!

IX

Louella Barry sjedila je uspravno u većoj sobi svoje kuće, smrknuta, s puškom u krilu.

Bila je umorna, ali odlučna u svojoj odluci da ostane budna.

Kada se potjera zaustavila pred kućom, ona podiže glavu i napeto oslušne. Brzo se digne, još jednom pogleda iza sebe i pride vratima.

Dvanaest jahača prokuljalo je u njeno dvorište, gazeći gre-dice cvijeća. Louella, koja je stajala u okviru vrata, poviče u tminu:

– Tko je? Jeste li to vi, šerife?

– Raspršite se! – naredi glas iz tame. – Opkolite kuću!

Dok su se jahači razilazili, Gallery skoči s konja i u trenutku se nađe na trijemu kraj Louelle.

– Gdje je?

– Unutra.

Gallery nestrpljivo gurne Louellu, ustranu, upadne u sobu i istovremeno potegne revolver. Odmah iza njega uskoči Rumer Boyd s oba revolvera u rukama, spreman da ih upotrijebi čim se ukaže potreba. Poslije njega pojaviše se još tri člana potjere.

– Hoću ga živoga! – upozori ih Gallery.

Okrene se i ugleda Dana koji je zatvorenih očiju ležao na sofi s jednom rukom pod glavom, umjesto jastuka.

– Tko je on? – upita Rumer Boyd.

– A tko bi drugi bio? – ogla-si se Louella. – Nije naoružan – doda.

Dan se nije micao sve dok šerif nije došao do ruba sofe. Njegove se oči otvore i on se zdravom rukom počne pridizati.

– Polako, čovječe – upozori ga šerif, prislanjajući mu cijev revolvera na sljepoočicu. – Jedna nesmotrena kretnja i bit će hrana lešinarima.

– Znači, stigli ste? – mirno ustvrdi Dan.

– Pretraži ga i uspravi se na noge! – naredi Gallery.

– Rekla sam ti već da nije naoružan – prezirno će Louella.

Nitko se nije obazirao na nju. Uspravili su Dana i grubo ga pretražili.

– Povucite se! – naredi Gallery.

Dok su se ostali udaljavali, Boyd istupi naprijed i upita Bartera:

– Ime i prezime?

– Dan Barter.

– Odakle si, Barteru?

– Predstavljate li vi zakon?

– uzvрати Dan pitanjem.

– Ja sam Rummer Boyd. Šerif. A ovo je Phil Gallery, gazda u ovom kraju. Sada mi odgovori što sam te pitao ili ćeš gorko zažaliti.

– Poštedjet ću vas daljnje gnjavaže, gospodo – mirno će Dan. – Naletio sam na dvojicu za koje sam poslije čuo da su ljudi s »Coldstreama«. Bilo je to na ranču »Coldstream«, ali ja to tada još nisam znao. Napali su iz zasjede mene i ljude s kojima sam bio. Zametnula se borba i jedan od napadača je poginuo. Ja sam ga ubio.

– Prokleti smrdljivče! Još se i hvališ? – zagrmi Boyd.

– Samo vam pokušavam ispričati kako je uistinu bilo, šerife. Spreman sam za suđenje.

– Barteru, je li tebi jasno koga si ubio? – javi se Gallery.

– Rekli su mi da se zvao Kotcheff.

– Bio mi je prijatelj.

– Šteta!

– Šteta za tebe, Barteru! Kotcheff nije bio samo zadužen za

goveda. Značio mi je mnogo više.

– Bio je loše odgojen odgojen – reče Barter, uporno gledajući rančera. – Napadao je ljude iz zasjede. Dobio je ono što je zaslužio.

Stisnuta šaka Philla Gallerya sruči se na Danovu glavu. Dan se strovali. Louella je stisnutih usnica promatrala što se događa.

Danu je bilo potrebno dosta vremena da ustane. Rumer Boyd se smješкао kao da se dobro zabavlja. Dan obriše čelo nadlanicom.

– Gallery, sam si to tražio! – reče.

Njegova ruka u isti čas poleti kroz zrak prema Galleryjevom grlu. Stisak prstiju bio je tako jak da je Gallery raskolačio oči. Dok je padao, Danova se ruka povuče s grla, a šaka se stisne i zabije Galleryu u trbuh. On se svine od bola i polako složi na pod.

– Držite ga! – zakriješti šerif Boyd i dograbi revolver.

– Jedan po jedan, molim! – reče Dan dok se povlačio do zida.

Kad je Boyd stigao do njega, Dan i njemu strelovito zada takav udarac da je zaječao. Dok je Boyd posrtao, Barter ga udari šakom još jednom, ovaj put između vrata i ramena. Boyd se sruši na koljena. Cijela se potjera na trenutak zbunila.

– No?

Iako je druga Danova ruka bila u zavojima, ljudi iz potjere još su oklijevali. Jedan odjednom zgrabi tešku drvenu stolicu i zavitla je prema Danu. Pogodila ga je u glavu i ramena, on je to itekako osjetio, ali se ni-

je ni pomakao. Prije no što se snašao, nekoliko ljudi već je visjelo po njemu. Uspio je još jednom udariti teškom šakom u gomilu, tako da se jedan od potjere našao na podu. Nakon toga je potonuo pod udarcima revolvera i šaka.

Dok je ležao uz zid na pola bez svijesti, šerif Boyd se umiješa i počeo gurati ljude ustranu. Zamahne i čizmom pogodi Dana u glavu. Dan se strovali licem prema podu i ostane ležati.

Šerif još nije bio zadovoljan. Opet zamahne čizmom, ali Louella požuri prema njemu da ga zaustavi.

– Neće biti potrebno, šerife!

On je prostrijeli pogledom, ali ipak naredi:

– Nosite ga!

– Kako ćete ga voditi? – ispriječi se Louella. – Polumrtav je i sasvim sigurno nije u stanju jahati.

– Možemo ga prevesti u jednima od vaših kola – odvrati Boyd.

– Jedna od mojih kola? Pa imam samo jedna. Neće vam koristiti, šerife Boyde!

– Nađite kola! I konja za vuču! – izdere se Boyd.

Dok su se dvojica udaljavala unatoč žestokom Louellinom opiranju, ostali su podigli Dana i stali ga vući prema vratima. Phil Gallery naslanjao se na stol u sredini sobe, držeći se još uvijek jednom rukom za trbuh. Louella mu pride.

– Phile, zar ćete zaista dopustiti da taj bahati šerif samo tako raspolaže mojom imovinom?

Gallery je mrko pogleda i okrene se.

– Previše zanovijetaš, ženo – procijedi šerif Boyd. – Pripa-

zi na taj svoj jezik, jer bih te mogao staviti da se hladiš u jednoj ćeliji moga zatvora.

Louella ga bijesno pogleda i zaputi se prema zidu na koji je bila naslonjena njena puška. Boyd se na zvuk otklonca naglo okrene i baci prema njoj rušeći trošnu stolicu koja mu je stajala na putu.

– Učiniš li još samo korak, raznijet ću te na komadiće – zaurla Louella.

Boyd se zaustavi, a Gallery reče prezrivo:

– Ma, pusti je, budalo!

Rumer Boyd se još neko vrijeme predomišljao, a onda i krene za Galleryem. Louella ih je pratila s puškom pod pazuhom.

Izašla je na trijem i odatle promatrala kako dovoze kola preko njenih gredica, kako ljudi iz potjere uzjahuju, raspoređuju se oko kola i odlaze.

Stajala je još dugo nakon što su topot kopita i tandrkanje kola utihnuli. Konačno zakoči pušku i vrati se u kuću. Sjedne i nasloni laktove na koljena. Odsutno je gledala kokoš koja se gnijezdila u kutiji.

– Priznajem, pogriješila sam. Trebalo je jadnoga Dana Bartera pustiti kada je za to još bilo prilike. Sada je kasno.

Suze su joj tekle niz obraze.

X

Gault je uvijek bio od pomoći Barunu i njegovim drugovima. Vodio je predstavništvo kompanije »Diližanse Singer Rivera« u Ochreu. U gradu je imao ugled i uživao neku vrst zaštite. Samac, pedesetogodišnjak, imao je samo jednu slabost: kocku. Njegova omiljena boja bila je zelena, i to ne boja lišća, nego – sukna.

U džepu hlača uvijek je nosio dvije kockice koje su već bile izlizane od stalne upotrebe. U trenucima zatišja u svom uredu vadio ih je, stavljao na stol i bacao jednom rukom prema drugoj. Kad bi ga netko u tome prekinuo, odlagao bi ih sa žaljenjem.

Da bi mogao zadovoljavati potrebu za kockanjem, neprestano mu je bio potreban novac. Barun je to na vrijeme otkrio, pa je iz toga uvijek izvlačio korist. Gault mu je služio kao doušnik jer je uvijek znao sve što se dešava u gradu, sve što rančeri planiraju protiv odmetnika u Barunovom planinskom skloništu, bilo mu je uvijek na vrijeme poznato tko se i zašto kreće putem za kočije.

Popodne nakon Danovog hapšenja Gault se zaputi iz svog teretnog ureda u salun »Big Spinner«.

Nekoliko je ljudi pilo za šankom. Gault klimne Clemu Dowellu koji je vodio poslove Olge Kotcheff. Ona se vrlo rijetko pojavljivala u prostorima saluna namijenjenima gostima.

Gault prođe kroz glavnu prostoriju do stražnje sobe i sjedne za stol za kojim je uvijek sjedio. Clem Dowell dođe za njim i stavi pred njega kriglu piva.

– Pretpostavio sam da će narudžba biti »kao i obično«, gospodine Gaulte.

– Hvala, Cleme! Je li gospodica Olga u blizini?

– Da, vratila se. Želite li razgovarati s njom?

– Čekam Joea Kinga da se vrati s Harper's Creeka. On obično kod vas unajmljuje sobu kad je u gradu. Je li se što javljao?

– Nije. Pretpostavljam da je dva čekate da opet zaigrate s

njim. Joe voli kocku – odgovori Gault odsutno, vrteći kockice u šaci sakrivenoj u džepu. – Samo, ovoga je puta zaista pretjerao.

– Idem reći gospodici Olgi da ste ovdje – reče Dowell i izide.

Gault je zamišljeno pijuckao pivo. Bio je prilično zabrinut. Sve se okrenulo protiv njega u posljednje vrijeme. Nakon porazne noći, kada je igrao sa Salingerom, voda mu je došla do grla. Dug mu se već popeo na oko tisuću dolara. Salinger, novi poslovoda u Galleryevom dućanu, bio je debeo, mekan čovjek, ali je igrao oštro. Kockice kao da su imale nešto protiv Gaulta.

Olga Kotcheff uđe tiho i pozdravi:

– Dobro jutro, gospodine Gaulte.

– Dobro jutro, gospodice.

Gault se već počeo dizati sa stolice, ali ga ona zaustavi kretanjem.

– Ne treba!

Njen je glas bio odlučan, ali lice joj je bilo blijedo i napeto. Očito je provela noć bez sna. Bila je odjevena u jednostavnu radnu odjeću, a kosu je skupila na potiljku. – Pitali ste za Kinga? – napomene ona.

– Mislio sam da ste možda primili kakvu poruku od njega u vezi sa sobom. Veoma kasni ovoga mjeseca.

Nisam primila ništa od njega, ali se nadam da će uskoro biti ovdje.

– Nije to dovoljno za mene – reče Gault, te nesvjesno izvuče kockice iz džepa i nježno ih zakotura po stolu. – Prošli me put potukao, ali ovaj ću mu put pokazati.

– Kada ćete konačno odusta-

ti, gospodine Gaulte? – nasmi-
ješi se Olga.

– Kad me dokrajče – reče
on, a njegova ruka pokupi ko-
ckice sa stola – Nego, čuo sam
da ste uhvatili čovjeka koji je
ubio vašeg oca.

– Pa, moglo bi se reći da sam
ga uhvatila.

– Ima dosta raznih glasina o
tome po gradu. Što se zapravo
dogodilo?

Olga je neke vrijeme šutjela i
mrštila se. On ju je promatrao
licem na kome se ocrtavala bla-
ga radoznalost. Olga se konač-
no okrene i tiho zatvori vrata,
pa se nasloni na njih.

– Gospodine Gaulte, vi sigur-
no znate sve što se priča po gra-
du...

– Posljednjih se dana baš ni-
sam mnogo kretao po gradu,
pa...

– Vi znate na što mislim. Ni-
šta se ne može desiti, a da vi to
ne saznate. Željela bih da mi
kažete nešto. Što znate o tom
Barteru?

– Znam jedino da su čovjeka
koji se tako zove jučer kasno
doveli u grad. Kažu da je jedan
od odmetnika s planine, jedan
od Barunovih ljudi.

– I ništa drugo ne znate?

– Zar ima što drugo? Gospo-
dice Olga, znate, ja imam dosta
svog posla u ovom gradu i...

– Ali vi ste prijatelj Phila
Gallerya!

– Nemam neprijatelja u
ovom gradu, ali ne mogu baš
reći da imam pravih prijatelja.
Što ste zapravo htjeli time reći,
gospodice?

– Gospodine Gaulte, ja sam
pronašla tog čovjeka, Bartera.
Ja sam došla u grad po ljude da
ga uhapsu.

– Tako sam i ja čuo – potvr-

di Gault. – Pretpostavljam da
ste veoma željeli da se nađe iza
rešetaka zbog onoga što je uči-
nio vašem ocu.

– Nikad se baš nite slagali s
mojim ocem, zar ne? Svađali
ste se.

– Svada je bila samo s njego-
ve strane, gospodice. Ja se nika-
da ni s kim ne svađam. Previše
sam nervozan i ovako. Kud bih
još došao da se svađam. Osim
toga, to nije dobro, zbog posla.
Možda ste se i vi sami katkad
porječkali s ocem.

– Nikada! – odlučno će Ol-
ga, pošuti malo, pa nastavi: –
Tek sada otkrivam koliko je bio
teške naravi i kako je drugima
bilo teško slagati se s njim.
Clem Dowell je godinama radio
za mog oca, ali mi se nikada ni-
je potužio na njegovu narav,
sve dosada. Počinjem misliti da
zapravo uopće nisam poznavala
vlastitog oca. Ako je istina
ono što mi je Clem ispričao... A
i zašto bi mi lagao? Clem je do-
bar čovjek. Bilo mu je žao vidje-
ti me kako oplakujem oca.

– Zar je smatrao da vaš otac
nije bio dostojan žaljenja?

– Bio mi je otac, bez obzira
na to kakav je inače bio – od-
govori ona tiho.

– On je za Gallerya obavljao
više vrsti poslova, od kojih neki
nisu bili baš čisti...

– Recite mi nešto više o to-
me, molim vas, gospodine.

– Bolje bi bilo da nastavite
misliti o svom ocu onakvom ka-
kvoga ste vi poznavali.

– Čovjek koji će po svoj prili-
ci biti osuđen na vješala zato
što ga je ubio tvrdi da su ga Ho-
op Jagger i moj otac zaskočili iz
zasjede, a on ga je ubio u pošte-
noj borbi.

– Gospodice, čini se da vam

je sada, kada se vašom zaslugom našao iz rešetaka, žao što ste ga dali uhapsiti.

— Žao mi je što je tako ispalo. Mislila sam da će suđenje biti pravedno...

— Više tako ne mislite?

— A što mislite, zašto o tome razgovaram s vama? Jedino u vas imam povjerenja. Znate li što se priča po gradu? Kažu da se već postavljaju vješala i da će Dan Barter već sutra u ovo vrijeme biti visi.

— Možda već danas! Platili su onoj staroj protuhi, sucu Wele-yu, da mu sudi.

— Pa kakva je to pravda? Sudac je stara pijanica, šerif je potplaćena lutka. Svi rade onako kako se Galleryu prohtije. Sa sucem i šerifom ne isplati se o tome uopće razgovarati, a Galleryu ne mogu jednostavno otići i tražiti pravdu za čovjeka koji mi je ubio oca.

Gault je šutio.

Užurbano je razmišljao. Novac mu je bio prijeko potreban zbog kockarskih dugova. Nije imao nimalo poštovanja prema zakonu kakav je predstavljao Boyd, a nije gajio naklonosti ni prema nasilju Gallerya i ostalih rančera iz doline Singer. Što se tiče grada Ochrea, smatrao je da mu ne duguje ništa. A kod Baruna su izgledi da izvuče novčanu korist za sebe bili najveći. Čuo je Olgu kako i dalje govori:

— Sada kad znam kakav je zapravo bio moj otac, učinit ću sve da Barteru pomognem protiv Gallerya.

Gault odlučno spremi svoje kockice u džep i reče čvrsto:

— Izvući ćemo mi Bartera iz tog zatvora! Samo vi to prepustite meni. Trebat će nam konj i

puška. Ako ga uspijem izvući, možda već za jedan sat bude na stražnjim vratima vašeg saluna. Pripremite tamo konja i budite spremni.

— Kako ga mislite izvući iz zatvora usred bijelog dana?

— I zatvori imaju brave, gospodice...

XI

Šerif Rumer Boyd probijao se kroz gužvu. Išao je od hotela, gdje je ostavio Phila Gallerya, prema svom uredu. Zamijetio je da se osjeća u gradu napetost i iščekivanje. Majke su sakupljale djecu po ulici i odvodile ih u sigurnost doma, kao da je sam Ochre u opasnosti. A gotovo je i bilo tako: bučni i uzbuđeni Galleryevi ljudi, sakupljeni s okolnih rančeva, slijevali su se u glavnu ulicu i kretali prema Potterovom polju iza školske zgrade, gdje je bilo zborna mjesto. Gallery je odlučio krenuti iz grada rano poslijepodne, tako da stignu pred skrovište u planini u suton.

Boyd se nasmiješi pri pomisli kako je teško bilo sakupiti sve te ljude — oni s rančeva još su išli dobrovoljno, no građane Ochrea trebalo je malo pritisnuti prijetnjama da bi se priključili.

To je sada bilo iza njega. Znao je što mu je dalje činiti. Trebalo je još odabrati porotu od dvanaest dobrih, poštenih i neporočnih ljudi, ali se nije mnogo brinuo o tome, jer je u džepu već imao popis koji mu je sastavio njegov prijatelj Gallery. Još je samo ostalo dovesti Bartera pred suca i pobrinuti se da bude osuđen na smrt. Sudac je već čekao.

— Gault vas čeka — obavijesti ga Carl Strang, jedan od nje-

govih pomoćnika, čim je ušao u ured. — Gore je, u uredu. Smatra da je Barter jedan od onih koji su prošlog mjeseca opljačkali kod Tinkettlea poštansku kočiju.

— Ah, Gault i njegove diližanse! — zagundaj Boyd. — Dobro, dobro, vidjet ću što hoće. Ti se samo pobrini za porotu. Evo ti popisa ljudi. Hajde, vrijeme leti!

Strang preleti pogledom listu.

— James Thorn? Pa on, jadnik, više ne može ni hodati! Jedva se drži, uskoro će mu biti devedeset! A o njegovom pamćenju da i ne govorimo...

— Ako ne može hodati, pobrini se da ga donesu.

Strang ode niz ulicu, a Boyd se popne stubama u svoj ured. Čim je otvorio vrata, čuo je Connora, čuvara zatvora, kako se grohotom smije.

— Idite dovraga, gospodine Gaulte! Bit ćete jedini čovjek u gradu koji će uložiti na tog propalicu. On je odmrčao! — smijao se i dalje Connor dok je redao puške. Gault je sjedio na uglu šerifova stola.

— Čuo sam da si ovdje — reče Boyd. — Čuj, gubiš vrijeme, Gaulte. Bartera čeka vješanje, bez obzira na to što jest ili nije učinio.

— Idem prebaciti ove puške do poljane, šefe — javi se Connor. — A poslije toga idem ravno u sudnicu.

Gault sklizne sa stola.

— Čini se da tamo u krletki držiš jednu od ptičica koje su opljačkale poštansku kočiju.

Boyd skrene pogled prema hodniku koji je vodio do ćelije.

— Ne znam ništa o tome. Znam jedino da je priznao ubojstvo. Napunio je Kotcheffa olovom i sad će zbog toga lijepo positi.

— Dopusti da porazgovaram s njim. Prije nego što ga pustiš da pleše na konopcu, htio bih čuti priznanje od njega. Možda gukne koje ime.

— Neće on ni pisnuti — zagunda Boyd. — A i zašto bi? Dovraga! Samo tračiš vrijeme, i svoje i moje.

— Zašto mi otežavaš stvari? Podsjećam te da zastupam najveću prijevozničku kompaniju u ovom kraju, i da sam odgovoran...

— No dobro, dobro — nestrpljivo odmahne Boyd, — idi, pitaj ga što god hoćeš.

Gault ode mračnim hodnikom prema ćelijama. Jedna je bila prazna, a u drugoj se na drvenom ležaju smjestio Dan. Gault ga zovne, ali on ne pokaže nikakvim znakom da ga je čuo.

— Barteru, pridite brzo! Nemamo mnogo vremena. Zar nećete da vam pomognem?

Dan sjede i pogleda ga upitno, kao da ne vjeruje ušima. Ipak je ustao s ležaja. Teško se približavao rešetki, boljelo ga je cijelo tijelo, no glas mu je zvučao osorno:

— Tko ste vi zapravo?

— Zovem se Gault i želim vam pomoći — govorio je Gault brzo, ali ispod glasa. — Namjeravaju vas objesiti, to znate, zar ne? Odvest će vas, doduše, na nekakvo suđenje, ali to je samo sprdačina. Crno vam se piše, Barteru!

— I zato ste me došli zavitlavati? Nosite se dovraga!

— Barteru, jahali ste s Barunom. Ja također. Moram hitno predati poruku Barunu, ali ako ja napustim grad, ulovit će me prije nego što stignem do pola puta. Osim toga, nisam vičan pentranju po kozjim stazama.

Ja sam ipak samo kockar. A osim mene, jedino vi možete prenijeti poruku. Osim toga, smatram da vam nije mjesto u zatvoru. Dakle?

— Kakva je ovo igra? To je neka varka da me izrešetate pri pokušaju bijega.

— U bijegu ćete bar biti u prilici da se branite — reče Gault.

Dan s čuđenjem osjeti kako mu Gault gura revolver u ruku. Kada je osjetio hladan metal, njegova se šaka ovije oko cijevi. Htio je nešto zaustiti, ali ga Gault prekine.

— Skrivajte to, brzo! Imate šest metaka, Barteru. Trenutno je ovdje samo šerif. Jeste li možda vidjeli gdje su ključevi? — upita.

Dan pogledom pokaže na vrata hodnika, nakon čega Gault nastavi:

— Kad odem, krenite prema vratašcima u hodniku, koja vode u dvorište. Odatle ćete nalijevo uličicom koja će vas dovesti do stražnjeg ulaza u salun. Ondje će vas čekati opremljeni konj. A sada počnimo predstavu. Moramo šerifa odmaniti iz ureda da možemo doći do ključeva. Šerife, šerife! — izdere se on, a tiše doda: — Pravite se da vam je zlo!

Dan se povuče od rešetke. Kad je Boyd dotrčao, počeo stegnuti. Savijao se kao da ima grčeve.

— Što mu je odjednom? — zgranuto će Boyd.

— Nemam pojma! Jednostavno je dobio napadaj...

— Tiho budi, proketi gade! Imat ćeš uskoro prilike da stigneš koliko hoćeš! — vikao je bijesno Boyd i tresao rešetke.

Gault se tiho kretao natraške prema okviru vrata, gdje su visili ključevi. No kada je osjetio

svežanj ključeva u ruci, živci su mu popustili: ključevi zveknuše o pod. Dan je čuo što se dogodilo i zaurla, ali nije uspio zavarati lukavog šerifa. Boyd se brzo okrene i uhvati Gaulta kako sa saginje da dohvati ključeve.

— Gaulte!

Gault je učinio očajničku kretnju. Kao iskusan kockar, bio je svjestan toga da gubi, ali je ipak bacio ključeve prema ćeliji. Nažalost, oni su se odbili od rešetke i pali izvan domašaja Danove ruke.

— Ništarijo! — zagrmi Boyd i nasrne na Gaulta.

Borba je trajala nekoliko dugih trenutaka. Barter je skakao u ćeliji s revolverom u zdravoj ruci, ne bi li pogodio Boyda a ne Gaulta. No Boyd je bio vrlo snažan. Još jedan munjevit udarac i Gault je odletio prema zidu. Barter je iskoristio priliku i zaurlao:

— Odbij ili pucam!

No istog trenutka prasnuo je revolver u Boydovoj ruci i Gault se složio na pod.

Nakon Boydova začuje se i Danov pucanj. Boyd se savije, pogoden u rame, no skupivši snagu, iznenada jurne prema ćeliji.

— Baci revolver ili će te sljedeći metak odmah lišiti života! Baci revolver i gurni mi ključeve!

— Svakako, odmah...

Rumer Boyd učini nekoliko koraka u uskom hodniku, a onda hitrom kretnjom ruke podiže revolver i opali. No Danov drugi hitac pogodi ga u prsa. Potrčao je prema rešetki i udario u nju, odbio se, pao i ispustio revolver. Još se jednom trzne i ostade ležati.

Dan zakoči revolver i osvrne

se da vidi kamo se zabio Boy-dov metak koji ga je mogao stati života. Opazi trag u zidu. Brzo pride rešetkama i odmjeri udaljenost koja ga je dijelila od ključeva. Revolverom ih je uspio samo dotaći. Pokušavao je i pokušavao. Znoj mu je oblijevao lice, rane su ga boljale.

Čuo je Gaulta kako ječi i taj ga zvuk opomene. Usredotoči se još jednom i opet pokuša provući ruku između rešetaka. Nije znao koliko je vremena izgubio, no svaka sekunda činila mu se kao sat. Znao je da bi svaki tren mogli utrčati ljudi privučeni pucnjavom. Konačno su mu se ključevi našli u ruci. Trebalo je još samo odgonetnuti koji je onaj pravi. Ponovo su tekle beskrajne sekunde. Iz ureda se začuje povik na koji se sledio.

— Šerife! Pa gdje ste, dovraga?

Konačno brava škljocne i Dan se brzo izvuče iz ćelije, spremivši ključeve u džep. Baci brz pogled na Gaulta, podigne ga i ponese hodnikom. Zađe za ugao i pronađe vrata koja su vodila prema dvorištu.

Brzo side prašnjavim stubama i pretrči dvorište. Stara željezna vratašca nisu bila zaključana, ali kad je prošao kroz njih, nađe se pred drugim, teškim vratima u visokom zidu koj je odvajao zatvorsko dvorište od uličice. Trebalo mu je samo nekoliko časaka dok je na kolutu pronašao pravi ključ za ta vrata. Ponijevši Gaulta, oprezno krene niz praznu ulicu.

Sunce je nemilice peklo.

Nekoliko metara dalje Dan opazi zid uz neku kuću i hrpu drva pred njim. Bila je tu i hrpa smeća. Boljeg zaklona u blizini nije bilo.

Dode do ugla koji je zid činio s kućom i tu spusti Gaulta, a zatim usmjeri svu pažnju prema kraju uličice odakle je došao.

Odjednom se u uličici pojavi jedan od šerifovih pomoćnika i poviče nekome iza sebe o otključanim vratima i uličici. Pošto su ta dvojica prošla ulicom i izgubila se u glavnoj ulici, pojavila su se još dvojica. Dan je čučao. Mimo njega opet prođe jedan od šerifovih pomoćnika, cijelim putem psujući, ali ne gledajući oko sebe. Očito nije očekivao da bi Dan mogao biti u blizini. Za ovim je dotrčao drugi, dovikujući prvome da ga čeka.

Riječi koje je Dan ovaj put razabrao, ohrabrine su ga. Očito su pretpostavljali da će on pobjeći prema oboru za poštanske kočije. Dan se prisjetio da je njegov spasilac nešto govorio o salunu i konju.

Čekao je još desetak minuta. Okrene se i pregleda Gaulta.

— Barteru! — promuca ovaj.

— Tiho! Izvući ću ja vas, samo se nemojte naprezati.

— Gdje smo?

— U uličici iza zatvora. Mislim da smo blizu glavne ulice. Što je ono bilo s konjem i salunom?

— Idi odmah po konja... Olga... te čeka...

— Olga! Kakve veze ona...

— Šuti! I slušaj me, mladiću! Često sam pomagao Barunu, a i on je meni išao na ruku. Duguje mi dosta toga, pa i ja njemu dugujem. Reci mu... da je Gault rekao... upozori ga... Gallery vodi bar pedesetoricu sa sobom... namjeravaju razrušiti njegovo sklonište... eksploziv... Hoće živoga Baruna... da u gradu prirede predstavu prije nego što ga objese... Izbristat će

ih sve... I tebe, ne budeš li dovoljno brz.

— Gaulte, nisam je nikakv prijestupnik i nisam u Barunovoj bandi.

— Ubio si Kotcheffa.

— Bila je to poštena borba. Inače, bio sam u potrazi za jednim čovjekom. Spade Maveen. Možda ga znate?

— Znam ga. Pokvaren do srži.

— A vi? Kako ste vi došli u vezu s njima?

— Novac, prijatelju. Sad mi je veoma potreban, Salinger me pritegao prošle noći... Moram namiriti... taj dug...

— Idem po Maveena — reče Dan. — Usput ću možda spriječiti krvoproliće ako upozorim Baruna. Ali, zašto mi Olga Kotcheff najednom pomaže?

No odgovora nije bilo. Dan spusti Gault na tlo. Jedna Gaultova ruka se raširi. Na dlanu se vidio par kockica. Par šestica u mrtvoj šaci.

Dan Barter ostavi Gaulta mrtvoga, te potrči iz sve snage ulicom.

Osedlani konj bio je privezan blizu ograde stražnjeg dvorišta saluna »Big Spinner«. Dvorište je bilo prazno i Barter tiho uđe.

Pažljivo pogleda uokolo i brzo odveže konja. Baš kada se htio vinuti u sedlo, Olga Kotcheff iziđe iz sjene.

— Gospodine Barteru!

Dan se munjevitom brzinom okrene, a revolver mu se nađe u ruci.

— Štedite metke, Barteru! Trebat će vam poslije!

— Gault me oslobodio iz zatvora, ali je platio glavom. Rekao mi je da će me kod vas čekati konj. Nikako ne mogu shvatiti kako to da mi sada odjednom pomažete.

— Ja sam protiv Gallerya, a pogotovu gadosti kakve je za njega obavljao moj otac. Vas bi objesili nakon namještenog suđenja. Nisam to htjela dopustiti. Bolje da što prije odete odavde. Cijeli je grad već na nogama.

— Kojim je putem najbolje krenuti, Olga?

— Nema sigurnog puta. Namjeravate li krenuti prema Black Buttesu? — upita ona, a on potvrdi glavom. — Znači, istina je da ste ovamo došli po Maveena? I još uvijek želite krenuti za njim iako su vam cijeli grad i pola doline za petama? No, dobro, neka bude, ako tako želite.

Dan uskoči u sedlo.

— Olga, ne znam kada ću vam moći vratiti konja...

— Uopće nije važno, Dane. Vratit ćete kad stignete. Čekajte! Imam još nešto za vas. Dobro će vam doći — reče i pruži mu još jedan revolver.

— Poželite mi sreću — reče on i podbode konja.

Olga je gledala za njim još nekoliko časaka. Konačno se vrati u salun, koji toga dana nije ni otvarala. Svu poslugu poslala je u grad po raznim poslovima da nitko ne vidi da priprema konja za Danov bijeg.

Pride prozoru. Glavna ulica bila je pusta, no ubrzo se pojavile dva jahača. Išli su u smjeru kamo je maloprije otišao Dan. Kada je, nekoliko časaka poslije, Clem žurno ušao na stražnja vrata, srce joj još snažno zalupalo.

— Gault je mrtav! — poviče on. — Našli su ga tu blizu. I šerif je poginuo. Kažu da je Gault bio saveznik odmetnika s planine i da je pomogao Barteru da pobjegne.

Ogla se prisili da joj glas za-

zvuči što mirnije kad je zapitala:

— Jesu li ga već ulovili?

— Još nisu, ali im neće trebati mnogo.

Uto se na staklu ulaznih vrata začuje lupanje. Bili su to Phil Gallery i Hoop Jagger. Olga im otvori s mirnim izrazom na licu, no njihove su oči opasno sijevale.

— Gdje je ubojica?

— Gdje bio da bio, ovdje ga nećete naći.

— Sada više sigurno nećemo, ali bio je ovdje — zagrmí Gallery.

— Ne znam o čemu govorite.

— Bartera su vidjeli na izlazu iz grada na velikom ridanu. Mislite li da ne poznajem sve dobre konje u okolici? Onaj na kome je odjahao pripadao je vašem ocu. Otkako je on ubijen, ridan je bio u vašoj staji, tu iza saluna. Kako vam se čini biti povezana s jednim odmetnikom, s ubojicom? Uzbudljivo, zar ne?

— Nisam dužna polagati vam račune, Phile Gallery! — odgovori Ogla mirno, ali odlučno. — Pustite me na miru! Odakle da znam gdje je Barter?

— Otuda što ste mu pomogli da pobjegne. Vi i Gault! Barteru ste priskrbili konja, ali meni ćete priskrbiti obavijesti. Inače vam se crno piše. Birajte!

— Svinjo odvratna!

Njeni se nokti zariju u njegove obraze. On odskoči, a Clem uleti i pokuša smiriti Olgu. Jagger zagrmí:

— Ti se drži podalje!

Clem posegne za revolverom, ali je Jaggerova ruka bila brža: njegovo oružje opali i Clem se sruši.

— Sljedeća si na redu ti! — re-

če Gallery Olgi. — Kada bih imao vremena, natjerao bih te da puziš preda mnom, da moliš za svoj život, da me preklinješ. No Barter je u brdima. Idemo sada gore, pa ćemo slistiti i njega i Baruna istim udarcem. Ali, vratit ću se ja!

XII

Dan Barter je dopro do staze koja je vodila u Black Buttes. Jedino mu je bilo na umu da se dočepa Maveena, a Gallerya, Baruna i sve ostalo namjeravao je riješiti uzgred. Nije imao posebnog plana. Ništa ga drugo nije moglo zadržati u tom nestoljubivom kraju, osim Maveena. I možda one vitke tamnokose djevojke koja mu je pomogla usprkos tome što je ubio njenoga oca.

Samo se jednom zaustavio na putu, kod opaljenog drveta. Otkine komadić spržene kore i njome ispiše na komadu omotnice što mu je jedina ostala od njegovih stvari:

•Barune! Grad se digao protiv tebe. Gault je poginuo. Hoću Maveena. Mijenjamo se! Barter.▪

Smota papir u džep i krene poznatim putem. Sadrž je već znao kako će prići u razspuklinu u stijeni, a da razžari na liticama iznad nje ne opaze. Ni žica razapeta pri kraju uskog ulaza nije ga više mogla iznenaditi. Odmah poslije nje uzverao se na stijenu i opazio stražara koji je sjedio na kamenu s puškom preko koljena. Bio mu je okrenut leđima. Dan mu se tiho približi i zgrabi ga; nije imao vremena ni pisnuti jer mu je njegov dlan začepio usta, a druga mu se ruka našla oko vrata.

– Dobro me slušaj! Čujem li samo zvuk od tebe, ode ti glava.

Čovjek klimne. Oči su mu odavale strah. No dok je odvlačio stražara iza jednog povećeg kamena, Dan začuje odozdo glas koji je već poznavao. Gomez je dozivao:

– Hej, Slime, pa gdje si?

Cijev Danovog revolvera zabode se među Simova rebra.

– Reci mu u kojem si položaju i da želim predati poruku Barunu.

– Gomeze! Imam neprilika. Jedan tip me zgrabio. Hoće da preneseš njegovu poruku Barunu ili će me ubiti.

Dan pronađe poruku u džepu, zgužva je i baci dolje. Gomez je pokupi, odmota i pročita.

– Hej, Barteru, to si ti, dakle? Dođi dolje da popričamo.

– Nemam vremena. Oduvijek to Barunu. Razgovarat ću samo s njim. Dužinu Slimova života možeš računati u sekundama.

– Gault je možda živ.

– Kažem ti da Gallery ovaj put misli ozbiljno. Ide ovamo s preko pedeset naoružanih ljudi.

– Koliko je još daleko? – obriše Gomez znoj s čela.

– Veoma brzo ćeš vidjeti.

Gomez se naglo okrene i trkom krene prema unutrašnjosti doline.

Poslije petnaestak minuta u Barunovoj dolini sve je vrvjelo. Žene su po njegovoj zapovijedi tovarile najpotrebnije stvari na kola, muškarci su zauzimali položaj iznad ulaza u dolinu.

Dan, koji je u međuvremenu također dojurio na ridanu, razgovarao je s Barunom.

– Maveen je nestao – reče Barun. – Vidjeli su ga s Warrenovom kćeri na konju, ali na izlazu iz doline se nije pojavio.

Dobro ga čuvaju i ne bi mogao proći nezapažen.

– Nešto smo se dogovorili, Barune.

– Znam i ne kanim te previriti. Pomoći ću tebi da nađeš Maveena, a ja ću pokušati naći ono što drži sakriveno. Postoji još jedan skriveni izlaz iz doline. Mislio sam da za njega znamo samo Gomez i ja, ali je Maveen lukaviji nego što sam mislio. Nekako je nanjušio taj prolaz. S malo sreće naći ćemo ga i vratiti se ovamo prije nego što nas Gallery napadne. Krenimo!

Prošli su iza Barunove kuće na suprotnu stranu od glavnog ulaza u dolinu. U stijeni na rubu doline krio se uzani klanac. Zašli su u nj i nestali u mraku.

Prvo na što su naišli pri izlazu na danju svjetlost bio je Gomez. Ležao je potrbuške, raširenih ruku, ubijen.

Upravo kad su htjeli potjerati konje brže, tišinu prekine udaljena pucnjava. Barun prošapta:

– Dovraga, već su tu. Dane, moram ići!

– Dobro. To je tvoja borba. Ja ću nastaviti za Maveenom. Sigurno nije daleko.

– Ja želim Gallerya onako kako ti želiš Maveena. Sretno!

I svatko od njih odjaše na svoju stranu. Ni jedan se nije osvrnuo.

Nakon nekoliko stotina metara Dan zaustavi konja i priveže ga. Dalje je krenuo s revolverom u ruci.

Teren se naglo spuštao i Dan se nađe na rubu kotline s nevjerojatno zelenom travom i izvorom iz koga je tekao potočić.

Ugledao je Shanny kako čuču kraj konja, zagledavši se u dalji-

nu. Maveen je malo dalje, pokraj vodopada na izvoru, nešto kopao. Iskopao je neku limenu kutiju i, očito zadovoljan, nešto mrmljao. Bilo je to odlično mjesto za sakrivanje blaga.

Maveen okrene glavu u namjeri da se nasmiješi djevojci koja je i dalje bezvoljno sjedila po dalje, no krajičkom oka ulovi Danovu spodobu na rubu kotline. Revolver mu se već sljedećeg trena našao u ruci. I Dan je već sišao do ruba travnatog dna kotline, s revolverom uperenim u protivnika.

– Baci oružje! – zagrmi on.

Shanny se digne. Oči su joj plamtjele. Maveen je stajao raširenih nogu, spreman da zapuca.

– Imaš pet sekundi vremena da ispustiš revolver, Maveene, inače će te stići olovo.

– Idi do sto đavola!

Shanny je bila napeta, nije znala što da poduzme. Barter se opet obrati Maveenu:

– Maveene, dosta je bilo! Vodi me sa sobom.

Dan krene prema njemu, ali kako je trava bila klizava, čizma mu se omakne i on se nađe u blatu. Maveenov revolver opali, a Shanny vrisne. Dan se pokušao dići. Maveenove su oči sijevale. Shanny se uhvati za trbuh.

– Dane! – vikne.

Razbješnjen još jače, Maveen ponovo opali. Dok je povlačio otklonac zamijetio je kako se nešto miče sa strane. Njegov metak već je učinio svoje i Shanny se našla licem u dubokoj travi. No tada se začuje prasak Danova revolvera. Namjerno je ciljao nisko. Metak prođe Maveenu kroz but. Vrištao je poput ranjenog konja i valjao se po travi. Dan se baci prema njemu drže-

ći revolver za cijev. Njegova se ruka podiže i drška zvekne Maveena po lubanji. Maveen se umiri, sklupčan u travi.

Dan se brzo iskobelja iz trave, spremi revolver u korice i požuri prema Shanny. Nije bilo nigdje krvi i on za trenutak pomisli da je meci ipak nisu pogodili, no pogled na njene oči uvjeri ga u suprotno. Podigne joj glavu. Njene se usne pomakoše.

– Došao si malo kasno...

Držao ju je kao otac bolesno dijete.

– Maveen te ipak prisilio da kreneš s njim?

– Nije mu bilo teško. Slomio me. Otac je nekako pronašao ovo Spadeovo skrovište blaga što ga je ukrao tvom ocu. Otkako si ispričao svoju priču, jadnik nije imao mira. Razmišljao je stalno o tom blagu, pratio Spadea i pronašao ga. Nažalost, Spade je pri tome našao njega i ubio ga. Noću ga je donio u našu kolibu. Nitko ga nije vidio. Došao je ponovo pred sat vremena. Opet me nagovarao da krenem s njim. Pokušavao me privući pričama o bogatstvu. Počeli smo se tući. Naravno, nisam imala izgleda protiv njega. Kada me natovario na konja, dotrčao je Gomez s viješću da si se vratio i da upravo razgovaraš s Barunom. Zato je još više požurio. Ostalo znaš. Vidio si Gomeza, zar ne? Pratio nas je, ali je Maveen to i očekivao. Znao je da Gomez i Barun znaju o njegovom blagu i da ga se pokušavaju domoći.

Još je pokušala nešto reći, ali sve što je uspjela, bilo je njegovo ime. I onda – tišina.

U isto vrijeme Galleryeva mala vojska prikrala se nečujno ulazu u dolinu. Duga kolona jahača zavijala je tiho planinskim

putem. Međutim, stražari su ih bez poteškoća opazili još kad su bili gotovo kilometar udaljeni. I bili su spremni. Cijela se dolina digla na noge, svatko je znao što treba činiti.

Prvi su zapucali nestrpljivi revolveraši s ranča »Coldstream«. Vodio ih je, naravno, Hoop Jagger. Za dlaku je izbjegao smrt kad je stigao odgovor – ubojito niska paljba koja je pokosila nekoliko jahača što su bili sprijeda. Jagger se sklonio među drveće kraj stijene koja je nadvisivala ulaz. Kada je Gallery sa svojim dinamitašima stigao do njega, vidjelo se da je izvan sebe. Naredio je da se eksplozivom odmah raznese stijena. Ljudi zaduženi za to ostavili su konje na ulazu i dali se na posao.

Stijena se razletjela.

Prije nego što se prašina slegla, Gallery je poslao u klanac drugi val jahača. Istog trena klanac su začepila mrtva tijela ljudi i konja. Napadače je to još jače razbjesnilo, pa još nekoliko njih uleti u prolaz. Ovaj put oni koji su ostali iza njih pokrivali su ih ujednačenom jakom vatrom. No u toj pometnji njihovi vlastiti ljudi padali su iz sedla pogodeni s leđa.

Gallery, crvenih očiju, pograbi uzde Jaggerovog konja i oni se počеше penjati po ostacima srušene stijene. Visoko po liticama vidjeli su raskomadana tijela odmetnika. Dok su izlazili iz klanca, nekoliko nasumce ispaljenih metaka pokušalo ih je u tome spriječiti, no uspjeli su se probiti u dolinu.

– Gle, Barun! – usklikne Jagger.

Gallery mu ostavi konja i pohita preko kamenih gromada. Jagger je osjećao kako mu s

krvlju iz rane polako nestaje i život.

Dok je Gallery klečeći ciljao, Barun ne pomakne ni jednim jedinim mišićem. Ne obazirući se na ranu, kao da ga zrno nije ni pogodilo, on spusti malo svoj revolver, tako da je užasnuti Gallery zurio ravno u njegovu cijev. Već sljedećeg trenutka na njegovom je čelu zjapila rupa.

Barun klimne. Bio je zadovoljan. Polagano krene prema svojoj kući. Dok je prolazio kraj jedne kolibe, čuo je neku ženu kako oplakuje mrtve.

Kad je stigao do kuće, krene stubu po stubu, odmarajući se povremeno, sve do svog tornja. Pažljivo se spusti u stolicu za ljuljanje i stade se ljuljati.

Gledao je svoje malo carstvo kako se raspada. Ono malo njegovih ljudi što je ostalo u životu spremali su svoju opremu, žene i kola za put. Nitko ih nije zaustavljao. Nekoliko napadača, koji su još ostali u životu, pobjegli su koliko su ih noge njihovih konja nosile. Ranjenici su stajali i umirali na jakom suncu.

Barun je gledao kako posljednji od njegovih ljudi odlaze. Nije se pitao kakva će im biti sudbina. Bit će slobodni samo kratko vrijeme. Samo su mrtvi bili napokon slobodni.

Njegova se stolica ljuljala još nekoliko trenutaka, a onda se i ona zaustavi. Barun je i dalje sjedio, držeći se za naslone za ruke. Njegove su oči bile zagledane u prazninu. Bile su to sada oči mrtvaca.

Istodobno, pokopavši Shanny Warren ispod razgranatog drveta blizu izvora, Dan Barter smjesti poluonesviještenog Maveena preko sedla, uzjaše svog konja i krene prema Ochreu.

Ušavši u grad, projahao je

glavnom ulicom i zaustavio se ispred saluna »Big Spinner«.

— Dakle, vratio si se — ogласi se Olga Kotcheff dok je on bio zabavljen odvezivanjem Mave-ena.

Dan je te noći prvi put u posljednjih mjesec dana spavao u krevetu. No već s prvim zraka-
ma sunca bio je na nogama. Obrijan, okupan i osvježen, poku-
pi svog zarobljenika i krene dalje na put. Na rubu grada čeka-
la ga je Olga.

— I ti nekamo ideš? — upita je on.

Imala je pokrivač i opremu za šator pričvršćene za sedlo.

— Ostavila sam salun u do-
brim rukama. Prodat ću ga kad
za to dođe vrijeme. Više me ni-
šta ne veže za Ochre.

Sjedila je u sedlu ponosno, ali bez naduvenosti.

— Ako me trebaš, mogu jaha-
ti s tobom.

— Nema nikakve sramote u
tome što čovjek treba ženu —
reče Dan jednostavno.

— Je li to poziv?

— Jest.

KRAJ

ODLAZI, CAL!

I

Iza njega je za trenutak ostala Colum-
bine. Sad je bila pitoma, a u jesen divlja
nakon obilnih kiša koje su padale u tom
dijelu Zapada. Iznenadi ga surov predio:
klisure, kanjoni i kržljivo bilje što se je-
dva probijalo kroz kamenje.

Bilo je ljeto i sunce je peklo. On je već
danim lutao Estacadom. Trebao je jaha-
ti južnije, izbjeći negostoljubivi dio Tum-
blinga i spustiti se u preriju.

Nije to učinio jer mu je potjera bila za
petama, a na kamenju ne ostaje trag.

Urlao bi proklinjući život još toliko
vremena da mu se nije pružila prilika za
bijeg. Ta prilika došla je iznenada. U tre-
nutku kad se u kamenolomu odvalio ka-
men i usmrtio stražara.

Nikad, nikad više u Yumu! U to pro-
letstvo patnji, vlage, srmđljivog zraka,
ne se stotinjak osuđenika bori za život
gonom životinje.

Kad je pogledao oko sebe shvatio je da
se osmjehnula sreća. Nitko nije opa-
da da se dogodila nesreća. Osuđenici su
dalje ustrajno i jednolično tuckali ka-
menje. On je u rukama imao stražarevu
vinčesterku i otvoren put da se izvuče iz
pakla.

Sagnuvši se da ga ne opaze, otpuže do
kržljivoga grmlja i zaustavi dah. Pogle-

da u nebo. Sunce je peklo paklenskom
toplinom. Drhtao je kao šiba na vodi. Ne
od straha. On je u njemu odavno umro.
Onog trenutka kad je prvi put povukao
kolt i ubio čovjeka. Tresao se od sazna-
nja da mu se pruža prilika za bijeg, da je
mora iskoristiti i izgubiti se što prije.

Nikad, nikad više u Yumu!

Izranio je koljena, laktove i prste dok
se verao preko oštrog kamenja. Nije
mario za bol. Odavno više ništa nije osje-
ćao. Bježao je poput progonjene, nastri-
jeljene zvijeri.

Kad je iza njega ostao kamenolom,
kad se svakim korakom gubila lomljava,
disao je sve lakše i slobodnije.

Konja! Trebao je konja da se što prije
izgubi iz ovoga kraja. Prije večernje pro-
zivke, prije mraka, prije potjere...

Kad se uspravio, bio je opet čovjek! Ni-
je to bila zvijer što se bolno vuče i ostav-
lja krvav trag.

Zadnjim ostacima snage, voljom što je
u njemu rasla od prkosa i nadanja, Be-
nevides Calistro potrči dolinom. Domog-
ne se oštarih vododerina. Kamenje mu ra-
skrvari stopala. On stisne zube. Zazgrize
usne do krvi i zatomi u sebi osjećaj zado-
voljstva što je slobodan.

Kad se okrenuo, iza njega je ostao do-
bar dio puta. U daljini je treperio zrak*

od omare. Sasvim udesno nazirao je obrise državnog zatvora.

Ovlaži suhe usne i proguta slinu. Bio je žedan i gladan kao nikad u životu. Ali slobodan sve dok se s Yume ne oglasi pucanj topa.

Na taj će prasak pojuriti potjera za prokletim bjeguncem što se usudio dohvatiti slobodu, pa možda i umrijeti slobodan izvan pljesnivih zidova.

Konja! On će ga odnijeti daleko. A onda...?

* * *

Kako se sunce lijeno vuklo prema zapadu! Nikako da zađe za plannu. Da tamo sakrije trag.

Benevides Calistro nije mogao dalje. Zaustavio se u nekoj rupi. Stropoštao se u taj lijevak kao pokošen, na izmaku snage.

Samo malo, malo odmora! Da predahne. Da u krhkom, izmučenom tijelu skupi zadnji atom snage.

Već se smračilo. Na nebu se počele javljati zvijezde.

Zagrebe rukama po oštrom kamenju. Zastenje od nemoći što se ne može pokrenuti. Začvili kao životinja u stupici. Ruka mu nagonski potraži pušku. Dodirne hladni metal i trgne se kao da je dodirnuo zvečarku.

Zaboga! Zar je sve to san ili je doista slobodan!?

Ne, to što dodiruje to nisu zidovi ćelije. To nije voda što kaplje sa svoda...

II

Probudi ga sunce!

Zatrepta očima od toga nepodnošljivog sjaja. Ponovo podigne otežale kapke. S mukom, jer mu se učinilo da su teški kao olovo.

Ne čuje li ljudske glasove?

Možda samo sanja?

– Hej, Rey! – čuo je promukli glas iznad sebe.

– Da, Bill!?

– Pogledaj! Zar ono nije čovjek u rupi?

– Doista, boga mu! Sigurno je mrtav!

– Da pogledamo!?

– Ma, pusti! Obavijestit ćemo šerifa. To je njegov posao, Rey!

Benevides Calistro krikne. Krik mu se izgubi u grlu. Začulo se tek neko šuškanje. Zajecao je zatim kao malo dijete:

– U pomoć! U pomoć!

– Ja bih ipak pogledao!?

– Bille, do vraga! Nemoj dirati u govno! – čuo se mrzovoljan glas.

– Ma, čekaj! Što me stoji da sidem i vidim toga jadnika?

– Baš si glup!

Calistro začuje kotrljanje kamenja i dahtanje pa širom otvori oči. Pokuša pokrenuti ruke.

Nisam mrtav! Nisam mrtav! – kuckalo mu je u mozgu.

No, iz grla se nije čuo glas. Samo je kolutanje očiju uvjerilo čovjeka što se nagnuo nad njim da je živ.

– Rey! Momak je živ! Dodi, pomози.

Začulo se nezadovoljno brundanje, a onda upozorenje:

– Zar ti nisam rekao! Zar ti nisam rekao, Bille!? To je osuđenik, bjegunac! Bjegunac iz Yume! Moramo ga odvesti tamo gdje mu je mjesto. Ili još bolje, Bille! Zajaši konja i dovedi stražare! Možda ćeš dobiti nagradu? Hi, hi, hi!

– Ne melji, Rey! Otkako si ti tako dobar s vlastima?

– Imaš pravo, stari moj! Što predlažeš?

– Čuj! Znam što je Yuma. O tom zatvoru kruže strašne priče. Duša me boli na pomisao da tog jadnika vratimo onamo. Odvest ćemo ga do prvog ranča i tamo ostaviti!

– Ma, ne bih se ja time opterećivao, Bille! Nemamo vremena da izigravamo dušobrižnike.

– Zaveži, Rey!

Calistro osjeti da ga podižu. Zastenje i zatim se onesvijesti.

* * *

Nikad nije doznao imena ljudi koji su ga spasili.

Otišli su iz njegova života kao što su i došli, ali je u sebi osjećao golemu zahvalnost što su mu pomogli da slobodno diše.

Doduše, nisu ga ostavili na nekom ranču već u kolibi starog trapera, čudaka koji ga je šutke njegovao, s kojim nije tih dana progovorio mnogo riječi. Kad bi nešto rekao, on bi samo promrmljao:

– Ne znam ja ništa! Ne želim ni znati! Zato zaveži!

Kad se oporavio, stari mu je dao konja i nešto odjeće, pa rekao:

– A sad, kad si na nogama, praši! Gubi mi se s očiju!

– Hvala! Za sve hvala! Nemam novca da platim konja.

Ja...

– Slušaj! Da li sam te nešto pitao? Ako hoćeš, ostavi ga na poštanskoj stanici kraj rijeke Columbine. Kreni na istok i nećeš pogriješiti! A što se tiče puške, ostavi je ako hoćeš!

Eto, sad je kraj rijeke. Spustio se do gaza i ugledao u daljini raskršće putova i poštansku stanicu.

III

– I kažeš, radio bi za jelo!?

– Da, ako može – promrmlja Calistro.

Sam Brukner ga odmjeri od glave do pete, pa se nasmijulji:

– Vidim na tebi da bi ti prijala dobra porcija graha!

Benevides se zbunjeno osmijehne i kimne glavom.

– Hej, prodaješ li konja?

Calistro zavrti glavom.

– Ne, stari! Ostavljam ti ga! On je vlasništvo traperera. No, kako se zove?

Vlasnik poštanske stanice se počeo po neurednoj kosi i reče:

– Pa, da! Zato mi je poznat. Što, stari Miki ti ga je posudio!?

Calistro potvrdi.

– Ulazi!

Bila je to stračara sa zemljanim podom. Calistro sjedne na grubu klupu, a Sam mu donese tanjur. Gledao je kako jede, kimao glavom i mrmljao:

– Baš si gladan!

– Kao vuk! Hvala! – jedva odgovori Calistro trpajući u usta grah i komadiće raženoga kruha.

Kad je utažio glad i obrisao usta, obratio se Brukneru:

– A sad bih nešto radio!? Da nacijepam drva ili...

– Sjedni! Evo, popij! Bio je to viski. Koliko ga dugo nije pio!

Ostao je na obali Columbine osam dana. Nije bježao. Propitkivao bi se samo za Van Buskirka. Putnici su kimali glavama i odgovarali:

– Ne poznajem ga.

Tek jednom, od nekoga umornog jahča što se jedva dovukao do poštanske stanice, doznao je da je Buskirk u Meadowsu kupio ranč.

– Ideš na sjever! Kad stigneš do litice što je slična ljudskoj ruci, skreni lijevo. Pet milja dalje je njegov ranč.

Van Buskirk, to podmuklo, izdajničko

kopile. Calistro je trunuo u Yumi, a on kupio ranč! Sredio svoj život novcem koji su zajedno opljačkali. A tko da snosi odgovornost za pratioca poštanske kočije koji je pao pod njihovim mećima?

Tko ga je ubio? On ili Buskirk?

Zacijelo on, jer je tako rekao sudac Darland.

Pet godina je o tome razmišljao. Rekonstruirao je događaj. I opet nije bio siguran da je ubijen baš njegovim metkom. Pucali su istovremeno, pošto je pratilac počeo pružati otpor.

Pet, šest hitaca, bolni jauk, stenjanje i – smrt!

Drugi čovjek kojeg je ubio! Kojeg nosi na savjesti.

Treći će biti Van Buskirk koji ga je ostavio na cjedilu.

Bio je to lijep ranč i dobar komad zemlje. Nalazio se u manjoj udolici. U korlima je rzalo nekoliko konja, a uz rub šumarka paslo krdo goveda. Van Buskirk je znao srediti svoj život!

Kad je zakoračio na trijem u susret mu izide žena. Imala je oštar, sumnjičav pogled, usne stisnute u jednu crtu.

– Tražim Buskirka! – reče Calistro trpkim, promuklim glasom.

Žena je trenutak šutjela, a zatim kimne glavom.

– Udi! Ti si Calistro, zar ne?

– Jest.

Pokazala mu je gdje da sjedne, a onda šuteći donijela tanjur s jelom i bocu viskija.

Bio je iznenađen. Očekivao je da će ga izbaciti iz kuće, a ona mu donosi okrepu! Zavrtio je glavom još više začuđen kad je sjela s druge strane stola.

Promatrala ga je crnim, prodornim očima.

– Van te je očekivao, ali ne tako brzo! Pobjegao si!?

– Jesam!

Klimnula je glavom, svezala maramu ispod vrata i nastavila:

– Slušaj! Ako si došao da ga ubiješ, onda ubij mene!

– Zašto tebe?

– Zato što sam ja kriva što te nije posjetio u Yumi da bi ti objasnio da nije dirnuo niti centa od toga prokletog novca! Ovo što vidiš, stekli smo sami. Radili smo i radimo od jutra do mraka. Van je sad kod stoke i doskora će se vratiti...

Calistro odgurne tanjur. Razmišljao je, ne shvaćajući što želi. On je morao ubiti Vana!

– Znam o čemu razmišljaš! – prekine ga žena. – I Van još o tome misli i pita se nije li on umjesto tebe trebao trunuti u Yumi.

– Znači, pričao ti je?

Buskirkova žena kimne glavom.

– Da, to ga opterećuje sve ove godine! I žali što niste zajedno podijelili odgovornost jer ste zajedno i pucali u tog čovjeka.

– Kako velikodušno s njegove strane!

– podrugljivo procijedi Calistro i pročisti grlo. – Zar misliš da sam ja bio pet godina na izletu i da mi Van ne treba za sve to platiti!?

– Znam, ogorčen si... Imaš pravo. No, Van se sredio, a ti si prokleti bjegunac! Može te ubiti svaka budala i za to dobiti nagradu.

– Istina je... no, pet godina sam živio za ovaj susret – procijedi trpkio Calistro.

– Jedi! On će uskoro stići, pa to sreditte kao ljudi. No, pazi! Branit ću svog čovjeka! Ove godine koje smo proveli na ranču, iako nemamo djece, bile su ispunjene ljubavlju i nježnošću.

– Van nježan!? Ha, ha, ha!

– Misli što hoćeš, ali on se promijenio. I ti, nadam se!

Ustala je i krenula prema vratima.

– Idem da pozovem Vana.

Uskoro se začulo zvono.

Van Buskirk!

Uskoro će se suočiti s čovjekom koji mu je zagorčio život!

Ima li on pravo da ga ubije? Da li mu može suditi?

Gledao je vinčesterku što se presijavala na stolu. Kao zvečarka koja može svaki čas zasiktati, ugristi i otrovom napuniti krv žrtve.

Utonuo u misli, Calistro se trgne kad su se otvorila vrata.

Na njima je stajao Van! Onaj Van kojeg je volio kao brata. Kojem je toliko vjerovao. Bio je isti, samo su mu sjedine pokrile zaliske.

– Zdravo, Cal!

– Zdravo! – zabruna mrzovoljno Calistro i ustane. Ispruži ruku prema vinčesterki. Dodirne je, a onda opazi da je Van nenaoružan.

Buskirk mirno pride stolu, uzme bocu

i natoči viskija. Ispije ga, obriše usta i reče:

– Došao si da sredimo račune, a?

– Pogodio si!

– Vidiš, ja neću da se prolijeva krv. Možeš me ubiti, ali ja neću taknuti oružje.

– Ne bi imao priliku! Oduvijek sam bio brži od tebe – kiselo se iscerio Calistro.

Van Buskirk kimne glavom i tužno se osmjehne.

– Da, bio si! I zato sam mislio da si ti ubio Blakstona!

– Pucali smo istovremeno!

Van kao da nije čuo ove riječi. Teško uzdahnuvši sjedne kraj nekadašnjeg prijatelja. Neko je vrijeme šutio, a onda ga pogledao u oči.

– Bilo je gadno u Yumi!?

– Bilo je.

– Pobjegao si?

– Aha! •

– Što ćeš dalje? Kad me... kad me ubiješ?

Calistro slegne ramenima.

Van ispruži ruke na stolu. Onda se okrene prema vratima.

– Katy! Oj, Katy! Udi!

Ušla je držeći kolt. Ruka joj nije drhtala, premda je oružje bilo teško. U očima joj se čitala odlučnost!

– Ostavi pucaljku, Katy! Donesi novac i daj ga Calu!

Ona učini kao što je rekao, a Van se mirno obrati Calistru:

– Nisam dirnuo ni centa, Cal! Tvoj je! Odlazi u svoj Meksiko i pokušaj živjeti kao čovjek.

Calistro nije znao što da učini. Da ga mirno ubije i tako ispljune iz sebe gorčinu? Ne! Bio je umoran i dovoljno kažnjen za ono što je učinio.

Obojica će se žderati do kraja života razmišljajući tko je ubio pratioca kočije.

– Idi u Meksiko, Cal! Pet godina robi je dovoljna je kazna. I za mene, jer ja sam, doduše, bio na slobodi, ali okovan drugom vrstom kazne. Da li me razumiješ?

Calistro kimne glavom.

Katy baci vrećicu s novcem na stol i mrzovoljno odbrusi:

– Broji! Sve je tu, do centa!

Njegova je ruka ostala na stolu. Sagnuo je glavu, a onda nagnuo bocu i počeo

piti. Zatim ju je pružio Vanu, pa sa smiješkom rekao:

– Potegni, Van!

Ispili su do dna, pa Katy donese drugu.

Onda je odložila kolt i uzela vinčesterku, pa je uperila u Calistra.

– A sad idi! Odlazi s tim prokletim, krvavim novcem!

Gledao ju je začuđeno. Klatio se na nogama i onda se počne grohotom smijati.

– Imaš opasnu ženu, Van!

– Hajde, odlazi! – čuo je Katy.

Sagnuo je glavu, uzeo vrećicu s novcem, istresao na stol njen sadržaj. Zatim ga, ne brojeći, podijelio na dva jednaka dijela, nasmiješio se i rekao:

– Ja sam svoj dio zaradio u Yumi, Van! Ovo je tvoj! To je moj poklon!

– Neću taj novac, Cal! – zareži Van.

– Uzmi ga, Van! Pravedno je... jer i dalje će te pratiti prokleta sumnja da si ubio tog čovjeka! Zašto da to sâm nosiš

na savjesti? Podijeli to s Calistrom, kao i novac – mirnim će glasom žena.

Calistro izide iz kuće. Okrene se. Van nije izišao. Na vratima je stajala Katy, prijeteci podigla vinčesterku i promuklim glasom rekla:

– Odlazi! Inače, inače...!

Ne posluša je. Stane na stepenicu i pijano se isceri.

– Nećeš valjda!?

– Hoću!

Prasnuo je hitac i metak mu je zaparao čizmu. Drugi mu je otkinuo petu. Sa strahom je sišao niz stube i pojurio prema putu.

Iza sebe je čuo pucnjavu, a oko sebe gledao oblake prašine.

Iza kuće ga je čekao Van. Kraj njega je bio konj.

– Tvoj je, Cal! Sretno!

K r a j

U PRIPREMI:

Edwin Booth

Metak za metak

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 60.840 d, a za šest mjeseci 30.420 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DEM 33,00, ATS 234,00, SHF 27,00, HLG 37,00, SEK 116,00, FRF 109,00, USD 17,00, (avionom USD 20,20) CAD 24,00 (avionom CAD 28,30), Australia AUD 12,00, (avionom AUD 15,00).

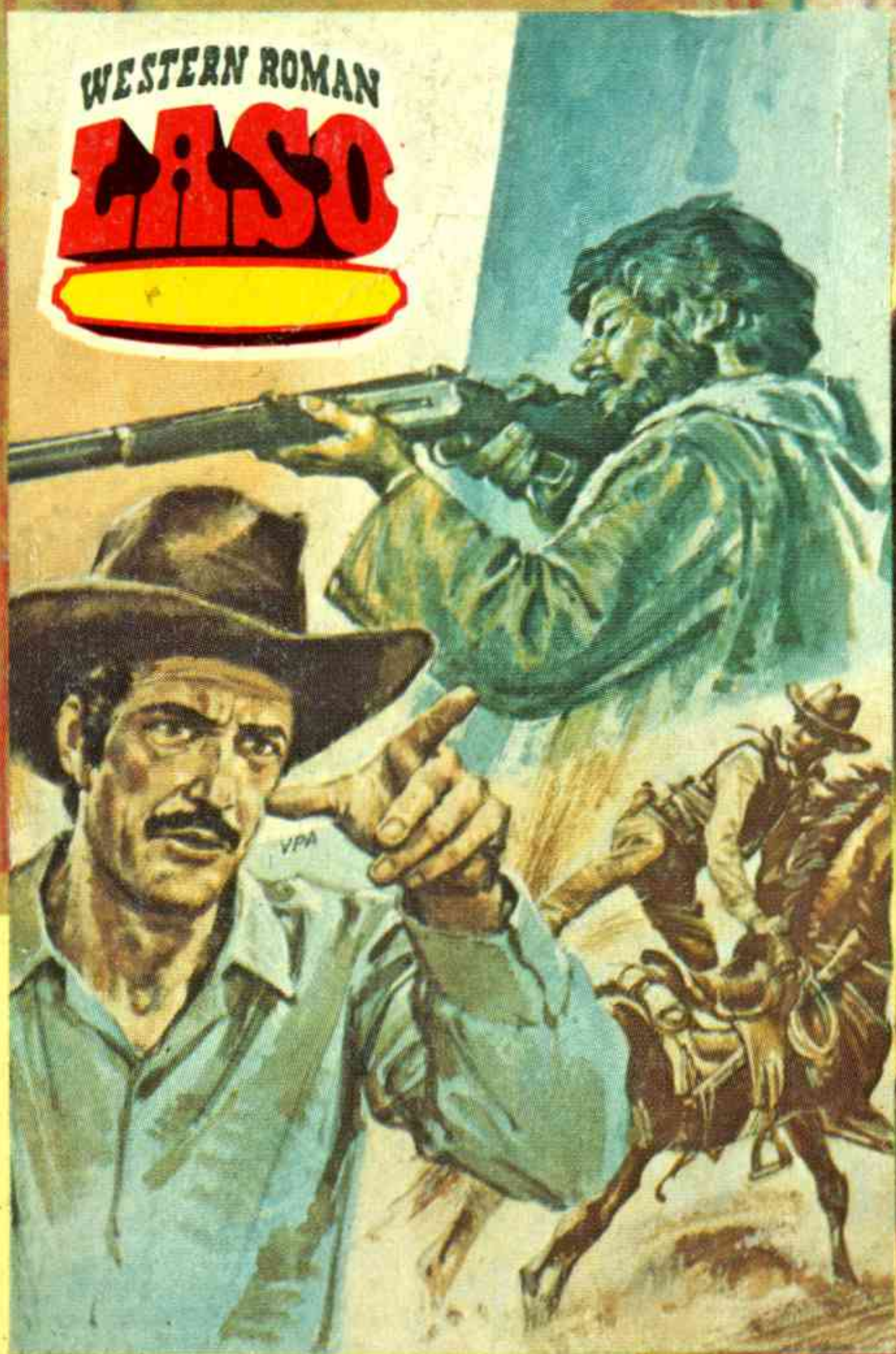
Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3296911 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26.XI.1973.

Rukopisi se ne vraćaju.

LASO idućeg petka